

ციბეხანი

№ 140 / 10 - 16 ოქტომბერი / 2013

კოჰაბიტაცია სამართლიანობის სარჯზე **გვ. 14**

ბანაკირა სოფელი **გვ. 18**

„პოლიტიკური მავთულს ლართები“ დიჯები **გვ. 42**

რეჟიმის ცვლა რუსეთში **გვ. 48**

კორუფციასთან ბრძოლის სახელით **გვ. 36**

გადამწყვეტი ბრძოლა საქართველოსთვის **გვ. 54**

ISSN 1987-7528

ფასი 2 ლარი

ჩვენი სხვისი ომი

გვ. 32

შეხვედრები

შეხვედრებითი საპროგრამო გადაცემა

სოციალური ფილმების სერია.
ყოვანი შაბათს 19:00

დავა
დროულთან
ერთად

ლიბერალი

№ 140 / 10-16 ივნისი / 2013

მთავარი რედაქტორი
შორენა შავერდაშვილი

აღმასრულებელი რედაქტორი
ნინო ბექიშვილი

რედაქტორები
ლიკა ზაკაშვილი
ირაკლი აბსანძე

შურნალისტები:

ზურაბ ვარდიანი, თათია ხალიანი,
ანი ქანკოტაძე, თინა ყიფშიძე, გიორგი
გოგუა, გიორგი ქვიციანი, სოფო
აფციაური, ეკა მაღალაძე, ლაშა
ქავთარაძე, ქეთევან ლვედაშვილი

კონტრაბუსცია:

ვასო კუჭუხიძე, კადრი ლიკვი, ზვიად
ღვედარიანი, სეიმურ ქაჯიშვილი

რედაქცია:

ფოტო-რედაქტორი
ლევან ხერხეულიძე
გრაფიკული დიზაინი
თორნიკე ლორთქიფანიძე
რედაქტორ-სტილისტი
ნინო ბექიშვილი
კორექტორი
ნათია ორმოცაძე

გამომცემლობა:

ლიბერალი
შორენა შავერდაშვილი

ბიზნესის განვითარების მენეჯერი:
რუსუდან ბარათაშვილი

პარტნიორებთან ურთიერთობის
მენეჯერი:

ირმა მოსულიშვილი

დისტრიბუტორი:

გაგი გელაშვილი

შურნალის გამოწერის მსურველები

დაგვიკავშირდით:

mziakublashvili@gmail.com

www.liberali.ge

რედაქტორის სვეტი

ამ ნომრის მთავარი თემა კვირას დაგეგმილი მოსამართლეთა კონფერენცია უნდა ყოფილიყო. ამ დღეს საქართველოს მოსამართლეები იუსტიციის უმაღლესი საბჭოს წევრებს აირჩივენ. საბჭოს ახლადარჩეულ წევრებზე იქნება დამოკიდებული, დაიმსახურებს ქართული სასამართლო ქვეყნის მოქალაქეების ნდობას თუ უახლოესი წლების განმავლობაშიც სამზარეულოებსა და ტოქ-შოუებში სისტემის უსამართლობაზე მოგვიხდება წუწუნი.

ხუთშაბათ საღამოს გავრცელდა ინფორმაცია ავღანეთში 7 ქართველი ჯარისკაცის დაღუპვის შესახებ. თავიდან 6 დაღუპულზე საუბრობდნენ, მაგრამ მოგვიანებით გარდაცვლილებს შორის ყველაზე უმცროსის, გიორგი ლუჭაშვილის ცხედარიც იპოვეს ნანგრევებში.

ძალიან გავზრახდი, როცა ზოგიერთმა ფეისბუქელმა ამ ახალგაზრდების საზარბაზნე ხორცად წარმოგდგენა სცადა. თითქოს მხოლოდ გაუსაძლისი მატერიალური მდგომარეობისა და მაღალი ხელფასის გამო იყვნენ გადახვეწილები ავღანურ უდაბნოებში.

ხელფასი ყველას გვჭირდება. იმისთვის, რომ ოჯახებთან ერთად, ღირსეული ცხოვრება შევძლოთ. ყოველი ჩვენგანი ცდილობს დაოსტატდეს, კვალიფიკაცია აიმაღლოს, რომ უფრო უკეთესი და უკეთ ანაზღაურებადი სამსახურის პერსპექტივა გაუჩნდეს. ასე იქცევიან შურნალისტები, ექიმები, ბუღალტრები, მძღოლები. სამხედროებაც ასე იქცევიან. ქართველი სამხედრო მოსამსახურისთვის გამოცდილებისა და კომპეტენციის დასაგროვებლად ახლა ISAF-ის მისიაზე უკეთესი ადგილი არ არსებობს.

რა თქმა უნდა, ბევრი ჯარისკაცისთვის ერთ-ერთი მთავარი მოტივატორი შედარებით მაღალი ანაზღაურებაც იქნება, მაგრამ ვერავინ დამაჯერებს, რომ იმ ჯოჯოხეთში ახალგაზრდები მხოლოდ მოკრძალებული თანხისთვის მიდიან. ჩემთვის ღრმად შეურაცხმყოფელია დაღუპულ ჯარისკაცებზე ასე ფიქრი. დარწმუნებული ვარ, ავღანეთში სამსახური ამ ახალგაზრდების გააზრებულ, ღირსეული არჩევანი იყო. ჩვენ ამ არჩევანს პატივი უნდა ვცეთ.

კვირა საღამოს ღირსეული არჩევნის გაკეთება მოსამართლეებსაც მოუხდებათ. მათ უნდა მოიპოვონ სასამართლოების პოლიტიკური და სხვა გავლენებისგან გათავისუფლების უფლება. ისევე როგორც თავისუფალ მედიაგარემოში მუშაობის უფლებისთვის ყოველდღიურად უნდა ვიზრუნოთ შურნალისტებმა, ეკოლოგებმა უნდა დაიცვან მომავალი თაობების უფლება მაქსიმალურად შეურყენელ ბუნებაზე და ა.შ.

მოკლედ, ჩვენ ყველამ უნდა ვიბრძოლოთ ჩვენ-ჩვენი თავისუფლებებისთვის. წინააღმდეგ შემთხვევაში აღმოჩნდება, რომ 21 წლის პირველი კლასის რიგითი გიორგი ლუჭაშვილი ავღანეთის ჰელმანდის პროვინციაში მართლაც მხოლოდ ორიათასრამდენილაც ლარისთვის დაიღუპა.

ირაკლი აბსანძე, პოლიტიკის განყოფილების რედაქტორი

ბანაჰიხა სოფელი

მესამე კვირაა დედოფლისწყაროს საზღვრისპირა სოფელი, სამთაწყარო საზოგადოების ყურადღების ცენტრში მოექცა. ოფიციალური მედია და არსამთავრობო ორგანიზაციები სოფელში რელიგიურ დაპირისპირებაზე, საუბრობენ. ლიბერალი გთავაზობთ რეპორტაჟს იმის შესახებ, რაც სოფელში 5 და 6 მაისს, მუსლიმთა ტრადიციული პარასკევის ღოცვის წინ ვნახეთ. პარასკევის ღოცვა სამლოცველოს შენობაში არც 7 მაისს გამართულა. მედიაში მიზეზად იმას ასახელებენ, რომ იმამს, სულკო ხოზრევანიძეს ორმა ადგილობრივმა ქალბატონმა არ მისცა მსახურების ჩატარების საშუალება, პოლიციამ კი იმამი სწორედ ღოცვის დროს წაიყვანა დაკითხვაზე. სოფლის მცხოვრებლები კი ღოცვის ჩაშლის მიზეზად სხვა რამეს ასახელებენ: პარასკევის ღოცვის შესასრულებლად მინიმუმ სამი მორწმუნის ერთად ღოცვა საჭირო, პარასკევს კი სამლოცველოში იმამის გარდა არავინ მივიდა და ღოცვა ამის გამო ჩაიშალა.

"ჯოლიხიხი მავთუნაჩთაბი" დისკი

„ძაღლებით პატრულირებენ რუსები, ამ პერიმეტრზე 10 საგუშაგო აქვთ, თუმცა მავთულხლართები აქ ჯერ არ გაუბამთ. ბოძების ჩასმა სადაც დაინყეს იქ ვერ მივალთ, სახიფათოა“, – გვეუბნება მეგზური და გვთხოვს, უკან დავბრუნდეთ.

ე.წ. ადმინისტრაციული საზღვრიდან რამდენიმე ასეული მეტრის მოშორებით, საფიხვნოში დიცილები არიან შეკრებილნი. ამბობენ, რომ ბოლოდროინდელ მოვლენებზე საუბარი აღარ სურთ, რადგან აქამდე მათი პრობლემებით არავინ ინტერესდებოდა.

გიორგი ჭეიშვილი 33.42

ბანაჰი სისვაძე: "სამაჩთიანობა აჩაჰის იხა ახ მოაჩითხაბა, ხოზოხს მოსამაჩთიანაბს..."

„მოსამართლეზე ზემოქმედების პირდაპირ ცხადად გამოხატული საკანონმდებლო ბერკეტი არ არსებობს. ეს სასამართლო ცხოვრების კულუარული სფეროა. დღეს თითქმის აღარავინ დავობს, რომ სასამართლოს წლების მანძილზე სათანადო ხარისხის დამოუკიდებლობა არ გააჩნდა. ხშირად მოსამართლეზე ზემოქმედების მომხდენ პირებად სასამართლოს სისტემაში ადმინისტრაციული თანამდებობების მქონე პირები გვევლინებოდნენ. ეს არ ეხება ყველა თავმჯდომარეს, რა თქმა უნდა, იყვნენ გამონაკლისებიც. სამწუხაროდ, ახლაც არის იმის განცდა, რომ ცალკეულ პირთა წრე მოსამართლეზე ზემოქმედების ბერკეტების შენარჩუნებას ცდილობს. მე მაქვს განწყობა და სურვილი იმისა, რომ მთელ მოსამართლეთა კორპუსს, მათ შორის იუსტიციის უმაღლესი საბჭოს დღევანდელ შემადგენლობას, განსაკუთრებით მოსამართლე წევრებს, ნდობა გამოვუცხადო, მაგრამ ამ ნდობას თავისი ლიმიტი აქვს.“

ზურაბ ვარდიაშვილი 33.08

ანი ჭანკოტაძე 33.18

ჩვენი სხვისი ომი

ავღანეთში 6 ივნისს დაღუპული 7 ქართველი ჯარისკაცის ოჯახებს ყველაზე პირველად ჯეიმს აპატურაიმ საკუთარი ფეისბუქის ოფიციალურ გვერდზე მიუსამძიმრა. ქართულ მედიაში ამ მოკლე სამძიმრის სწრაფმა გავრცელებამ თავდაცვის სამინისტრო ცაიტნოტში ჩააყენა – მათ 21.00 საათზე საგანგებო ბრიფინგი დააანონსეს.

შეიარაღებული ძალების გაერთიანებული შტაბის უფროსმა, ირაკლი ძნელაძემ ავღანეთის ჰელმანდის პროვინციაში 7 ქართველი ჯარისკაცის დაღუპვისა და 9-ის დაჭრის შესახებ ოფიციალური ინფორმაცია მხოლოდ 21.44 საათზე გაავრცელა. მანამდე ყველა ქართული სააგენტო წერდა სავარაუდო ტერაქტის და 5-დან 7-მდე მსხვერპლის თაობაზე.

 ირაკლი აბსანძე 83.32

უახლოესი

იდენტობის კრიზისიდან „თურქულ გაზაფხულამდე“

 ვასო კუჭუხიძე 83.22

გამოცემელი:

შპს „ლიბერალი“. მისამართი: თბილისი, ჭანტურიას ქ. 5. ტელ.: (995 32) 2933627 ელ-ფოსტა: info@liberali.ge ვებ-გვერდი: www.liberali.ge

სხვა გამოცემები:

გაზეთი „ლიბერალი“

„ლიბერალის“ საავტორო უფლებები დაცულია.

ფურნალში გამოქვეყნებული მასალების ნაწილობრივი და/ან მთლიანი გამოყენება რედაქციის თანხმობის გარეშე აკრძალულია.

გაქვდა:

შპს „სეზანი“. მისამართი: თბილისი, ნერეთლის გამზ. 140. ტელ.: (995 32) 235 70 02.

გამოდის კვირაში ერთხელ, ყოველ ორშაბათს. პირველი ნომერი გამოცემულია 2009 წლის მაისში. რეკომენდებული საცალო ფასი 2 ლარი.

ნომერი:

04 მოკლედ
ორი აზრი

06 უნდა შემცირდეს თუ არა ქართველ სამხედროთა კონტიგენტი ავღანეთში?

ინტერვიუ

08 „სამართლიანობა არავის ისე არ მოეკითხება, როგორც მოსამართლეებს...“

სამართალი

14 კოპაბიტაცია სამართლიანობის ხარჯზე

რეპორტაჟი

18 განაპირა სოფელი

უცხოეთი

22 იდენტობის კრიზისიდან „თურქულ გაზაფხულამდე“

რეგიონი

30 სამწლიანი პატიმრობა ინტერნეტაქტივისტებს

მთავარი თემა

32 ჩვენი სხვისი ომი

პოლიტიკა

36 კორუფციასთან ბრძოლის სახელით

42 „პოლიტიკური მავთულბლართები“ დიკში

48 რეჟიმის ცვლა რუსეთში

ლიბერალის ვებგვერდიდან

54 გადამწყვეტი ბრძოლა

საქართველოსთვის

56 ციტატები

ჰელმანდის ჰომონსიაში შილი ქართული ჯარისკაცი დაიღუპა

ავღანეთში, ჰელმანდის პროვინციაში მომხდარი თავდასხმის შედეგად შილი ქართველი ჯარისკაცი დაიღუპა და ცხრა დაიჭრა. ამის შესახებ საქართველოს შეიარაღებული ძალების გაერთიანებული შტაბის უფროსმა, პოლკოვნიკმა ირაკლი ძნელაძემ თავდაცვის სამინისტროში გამართულ სპეციალურ ბრიფინგზე გამოაცხადა.

ცნობილია შეიდივე დაღუპული ჯარისკაცის ვინაობა.

სამინისტროს წარმომადგენლის განცხადებით, ჰელმანდში თვითმკვლელმა ტერორისტმა ასაფეთქებელი მოწყობილობით სავსე ავტომობილი ქართულ ბაზასთან ახლოს ააფეთქა.

ქართული ქვედანაყოფის მიერ ავღანეთში 4-წლიანი საბრძოლო მისიის შესრულების განმავლობაში, ეს ინციდენტი ყველაზე სისხლიანი თავდასხმა აღმოჩნდა.

13 მაისს ავღანეთში ქართული ქვედანაყოფის ბაზაზე განხორციელებული ასეთივე თავდასხმის შედეგად დაიღუპა სამი და დაიჭრა რამდენიმე ქართველი ჯარისკაცი.

ბოლო მსხვერპლის ჩათვლით ქართული ქვედანაყოფის დანაკარგი ავღანეთში 29-მდე გაიზარდა.

ქილოანი: ჰომანსის მიუხედავად "ბაზი ჰაჩის" ჩაქონსახუსიანი ჯი შაჩაჩეზა

„ბიზისის“ ინფორმაციით, სტამბოლის აეროპორტში თურქეთის პრემიერს რეჯეფ ტაიპ ერდოღანს 10 ათასამ-

დე მხარდამჭერი დახვდა, სადაც მან ქუჩაში გამოსული მომიტინგეების პროტესტს უკანონო უწოდა.

„ეს აქციები, რომელმაც მთელი ქვეყანა მოიცვა, უკანონოა და დაუყოვნებლივ უნდა შეწყდეს. ჩვენ ვერ მივესალმებით სისასტიკეს“, – განუცხადა ერდოღანმა მხარდამჭერებს და სიმშვიდისკენ მოუწოდა.

„ბიზისის“ ცნობით, ტაქსიმის მოედანზე ამ დრომდე ათასობით ადამიანია შეკრებილი, ისევე როგორც თურქეთის სხვა ქალაქებში. დემონსტრანტები კვლავ მოითხოვენ ქვეყნის პრემიერის გადადგომას, რომელსაც ავტორიტარიზმში ადანაშაულებენ. თუმცა, მიუხედავად აქციის მონაწილეების მოთხოვნისა, პრემიერი გადადგომას არ აპირებს. ერდოღანის განცხადებით, პროტესტის მიუხედავად, არ შეჩერდება „გეზი პარკის“ რეკონსტრუქცია, რომლის შეჩერების მოთხოვნითაც თურქეთში აქციები გასულ კვირას დაიწყო. თურქეთში 7 დღის განმავლობაში მიმდინარე აქციებს სამი ადამიანი ემსხვერპლა, 4 ათასზე მეტი კი დაშავებულია.

ახანანი - "ნახოს სახაქსაქაბთან დახლოჯისაქან ქითი ქიოქი ნაბიჯი ქაქა ბაღიღაა"

ბრიუსელში ნატოს თავდაცვის მინისტრების ორდღიანი შეხვედრა დამთავრდა, რომლის ბოლოს საქართველო-ნატოს კომისიის სხდომა გაიმართა. საქართველოს თავდაცვის მინისტრი, ირაკლი ალასანია კომისიაზე მოსმენილი შეფასებებით კმაყოფილი დარჩა და მათ „ერთი ძლიერი ნაბიჯი, გადადგმული ნატოს სტრუქტურებთან დაახლოებისკენ და ნატოში განწევრიანებისკენ უწოდა“.

ალიანსის გენერალურმა მდივანმა, ანდერს ფოგ რასმუსენმა საქართველოს ნატოს ერთ-ერთი მტკიცე მხარდამჭერი უწოდა და გაიხსენა საქართველოს

მისწრაფება, გახდეს ნატოს წევრი. საქართველოს ხელისუფლებას კი ადამიანის უფლებების და უმცირესობების პატივისცემისკენ მოუწოდა.

საქართველო ჰომოფობიის ქვეყნებს შორის მესამე აღბიზაა

ბრიტანული გამოცემა „ტელეგრაფი“ ავრცელებს ორგანიზაცია World Values Survey-ის გამოკვლევის შედეგებს, რომლის მიხედვითაც საქართველო მსოფლიოს მასშტაბით ყველაზე ჰომოფობიურ ქვეყნებს შორის მესამე ადგილზეა.

ეს საკითხი საქართველოში განსაკუთრებით აქტუალური 17 მაისს – ჰომოფობიისა და ტრანსფობიასთან ბრძოლის საერთაშორისო დღეს განვითარებული მოვლენების შემდეგ – გახდა, როდესაც ჰომოფობიის წინააღმდეგ აქციის მონაწილეებს აქციის ჩატარების საშუალება არ მიეცათ.

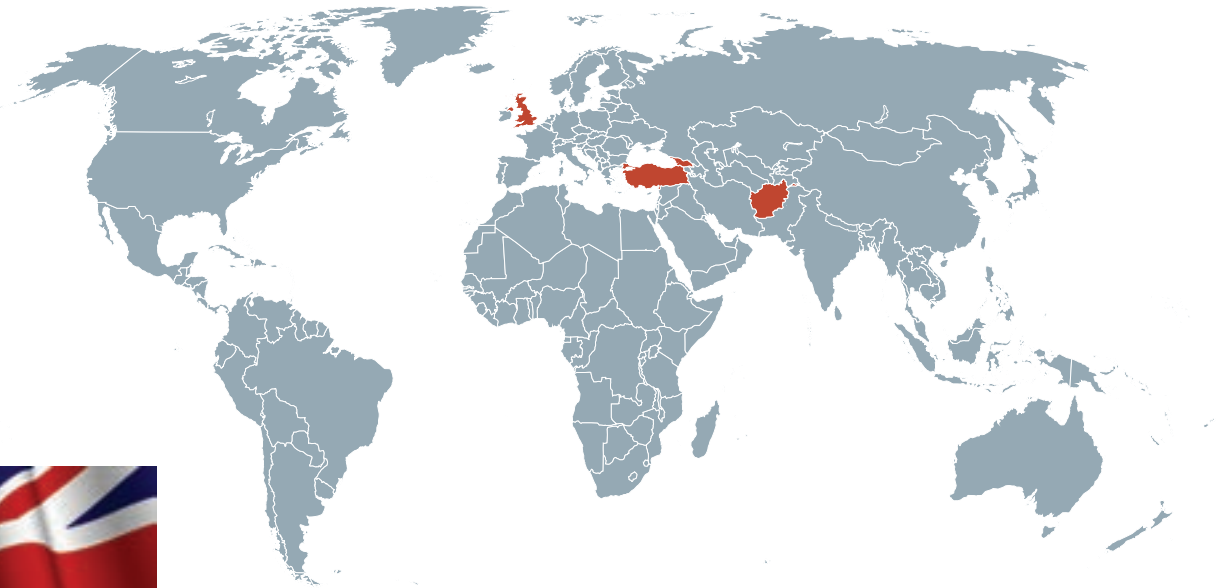
ამავე კვლევის მიხედვით, დასავლეთ ევროპის ქვეყნებიდან ყველაზე ნაკლებად ტოლერანტული საფრანგეთია, რომლის მოსახლეობის 28.8% აცხადებს, რომ არ უნდა მეზობლად ჰყავდეს ჰომოსექსუალი მეზობელი.

რაც შეეხება სხვა ქვეყნების დამოკიდებულებას, შვედეთში 3.6%-ს, ესპანელების 7.4 % ს, შვეიცარიის 11.1 პროცენტს და ბრიტანელი ხალხის 16.8 პროცენტს არ აქვს ჰომოსექსუალი მეზობლის ყოლის სურვილი.

მუსლიმურ ქვეყნებს რაც შეეხებათ, 20-დან 19 იორდანელი აცხადებს, რომ არ სურთ ჰომოსექსუალების ახლოს ცხოვრება.

ირანში 93.2 პროცენტი კი არატოლერანტულია.

World Values Survey-ის მიერ გავრცელებულ კვლევაში წერია, რომ დასავლეთ ევროპის ქვეყნებთან შედარებით, მეტად ტოლერანტული განწყობა ლათინურ ამერიკაში – ურუგვაისა და არგენტინაში.

2020 წლისთვის ბრიტანეთის 47%-ს ჯიბოს ენაბნობი უნება

კიბოს შემთხვევების რაოდენობა ისეთი სისწრაფით იზრდება, რომ 2020 წლისთვის ბრიტანეთის მოსახლეობის ნახევარს დაავადება მათი სიცოცხლის მანძილზე განუვითარდება, თუმცა მაკმილანის ცენტრის ანალიზის მიხედვით, კიბოთი დაავადებულთაგან უმრავლესობა გამოჯანმრთელდება.

კიბოს შემთხვევები ბოლო 20 წლის განმავლობაში სამჯერ გაიზარდა. 1992 წელს სამიდან ერთ გარდაცვლილს (32%) კიბოს დიაგნოზი ჰქონდა. ეს სტატისტიკა 2010 წელს 44%-მდე გაიზარდა.

მაკმილანის ბოლო დაშვებით, კიბოს სტატისტიკაზე დაყრდნობით, 2020 წლისთვის ეს მაჩვენებელი 47%-მდე გაიზარდება.

ამ ტენდენციის მთავარი მამოძრავებელი ძალა მოსახლეობის დაბერებაა, ამას თან ერთვის ცხოვრების წესი: მწირი და არამრავალფეროვანი საკვები, ალკოჰოლის მომხმარება, ფიზიკური უმოძრაობა.

მაკმილანის ანალიზი გენდერულ მაჩვენებლებს არ ითვალისწინებს, თუმცა გასული წლის დეკემბერში კიბოს შემთხვევების კვლევის მიხედვით, 2027 წლისათვის მამაკაცების ნახევარს

კიბოს რომელიმე ფორმა განუვითარდება. მაკმილანის ანალიზი კარგ ამბებსაც იუწყება. დაავადებულების 38 პროცენტი გამოჯანმრთელდება.

„ჩვენ უნდა ვიფიქროთ, როგორ დავუვებთ გამოჯანმრთელებულებს საზოგადოებრივ ცხოვრებაში დაბრუნებისას. ბევრი ფიზიკურად ჯანმრთელი პაციენტი ემოციური პრობლემებით წავსააგვამყოფოდან,“ - ამბობს მაკმილანის ცენტრის წარმომადგენელი.

"The New York Times" - ავსტრალიაში ახიშნავენ საზოგადოების შესახებ

ჰელმანდის პროვინციაში დაღუპული 7 ქართველი ჯარისკაცის დაღუპვასთან დაკავშირებით, „ნიუ იორკ თაიმსი“ ინფორმაციას ავრცელებს და წერს, რომ ზოგიერთი ავღანელი მოხუცის თქმით, ქართული სამხედრო ძალები ადგილობრივებს არ მოსწონთ, რადგან ისინი ადამიანებს თვითნებურად აჩერებენ გასაჩხრეკად, უპატივცემულოდ ეპყრობიან და ვერ იგებენ მათ ენას. თუმცა ადგილობრივი ავღანური მთავრობის წარმომადგენლები მაღლიერებას გამოთქვამენ ქართველების იქ ყოფნის გამო.

„მათ არ იციან ინგლისური ენა და რაღაც რუსულის მსგავს ენაზე ლა-

პარაკობენ,“ - ამბობს აბდულ რაჰმან მუტმანი, ლანდი-ნავას მცხოვრები, სადაც ერთ-ერთი ქართული ბაზა მდებარეობს. „ქართველები ბატონებივით გვექცევიან, ადამიანებს კარგად არ ეპყრობიან,“ - აღნიშნავს ის. „ზოგჯერ მგზავრებს აჩერებენ გასაჩხრეკად და ხალხი წუწუნებს, რომ ისინი მათ ნივთებს, ფულს, საათებსა და სხვა ძვირფას ნივთებს პარავენ“.

„ერთხელ მანქანა გამიფუჭდა ლანდი-ნავას ბაზასთან ახლოს, მომვარდნენ და მაიძულებდნენ რომ მანქანა გამეყვანა ტერიტორიიდან. ავუსხენი, მანქანის გაყვანას მარტო ვერ შევძლებდი, მაგრამ არც დამეხმარნენ და არც იმის საშუალება მომცეს, რომ მე თვითონ შემეკეთებინა ის. მერე დამამცირეს და არც მე ვიცოდი რას ამბობდნენ და ვერც ისინი იგებდნენ ჩემს ენას“ - წერია „ნიუ იორკ ტაიმსის“ ვებ-გვერდზე.

ღიას

მარინა მუსხელიშვილი

საზოგადოებრივი აზრის კვლევის ცენტრის დირექტორი

მე მიმაჩნია, რომ ავღანეთიდან ჯარები უნდა გამოვიყვანოთ. ვინაიდან, ჩვენ პირველ რიგში ჩვენი ქვეყნის ინტერესებზე უნდა ვიზრუნოთ და არ უნდა აღმოვჩნდეთ სხვის თამაშში პაიკის როლში. არ უნდა ნავიდეთ ისეთ რისკებზე, რომელიც ქვეყნის თავდაცვის შესაძლებლობებს აღემატება.

როდესაც ჩვენი ჯარისკაცები იბრძვიან ავღანეთში, ფაქტობრივად ჯვაროსნული დროშის ქვეშ, ქვეყანაში სადაც მოსახლეობის დიდი ნაწილი ამ ომს რელიგიის ინტერპრეტაციას უკეთებს და რელიგიის დაცვისთვის იბრძვის, ეს არის დიდი რისკი ქვეყნისთვის. ჩვენ არ ვართ არც ნატოს წევრი და არც დიდი და ძლევამოსილი ქვეყანა, რომ ამ რისკებისგან მომავალში თავი დავიცვათ. ჩვენი ქვეყანა მაქსიმალურად ნეიტრალური უნდა იყოს, რადგან კარგად ვიცით, რა მოყვება მაღალ რისკებზე ორიენტირებულ პოლიტიკას. 2008 წლის აგვისტოს ომმა რუსეთთან ეს კარგად დაგვანახა. აქედან გამომდინარე, მე მიმაჩნია, რომ ავღანეთიდან ქართული ჯარი უნდა გამოვიდეს. მართალია, ეს პროცესი შესაძლებელია სწრაფად ვერ განხორციელდეს, მაგრამ ვინაიდან იქით მიდის სიტუაცია და ამაზე საუბარი მიმდინარეობს, რომ ჯარის გამოყვანა მოხდეს. ეს პროცესი მაქსიმალურად უნდა დაჩქარდეს.

ვითვალისწინებ იმასაც, რომ ავღანეთში ქართველი ჯარისკაცების მისიის ვადა 2014 წელს ამოიწურება. მაგრამ მაინც მიმაჩნია, რომ თუკი შესაძლებელია, პროცესი უნდა დავაჩქაროთ. თუკი არ არის შესაძლებელი ამ ეტაპზე ქართველი ჯარისკაცების გამოყვანა დააჩქაროს სახელმწიფომ, მაშინ, რა თქმა უნდა, მოგვინევს 2014 წლამდე ლოდინი. მაგრამ ვფიქრობ, რომ ხელისუფლებამ ყველაფერი უნდა გააკეთოს იმისთვის, რომ ეს პროცესი მაქსიმალურად სწრაფად წავიდეს. ■

უნდა შევსიხ ქართული სამხედროთა ხო

■ მე მიმაჩნია, რომ ავღანეთიდან ჯარები უნდა გამოვიყვანოთ. ვინაიდან ჩვენ პირველ რიგში ჩვენი ქვეყნის ინტერესებზე უნდა ვიზრუნოთ და არ უნდა აღმოვჩნდეთ სხვის თამაშში პაიკის როლში. არ უნდა ნავიდეთ ისეთ რისკებზე, რომელიც ქვეყნის თავდაცვის შესაძლებლობებს აღემატება.

არა

სერგო რატიანი

საქართველოს პარლამენტის წევრი ნაციონალური მოძრაობიდან

ავღანეთში ქართული კონტიგენტი არ უნდა შემცირდეს. მისი იქ ყოფნა ძალიან მნიშვნელოვანია ჩვენი ჯარის მშენებლობისთვის, ამ ინსტიტუციისთვის და საერთოდ ქართული საზოგადოებისთვის. ახალ წელს ვიყავი იქ და ვნახე, როგორ მუშაობენ ჩვენი ოფიცრები და რიგითები და გამიჩნდა აზრი, რას შეიძლება შეადარო ეს მოვლენა. ვფიქრობ ეს იმხელა მოვლენაა, როგორც მეოცე საუკუნის დასაწყისში ქართული უნივერსიტეტის დაარსება. ესაა ძალიან დიდი გამოცდილება.

გარდა ამისა, საერთაშორისო ასპარეზზე ჩვენი უსაფრთხოება დაცული იქნება მაშინ, როცა ჩვენ დასავლეთის ქვეყნებთან ერთად ერთიანი უსაფრთხოების სისტემაში ვიქნებით ჩართულები. ფაქტობრივად ჩვენი ჯარისკაცები იქ ქართულ სახელმწიფოებრიობას იცავენ, რადგან ჩვენს მოწინააღმდეგესთან, კერძოდ, რუსეთთან პირისპირ ყოფნის დროს ჩვენ ვიცოდეთ, რომ ალიანსი, რომელშიც წვლილს შევიტანთ, ჩვენი ინტერესების დამცველია. 2008 წელს თანამეგობრობამ ძალიან დიდი როლი ითამაშა.

მისიაში ყოფნა სხვისი ომი არაა. სხვისი ომი რუსეთის ჯარში სამსახურია. ქართველები კი ავღანეთში სახელმწიფო დროშის ქვეშ არიან წასულები. ესაა მოკავშირეების ომი. საზოგადოების ამგვარი დამოკიდებულება კიდევ ერთხელ მიუთითებს იმაზე, რომ საზოგადოებაში განათლების მიმართულებით ჯერ კიდევ ბევრია სამუშაო, რათა მათ დაინახონ განსხვავება იმპერიის ყოფნასა და თავისუფალი სახელმწიფოს მისიას შორის.

ჩვენ იქ ყოფნას არავინ გვაძალეებს, მაგრამ ამას გარკვეული პრიორიტეტები აქვს. რაც შეეხება იმ ხიფათს, რაც შეიძლება იყოს ქართველი ჯარისკაცების დაღუპვა, ეს მართლაც ძალიან მძიმეა. თუმცა კონტიგენტის რაოდენობასთან ამას კავშირი არ აქვს – ამით საფრთხე არც იზრდება და არც მცირდება. **■**

საპარკეტო ჯარისკაცები

**დას თუ ახა
ინსიბენსი ავღანეთში?**

■ გარდა ამისა, საერთაშორისო ასპარეზზე ჩვენი უსაფრთხოება დაცული იქნება მაშინ, როცა ჩვენ დასავლეთის ქვეყნებთან ერთად ერთიანი უსაფრთხოების სისტემაში ვიქნებით ჩართულები. ფაქტობრივად ჩვენი ჯარისკაცები იქ ქართულ სახელმწიფოებრიობას იცავენ.

გიორგი ლავანჩავა

"სამახტიანობა ახავის ისა ახ მოახითხება, ხობოხს მოსამახტიეებს..."

ინტერვიუ თბილისის საქალაქო სასამართლოს მოსამართლე
ბესიკ სისვაძესთან

გასული კვირის განმავლობაში საბჭოს დაკომპლექტების წესის ირგვლივ
გაცხარებული კამათი მიმდინარეობდა. მოსამართლეთა ნაწილი მიიჩნევს,
რომ მოქმედი რეგულაცია კანდიდატებს არათანაბარ პირობებში ამყოფებს.

რაში მდგომარეობს იუსტიციის საბჭოს დაკომპლექტების მოქმედი წესის უსამართლობა, რა უარყოფითი შედეგის მომტანი შეიძლება იყოს წესის ამ სახით შენარჩუნება?

არჩევნების ხიბლი იმაშია, რომ ასარჩევ კანდიდატა შორის კონკურენტული გარემო უნდა არსებობდეს. ჩვენ პალატების და კოლეგიების თავჯდომარეების კვოტირების სისტემის მიხედვით 11 მოსამართლიდან სამ ადგილზე კანდიდატები კონკურენციაში არ შედიან დანარჩენ მოსამართლეებთან, რომლებსაც ადმინისტრაციული თანამდებობები არ უკავიათ. პალატებისა და კოლეგიების 11 თავჯდომარისთვის განკუთვნილია სამი ადგილი, მაშინ როდესაც დანარჩენი 229 მოსამართლე ოთხი ადგილისათვის იბრძვის. აქ ჩანს არათანაბრობა. თუ არჩევნებში მონაწილეებს არ ეძლევათ თანაბარი შესაძლებლობები, ეს უკვე არჩევნები აღარ არის.

იუსტიციის საბჭო აქამდეც ბევრჯერ დაკომპლექტებულა, თუმცა ასეთი ვნებათა ლეღვა არ მახსენდება... რატომ გახდა ეს პროცესი მნიშვნელოვანი მაინცდამაინც ახლა?

იმიტომ რომ კანონმდებლობა შეიცვალა. კანონმა შექმნა სივრცე და გარემო თავისუფლებისთვის. აქამდე არსებული კანონით იუსტიციის უმაღლესი საბჭოს წევრობის კანდიდატების დასახელების უფლება ჰქონდა მხოლოდ უზენაესი სასამართლოს თავჯდომარეს. დღეისთვის კანონი იძლევა შესაძლებლობას, ნებისმიერმა მოსამართლემ იუსტიციის უმაღლესი საბჭოს წევრობის კანდიდატად დაასახელოს საკუთარი თავი და ან სხვა მოსამართლე. ამდენად მხოლოდ უზენაესი სასამართლოს თავჯდომარის ნება აღარაა კანდიდატა წრის განსაზღვრა.

ამავდროულად არსებობდა ღია

კენჭისყრის წესი. ღია კენჭისყრა ვერ უზრუნველყოფს თავისუფალი არჩევნის გაკეთების შესაძლებლობას, ის ვერ პასუხობს ნების გამოვლენის დემოკრატიულ სტანდარტს. ამ ტიპის კენჭისყრაზე მმართველობის უკანასკნელ პერიოდში ჯერ კიდევ კომუნისტებმა თქვეს უარი. ახლა კენჭისყრა ფარული იქნება. ამ

■ ახლა კენჭისყრა ფარული იქნება. ამ ყველაფერმა შესაძლებელი გახადა ის, რომ თითოეულმა მოსამართლემ საკუთარი, სხვისი ნებისაგან დამოუკიდებელი არჩევანი გააკეთოს, მოსამართლეებს მოგვეცა შესაძლებლობა დავასახელოთ და ავირჩიოთ ჩვენთვის სასურველი კანდიდატი და ან თავად ვიყაროთ კენჭი. სწორედ ამ საკანონმდებლო სიახლემ გაააქტიურა მოსამართლეთა კორპუსი.

ყველაფერმა შესაძლებელი გახადა ის, რომ თითოეულმა მოსამართლემ საკუთარი, სხვისი ნებისაგან დამოუკიდებელი არჩევანი გააკეთოს, მოსამართლეებს მოგვეცა შესაძლებლობა დავასახელოთ და ავირჩიოთ ჩვენთვის სასურველი კანდიდატი და ან თავად ვიყაროთ კენჭი. სწორედ ამ საკანონმდებლო სიახლემ გაააქტიურა მოსამართლეთა კორპუსი.

დაგვიანებული ხომ არ არის თქვენი რეაქცია? თავდაპირველად, როდესაც იუსტიციის სამინისტრომ კანონპროექტზე მუშაობა დაიწყო, ის სხვა სახის

იყო. მაგრამ შემდეგ არ ვიცი, რა მოხდა, სადავო ნორმა ისე დარეგულირდა, როგორი სახისაც ახლაა. რატომ გამოტოვეთ ეს პროცესი მოსამართლეებმა? რატომ მაშინ არ გააქტიურდით, როცა კანონში ცვლილება ისეთი სახით შეიძლებოდა შესულიყო, რომ ახლა ასეთი ბრძოლა საჭირო აღარ გამხდარიყო?

ასე არ არის, ჩვენ აქტიურები ვიყავით და ამ კანონის მიღების პროცესს თვალყურს ვადევნებდით. როცა პარლამენტის პლენარულ სხდომაზე, ე.წ. კვოტირებასთან დაკავშირებული ნორმა გაჟღერდა, პარლამენტთან ელექტრონული მიმონერის საშუალებით გამოვთქვით ჩვენი შენიშვნები. ჩვენ პოსტფაქტუმ გვინევდა აქტიურობა. სამწუხაროდ, პარლამენტს კანონპროექტზე მუშაობისას არ უკითხავს აზრი ჩვენთვის.

ეს იყო პოლიტიკური გადაწყვეტილება? რადგან წესით არც ხელისუფლებას არ უნდა აძლევდეს ხელს კანონის ასეთი ფორმით არსებობა...

შესაძლოა, ეს იყო პოლიტიკური შეთანხმების საგანი, ამაზე მე ვერაფერს გეტყვით, მაგრამ სამართლებრივად კვოტირების პრინციპი სამართლიანობის მოთხოვნას ნამდვილად ვერ პასუხობს.

იუსტიციის საბჭოში 15 წევრია. აქედან 6-ს აირჩევს პარლამენტი, ორი ადგილი ისედაც გარანტირებულია ერთი თავჯდომარისთვის და ერთი უკვე კონფერენციის მიერ არჩეული წევრისთვის. საუბარია 7 ადგილიდან კვოტირებულ სამ ადგილზე. რატომ არის თქვენთვის ამ ადგილებისთვის ბრძოლა ასეთი მნიშვნელოვანი? ასეთი გადამწყვეტი?

შევედივართ მოედანზე, სადაც კოლეგიის და პალატის თავჯდომარეებს ფორა აქვთ მიცემული,

მათ შეუძლიათ სამი თერთმეტმეტრიანის დარტყმა იმ კარში, სადაც მეკარე არ დგას.

ფიქრობთ, რომ იმ ოთხ ადგილზე, რომელზეც კანდიდატები თანაბარ გარემოში იბრძობებენ, შესაძლოა, რომ თავმჯდომარედ მოსამართლეებმა თავიანთი მომხრეები გაიყვანონ?
ყოველ შემთხვევაში, მათ ამის შესაძლებლობა კანონმა მისცა.

რა ბერკეტები რჩება თავმჯდომარის ხელში მოსამართლეებზე გავლენის მოსახდენად?

მოსამართლეზე ზემოქმედების პირდაპირ ცხადად გამოხატული საკანონმდებლო ბერკეტი არ არსებობს. ეს სასამართლო ცხოვრების კულუარული სფეროა. დღეს თითქმის აღარავინ დავობს, რომ სასამართლოს წლების მანძილზე სათანადო ხარისხის დამოუკიდებლობა არ გააჩნდა. ხშირად მოსამართლეზე ზემოქმედების მომხდენ პირებად სასამართლოს სისტემაში ადმინისტრაციული თანამდებობების მქონე პირები გვევლინებოდნენ. ეს არ ეხება ყველა თავმჯდომარეს, რა თქმა უნდა, იყვნენ გამონაკლისებიც. სამწუხაროდ, ახლაც არის იმის განცდა, რომ ცალკეულ პირთა წრე მოსამართლეზე ზემოქმედების ბერკეტების შენარჩუნებას ცდილობს. მე მაქვს განწყობა და სურვილი იმისა, რომ მთელ მოსამართლეთა კორპუსს, მათ შორის იუსტიციის უმაღლესი საბჭოს დღევანდელ შემადგენლობას, განსაკუთრებით მოსამართლე წევრებს, ნდობა გამოვუცხადო, მაგრამ ამ ნდობას თავისი ლიმიტი აქვს. ჩვენ საბჭოს დღევანდელ შემადგენლობას ვთავაზობთ დემოკრატიულ წესებს, თანაბარ პირობებში არჩევნებს და როცა ამაზე არ გთანხმდებიან, ჩნდება კითხვა – რატომ?

იუსტიციის სამინისტროს და პარლამენტს კანონის გატანისას ჰქონდა ბერკეტი, რომ კვოტირების სისტემა მოესპო, მაგრამ მათ ეს არ გააკეთეს. როცა თქვენ საუბრობთ, რომ არსებობს გარკვეული ჯგუფი, რომელსაც სასამართლო ხელისუფლებაზე გავლენის შენარჩუნება სურს, ეს ჯგუფი არა მარტო ყოფილი ხელისუფლების წარმომადგენელი შეიძლება იყოს?

სასამართლოზე ზეგავლენის სურვილის ცდუნება ნებისმიერ ხელისუფლებას შეიძლება ჰქონდეს, რადგან სასამართლოში წყდება და საბოლოოდ წერტილი ესმება სადავო საკითხებს. მე ვერ ვიტყვი, რომ დღევანდელი ხელისუფლებიდან სასამართლოს დამორჩილების ან მასზე ზეგავლენის მოპოვების რაიმე ნიშანს ვხედავ. ის ჯერ არ ავლენს ამას. თუმცა ამის რისკი ყოველთვის არსებობს. ამიტომაც აუცილებელია, რომ მოსამართლეები სასამართლოს დამოუკიდებლობას ერთად დგომით და პრინციპულობით გავუფრთხილდეთ.

თითოეულმა მოსამართლემ უნდა ირწმუნოს, რომ მესამე ხელისუფლების წარმომადგენლები ვართ, ეს ხელისუფლება ხელში უნდა ავიღოთ და როგორც კი ვინმესგან სახელისუფლებლო შტოებს შორის არსებული საზღვარი დაირღვევა, მასზე ადეკვატური და პრინციპული რეაგირება მოვახდინოთ. სასამართლო სისტემის დამოუკიდებლობას სხვა ფაქტორებთან ერთად ჩვენი, მოსამართლეთა სიმტკიცე, სამართლისა და სამართლიანობის ერთგულების პრინციპის დაცვა განაპირობებს.

კანონპროექტზე მუშაობის დროს საქმეში ვენეციის კომისია იყო ჩართული. იუსტიციის სამინისტრომ კანონპროექტი გაუგზავნა, მათ რეკომენდაციები გამოუგზავნეს, ჩამოსული იყო კომისიის თავმჯდომარე...

რე... როცა ბატონი კოტე კუბლაშვილი მოქმედი წესის მართებულობაზე საუბრობს-ხოლმე, ამბობს, რომ ვენეციის კომისიამ მთლიანობაში პროექტი მოიწონა. ეს მართლაც ასე იყო. როგორ ფიქრობთ, თუ მართლაც ხარვეზიანია ეს წესი, რატომ დაეთანხმა ამას ვენეციის კომისია?

ვენეციის კომისიამ არ მოიწონა ის, რომ უკვე არსებულ იუსტიციის მთელ შემადგენლობას უფლებამოსილება შეწყვეტოდა. თუმცა ვენეციის კომისიამ ცალსახად თქვა, რომ თავმჯდომარეობა საბჭოს წევრობასთან შეუთავსებელია. როგორც ჩანს, აქ გამოინახა კომპრომისი და დღევანდელი კანონით არაუმეტეს 3 კოლეგიის და პალატის თავმჯდომარესაც მიეცა იუსტიციის უმაღლესი საბჭოს წევრობის უფლება და იუსტიციის უმაღლესი საბჭოს წევრების ნაწილს უფლებამოსილება შეუნყდა.

ეს პოლიტიკაა და არა სამართალი...

კანონი პოლიტიკური პროცესის შედეგია.

ვისაუბროთ იმ ექვს წევრზე, ვინც პარლამენტმა უნდა აირჩიოს. მათი ვინაობა უკვე ცნობილია. რა შეგიძლიათ გვითხრათ მათზე?

ამ სიაში ღირსეული ადამიანები არიან და იუსტიციის საბჭოში მათი ყოფნა მნიშვნელოვნად ნაადგებოდა მართლმსაჯულების განვითარებას. თუმცა ბევრ მათგანს არ ვიცნობ.

კონფერენცია ახლოვდება. იქნება თქვენი შემდეგი ნაბიჯი?

იუსტიციის უმაღლესმა საბჭომ კონფერენციის რეგლამენტის პროექტი შეიმუშავა. ამით წარსდგება ის კონფერენციის წინაშე. საბოლოოდ იგი კონფერენციამ უნდა დაამტკიცოს. ასე რომ ჩვენ ბრძოლას კონფერენციაზე გავაგრძელებთ. შევეცდებით ჩვენი კოლეგები ჩვენს

ბრიუსელში - FLY GEORGIA-სთან ერთად!

აფრენისთანავე ხვდებით, რომ საიმედო ხელში ხართ! ღიმილიანი და ყურადღებიანი ბორტ-გამცილებლები, უმაღლესი კლასის პილოტები, ევროპული დონის სალონი, მომსახურების ჩვენი ქვეყნისთვის უჩვეულოდ მაღალი სერვისი - ეს Fly Georgia-ა.

ბრიუსელში ავიაკომპანიამ პირველი რეისი განახორციელა და თან ყველაზე მკაცრი კრიტიკოსები - ჟურნალისტები წაიყვანა.

5 ივნისიდან fly Georgia ბრიუსელის მიმართულებით ყოველ ოთხშაბათსა და შაბათს იფრენს. ეს ერთადერთი ავიაკომპანიაა, რომელიც პირველად საქართველოში, ბელგიის დედაქალაქის მიმართულებით პირდაპირ რეისს განახორციელებს. Fly Georgia-ს აღმასრულებელმა დირექტორმა ბიჟან მუგუიმ და თანამშრომლებმა პირველი მგზავრები პირადად გააცილეს. თბილისის საერთაშორისო აეროპორტში საზეიმო მიღებაც გამართეს და რეისის დანიშვნის მნიშვნელობაზე ისაუბრეს.

ბორტზე ბორტგამცილებლებმა გულმოდგინედ და დამაჯერებლად აუხსნეს მგზავრებს სავალდებულო წესები, შემდეგ კი ბალიშები და "პლედეები" დაურიგეს კომფორტულად მოსაკალათებლად. ზუსტად 4 საათსა და 20 წუთში ბრიუსელის საერთაშორისო აეროპორტში უსაფრთხო დაფრენის შემდეგ Fly Georgia-ს გაყიდვების ოფისი გამოჩნდა. საშუალო ასაკის სასიამოვნო გარეგნობის ფრანგი ქალბატონი მთელი მონდომებით ესაუბრა სტუმრებს - თუ რა მნიშვნე-

ლობის არის ახალი რეისის გახსნა ბრიუსელის მიმართულებით.

უახლოეს მომავალში Fly Georgia მომხმარებელს არაერთ სასიამოვნო სიახლეს ჰპირდება. იგეგმება ახალი მარშრუტის განხორციელება ბარსელონას, სტოკჰოლმისა და ლონდონის მიმართულებით. აუცილებლად უნდა აღინიშნოს ავიაკომპანიის სერვისით სარგებლობის ხელშესაწვდომი ტარიფი, რის შესახებაც ბრიუსელის რეისის მგზავრები ხმამაღლა აღნიშნავდნენ.

P.S ჟურნალისტები ყოველთვის თავს არიდებენ სარეკლამო სტატიების დაწერას, თუმცა ამ სტატიის დაწყებამდე, ინფო-ტურის ყველა მონაწილეს, მათ შორის ტურისტული სააგენტოების წარმომადგენლებს, სურვილი გაუჩნდათ ავიაკომპანიის მიმართ კეთილგანწყობა გამოეხატათ. რადგან: როგორც რიგით მოკვდავებს - აღარ ეშინოდათ ფრენის! როგორც საქმიან ადამიანებს - გაუმართივდათ მსოფლიოს ყველაზე საქმიან ქალაქში მოხვედრა, ხოლო როგორც ტურისტებს, განტვირთვის საშუალება მიეცათ თუნდაც გრანდ-პლასის მოედანზე გასეირნებით.

ავიაკომპანია fly Georgia-მ ჟურნალისტებს კრიტიკისთვის პატარა დეტალიც კი არ დაუტოვა. ასე რომ - არ მოიკლოთ სიამოვნება იფრინოთ Fly Georgias-სთან ერთად!

ხედვებში დავარწმუნოთ და იუსტიციის უმაღლესი საბჭოს მიერ შემუშავებულ რეგლამენტის პროექტში ცვლილებები შევიტანოთ. კანონში არის ხარვეზი, რომელიც სხვადასხვაგვარად ინტერპრეტაციის შესაძლებლობას იძლევა. ჩვენ საბჭოს სამართლიანი ინტერპრეტაცია შევთავაზეთ, ჩვენი მოთხოვნა თანაბარ პირობებში ყოფნაა. თუმცა საბჭოს წევრთა უმრავლესობამ სამართლიან წესებზე შეთანხმება არ ისურვა. იმედია კონფერენცია მხარს დაუჭერს ჩვენს წინადადებებს და თანაბარ, თანასწორ და გამჭვირვალე არჩევნების პროცედურაზე გააკეთებს არჩევანს.

რა დონის ინტერპრეტირების საშუალებას იძლევა კანონი?

ის, რომ კვოტირებულად უნდა მოხდეს პალატის და კოლეგიის თავმჯდომარეთა არჩევა, ეს ცალსახაა და ვერსად გავექცევით. მაგრამ ამ კვოტირებულ არჩევნებში უნდა არსებობდეს თუ არა ე.წ. მეორე ტური, ამაზეა დავა. ჩვენი აზრით, კანონი შემდეგნაირად უნდა განიმარტოს: კოლეგიის და პალატის თავმჯდომარეობა, ისევე როგორც იუსტიციის უმაღლესი საბჭოს წევრობა, უდიდესი პასუხისმგებლობაა. განსაკუთრებით რთულია ერთმა ადამიანმა იტვირთოს ორივე ერთად. თუმცა არაა გამორიცხული არსებობდნენ ადამიანები, რომლებიც ორივე თანამდებობის დაკავების პირობებში წარმატებულნი იქნებიან. ამიტომ კანონმა დაუშვა ეს შესაძლებლობა და იმავდროულად სავალდებულო გახადა მოსამართლეთა მხრიდან მაღალი ნდობის გამოცხადება. თუ მოსამართლეთა კონფერენცია დამსწრე წევრთა 2/3-ით ორივე პასუხისმგებლობას დააკისრებს ვინმეს, აქ სადავო არაფერია. მაგრამ დაბალი ხარისხის ნდობის პირობებ-

ში, ვინმესთვის ამ უდიდესი კომპეტენციის მინიჭება გაუმართლებელია. კვოტირებული წესით არჩევნებში თუ რომელიმე ვერ მოიპოვებს კონფერენციაზე დამსწრე მოსამართლეთა 2/3-ს, მაშინ ყოველი ვაკანტური ადგილი უნდა შეივსოს თანაბარი კონკურენციის პირობებში და ამ ადგილებზე ადმინისტრაციული თანა-

■ თითოეულმა მოსამართლემ უნდა ვირწმუნოთ, რომ მესამე ხელისუფლების წარმომადგენლები ვართ, ეს ხელისუფლება ხელში უნდა ავიღოთ და როგორც კი ვინმესგან სახელისუფლებლო შტოებს შორის არსებული საზღვარი დაირღვევა, მასზე ადეკვატური და პრინციპული რეაგირება მოვახდინოთ. სასამართლო სისტემის დამოუკიდებლობას სხვა ფაქტორებთან ერთად ჩვენი, მოსამართლეთა სიმტკიცე, სამართლისა და სამართლიანობის ერთგულების პრინციპის დაცვა განაპირობებს.

მდებობის არმქონე მოსამართლეებს უნდა მიეცეთ არჩევის უფლება. კოლეგიის და პალატის თავმჯდომარეებსაც აქვთ უფლება საერთო წესით, ყველასთან კონკურენციის პირობებში იბრძოლონ იუსტიციის უმაღლესი საბჭოს წევრობის თანამდებობისათვის, მაგრამ თუ მათგან რომელიმე გაიმარჯვებს ავტომატურად უწყდე-

ბათ თავმჯდომარის თანამდებობაზე ყოფნის უფლება. აი, ამ ვარიანტს ვთავაზობთ ჩვენ, რაზეც არ გვთანხმდებიან.

სამართლიანობა არავის ისე არ მოეკითხება, როგორც მოსამართლეებს. თუ ჩვენ ჩვენი კორპუსის შიგნით ვერ შევთანხმდებით ერთმანეთთან ურთიერთობის სამართლიან წესებზე, მაშინ საზოგადოებისთვის გაუგებარი რჩება, როგორ უნდა ვიზრუნოთ სხვათა უფლებებისთვის შექმნილი პრობლემების სამართლიან გადაწყვეტაზე.

თქვენ თქვით, რომ სასამართლო სისტემა ვერ იდგა მონოღების სიმაღლეზე, ხდებოდა ზენოლა, ეს თავმჯდომარეების მხრიდან ხდებოდა? იმ თერთმეტ თავმჯდომარეში არიან ისინი, ვინც ზენოლას ახორციელებდნენ?

პალატის და კოლეგიის თავმჯდომარეები თავისი ინიციატივით ამას არ აკეთებდნენ. მათზეც ზენოლა ხდებოდა, ისინი ამ ზემოქმედების გამტარი და მოსამართლემდე მიმტანები იყვნენ. თუმცა აკეთებდნენ..

როგორც მივხვდი, კანონის მოქმედი რედაქციის პირობებშიც კი ყველაფერი სასამართლოს ხელმძღვანელ პირებზე არ არის დამოკიდებული. და კონფერენციას შეუძლია თავისი გავლენა ჰქონდეს. თქვენ დაახლოებით გეცოდინებათ მოსამართლეთა განწყობები, მათი ინტერესები... რა შანსები აქვს კონფერენციას იმისა, რომ დამოუკიდებლად ითამაშოს?

იმედიანად ვარ განწყობილი და, ვფიქრობ, რომ მოსამართლეთა კორპუსი შეძლებს, როგორც სამართლიან რეგლამენტზე შეთანხმებას, ისე იუსტიციის უმაღლესი საბჭოში ღირსეული კანდიდატების არჩევას. **■**

ესაუბრა ზურაბ ვარდიაშვილი

A promotional poster for the TV show 'Sherlock'. It features the two main characters, Sherlock Holmes and John Watson, walking towards the viewer in a dark, foggy street. Sherlock is on the left, wearing a long dark coat and a blue scarf. John is on the right, wearing a dark jacket over a plaid shirt. In the background, there are faint, larger images of their faces. The title 'SHERLOCK' is written in large, white, distressed letters across the middle.

SHERLOCK

3300 | 3300 | 3300
22:00 22:00

ხოჯაბიძასია სამართლიანობის სახჯზე

9 ივნისს იურისტები ქართული მართლმსაჯულებისთვის გარდამტეხ მომენტად მიიჩნევენ, რადგან იუსტიციის უმაღლესი საბჭოს ახალი შემადგენლობა ამ დღეს უნდა დაკომპლექტდეს. მოსამართლეთა ნაწილი ფიქრობს, რომ საბჭოს არჩევის წესი პოლიტიკური კონიუნქტურით განისაზღვრა.

ქეთევან ლვედაშვილი

„საერთო სასამართლოების შესახებ“ საქართველოს ორგანულ კანონში ცვლილებები აღმასრულებელი, საკანონმდებლო და სასამართლო ხელისუფლებისა და არასამთავრობო ორგანიზაციების მონაწილეობით შევიდა. განსხვავებული შეხედულებებისა და მიდგომების მიუხედავად მხარეები იუსტიციის უმაღლეს საბჭოსთან დაკავშირებით საერთო ვერსიაზე შეთანხმდნენ. თუმცა მაინც აღმოჩნდა ისეთი საკითხები, რამაც აზრთა სხვადასხვაობა გამოიწვია.

ერთ-ერთი ასეთი საკითხი საბჭოს მოსამართლე წევრთა არჩევის წესია. 15 წევრიდან 6-ს საქართველოს პარლამენტი ირჩევს, 9-ს – მოსამართლეთა კონფერენცია. ამავე რაოდენობაში თანამდებობრივად შედიან უზენაესი

სასამართლოს თავმჯდომარე კოტე კუბლაშვილი და კონფერენციის მიერ არჩეული გიორგი შველიშვილი. შესაბამისად, მოსამართლეებს შვიდადგილიანი კვოტა რჩებათ, საიდანაც ოთხს 240 მოსამართლიდან კონფერენცია ასახელებს, სამ ადგილზე კი კოლეგიისა და პალატის 11 თავმჯდომარე იყრის კენჭს. აზრთა სხვადასხვაობას იწვევს ის ფაქტიც, რომ თავმჯდომარე მოსამართლეებს გამარჯვებისთვის ხმათა 1/4 სჭირდებათ, ხოლო რიგით მოსამართლეებს – ხმათა 1/2-ზე მეტი.

კანონის სწორედ ეს ნაწილი გახდა სადავო მოსამართლეთა ნაწილისა და არასამთავრობო ორგანიზაციებისთვის. მოსამართლეები მიიჩნევენ, რომ არათანაბარ პირობებში არიან, რაც მათი შეფასებით, შეურაცხმყოფელი უნდა

ფოტო: სტეფანო ვიკტორი

იყოს კოლეგიისა და პალატის თავმჯდომარეებისთვის: „ასეთი ფსევდო-საარჩევნო ვითარება, შესაძლებელია მისაღები იყოს პოლიტიკური კონიუნქტურისთვის, მაგრამ სრულიად შეუსაბამოა მართლმსაჯულების დიადი იდეის განმხორციელებელი მოსამართლეებისთვის,“ - აღნიშნულია განცხადებაში, რომელიც უზენაესი სასამართლოს მოსამართლე ნათია ნეკულაძემ და თეიმურაზ თოდრიამ გააგრძელეს.

მათი აზრით, ეს „პოლიტიკური კომპრომისით“ მიღებული გადაწყვეტილებაა. კანონპროექტის თავდაპირველ ვერსიაში კოლეგიისა და პალატის თავმჯდომარეებს საბჭოს არჩევნებზე კენჭისყრის უფლება არ ჰქონდათ, მოგვიანებით შესული ცვლილებებით კი მათ ეს უფლება მიენიჭათ. საბჭოს ნევრად არჩევის

შემთხვევაში კი მათ თავმჯდომარის თანამდებობა უნდა დატოვონ.

ახალგაზრდა იურისტთა ასოციაციის თავმჯდომარის, კახა კოჭორიძის თქმით, „კანონპროექტში უკანასკნელი ცვლილებები ისე სწრაფად შევიდა, რომ სამოქალაქო საზოგადოებამ განხილვა ვეღარ მოასწრო.

მოსამართლეთა არჩევის წესში უზენაესი სასამართლოს თავმჯდომარე კოტე კუბლაშვილი არაკანონიერს არაფერს ხედავს. მისი თქმით, კანონის ასეთი ფორმულირება ვენეციის კომისიამაც დაუშვა და პარლამენტმა ამის შემდეგ დაამტკიცა: „მოსამართლეებმა კარგად უნდა გაიაზრონ, რომ პრობლემა ისაა, რომ თუკი კოლეგიისა და პალატის თავმჯდომარეები საბჭოს ნევრებად აირჩევიან, შემდეგ მათ

■ „ასეთი ფსევდო-საარჩევნო ვითარება, შესაძლებელია მისაღები იყოს პოლიტიკური კონიუნქტურისთვის, მაგრამ სრულიად შეუსაბამოა მართლმსაჯულების დიადი იდეის განმხორციელებელი მოსამართლეებისთვის,“ - აღნიშნულია განცხადებაში, რომელიც უზენაესი სასამართლოს მოსამართლე ნათია ნეკულაძემ და თეიმურაზ თოდრიამ გააგრძელეს.

თანამდებობა უნდა დატოვონ,“ - განაცხადა კოტე კუბლაშვილმა. უზენაესი სასამართლოს თავმჯდომარე მიიჩნევს, რომ ეს 11 მოსამართლე ღირსეულია და 9 ივნისის ძალიან დიდ მხარდაჭერას მოიპოვებს.

საიას თავმჯდომარე, კახა კოჟორიძე, მიიჩნევს, რომ ეს გადაწყვეტილება პოლიტიკური კონსენსუსის საკითხი უფრო იყო და სასამართლოს რეალურ საჭიროებებს არ დაეფუძნა: „ეს არასწორი მიდგომაა, რადგან პალატისა და კოლეგიის თავმჯდომარეთა საბჭოში ყოფნა არასწორია, ნებისმიერ მოსამართლეს წევრობის თანაბარი შესაძლებლობა უნდა ჰქონდეს. არავის არ უნდა მიენიჭოს უპირატესობა. ერთი ჯგუფისთვის ძალაუფლებისა და პრივილეგიების მინიჭებამ მიგვიყვანა იმ მდგომარეობამდე, რაშიც ვიყავით. ახლაც არის ამის გარკვეული საფრთხე“.

გარდა ამისა, კითხვებს ბადებს მოსამართლეთა ურთიერთობა ძალოვანი სტრუქტურისა და ხელისუფლების წარმომადგენლებთან. რამდენიმე დღის წინ არასამთავრობო ორგანიზაციებთან შეხვედრისას კოტე კუბლაშვილმა განაცხადა, რომ ერთ-ერთი მოსამართლე თავის კოლეგებს ბინების ყიდვასა და ხელფასების მომატებას ჰპირდებოდა. ხოლო მოსამართლე მიშა ბებიაშვილი გარანტიების მისაღებად პროკურორ მათა მწარიაშვილთან თანამშრომლობდა: „პროკურორმა დაავალა, მისუღიყო ერთ-ერთი მოსამართლის ახლობელთან, რომელსაც ის კარგად იცნობდა და მისი პირით შეეთვალა მოსამართლისთვის, რომ ერთ-ერთი საქმე განეხილა. იმ მოსამართლემ უარი თქვა, რადგან ეს მისი განსახილველი საქმე არ იყო.“ კუბლაშვილის ინფორმაციით, საბჭოს წევრობის კანდიდატებზე მოსამართლეები თვა წულუკიანსაც ესაუბრნენ.

რაც შეეხება იუსტიციის უმაღლესი საბჭოს ექვს არამოსამართლე წევრს, რომლებსაც სხვადასხვა ორგანიზაციის წარდგინებით საქართველოს პარლამენტი აირჩევს, მათი 45-კაციანი სია უკვე პარლამენტშია. კომიტეტები კანდიდატებს სათითაოდ განიხილავენ და შემდეგ უკვე კენჭს უყრიან: „ერთი კვირის განმავლობაში ფრაქციებმა უნდა განიხილონ ეს კანდიდატურები, ფორმას თვითონ ირჩევენ – უნდათ მხოლოდ საბუთებს განიხილავენ,

უნდათ ყველა კანდიდატს ან მათ მხოლოდ ნაწილს მოინვევენ. 12 ივნისს კი პარლამენტში უნდა გაიმართოს სხდომა, სადაც საბჭოს წევრებს აირჩევენ,“ - აღნიშნა „ლიბერალთან“ საუბარში იურიდიულ საკითხთა კომიტეტის თავმჯდომარე ვახტანგ ხმალადემ.

ხმალადის განცხადებით, იმის გათვალისწინებით, რომ საბჭოს წევრები 150-მა დეპუტატმა უნდა აირჩიოს, ობიექტურ არჩევნებზე გარანტიის მიცემა შეუძლებელია: „მათ არანაირი რეგულაცია არ აქვთ არჩევის პროცესში. ყველა ადამიანი თავისუფალია იმდენად, რამდენადაც ამის საშუალებას მისცემს ის თავის თავს.“

ზემოაღნიშნული 45 პირიდან საიამ საბჭოს წევრობის სამი და კოლეგიის წევრობის ერთი კანდიდატი დაასახელა. „საერთაშორისო გამჭვირვალობა-საქართველომ“ – ორი, ხოლო „კონსტიტუციის 42-ე მუხლმა“ – სამი. თუმცა მათ რამდენიმე საერთო კანდიდატი ჰყავთ: დავით კერესელიძე საერთაშორისო გამჭვირვალობა – საქართველომ“ და „კონსტიტუციის 42-ე მუხლმა“ დაასახელა; კახა ნიქარიშვილი – „კონსტიტუციის 42-ე მუხლმა“ და ახალგაზრდა იურისტთა ასოციაციამ; ზურაბ ძლიერიშვილი – „საერთაშორისო გამჭვირვალობა-საქართველომ“, „კონსტიტუციის 42-ე მუხლმა“, ახალგაზრდა იურისტთა ასოციაციამ, გურამ თავართქილაძე და გრიგოლ რობაქიძე აღმოსავლეთ ევროპის სასწავლო უნივერსიტეტებმა დაასახელა; ნინო ბაქაური კი – ახალგაზრდა იურისტთა ასოციაციამ და თბილისის თავისუფალმა უნივერსიტეტმა.

„საერთაშორისო გამჭვირვალობა-საქართველოს“ იურისტი გია გვილავა აღნიშნავს, რომ მათ მიერ დასახელებული კანდიდატები რამდენიმე კრიტერიუმით შეირჩნენ და ყველა მათგანი თავის სფეროში გამორჩეული და აღიარებული სპეციალისტია: „დათო კერესელიძე და ზურაბ ძლიერიშვილი გამორჩეულები არიან. ზურაბი იყო სადისციპლინო კოლეგიის წევრი და იცის, რა პრობლემებია ამ მიმართულებით. დათო ძალიან კარგი ნოვატორი და რეფორმატორი ადამიანია, რომლებმაც განათლების სისტემა კარგად იცის.“

იურისტი იმედს იტოვებს, რომ თუკი დეპუტატები ობიექტური ნიშნით მიუდგებიან არჩევის პროცესს და პოლიტიკური ფაქტორები

გამოირიცხება, მაშინ მათ მიერ დასახელებულ კანდიდატებს დიდი შანსები ექნებათ. გვიღავას მონონებას, საიას და ადვოკატთა ასოციაციის მიერ დასახელებული კანდიდატებიც იმსახურებს. თუმცა სხვა ორგანიზაციების რამდენიმე კანდიდატს ეჭვით უყურებს და ამბობს, რომ ზოგიერთ მათგანთან ძალიან დიდი კითხვის ნიშნები აქვს: „რამდენიმე ადამიანი, რომელიც ადრე სასამართლო სისტემაში მუშაობდა.“

საიამ კანდიდატის შერჩევას კანონით დადგენილი კრიტერიუმებით, პოლიტიკური დამოუკიდებლობით, პროფესიონალიზმითა და პრაქტიკულ საქმიანობაში მიღწეული წვლილით იხელმძღვანელებს: „ჩვენ თითოეულ მათგანს გავსაუბრეთ და დავუსვით ისეთი კითხვები, რაც სასამართლოს დამოუკიდებლობას და არსებული პრობლემების გადაჭრას უკავშირდებოდა. შეიძლება ითქვას, რომ ეს კანდიდატები არჩევნების გზით ავირჩიეთ,“ - აღნიშნა საიას თავმჯდომარე კახა კოჟორიძემ „ლიბერალთან“ საუბრისას.

საკუთარ კანდიდატებზე საუბრობს „კონსტიტუციის 42-ე მუხლის“ აღმასრულებელი დირექტორი თამარ გაბისონია. მისი თქმით, ისინი პროფესიული გამოცდილებისა და მათი ხედვების მიხედვით შეარჩიეს. იგი მიიჩნევს, რომ მათ მიერ დასახელებული კანდიდატები თავიანთი განათლებით და გამოცდილებით მართლაც ღირსეულები არიან: „ჩვენი ორგანიზაცია თავიდანვე ჩართული იყო სასამართლო სისტემის რეფორმის პროცესში. შესაბამისად, კარგად გვაქვს გაცნობიერებული ის პასუხისმგებლობა, რაც სასამართლო სისტემის დამოუკიდებლობისთვის საბჭოსა და კოლეგიის წევრს ეკისრება. შესაბამისად, ჩვენ მიერ წარდგენილი კანდიდატები კარგებს შორის საუკეთესოდ მიგვაჩნია,“ - განუცხადა „ლიბერალს“ გაბისონიამ. მისი თქმით, თუკი პარლამენტი იმ კრიტერიუმებს გაითვალისწინებს, რომლითაც ეს კანდიდატები შეირჩნენ, მაშინ დეპუტატები არჩევანს მათ მიერ დასახელებულ პირებზე შეაჩერებენ.

თამარ გაბისონია მიიჩნევს, რომ ხმის მიცემის პროცესში მოსამართლეებმა თავიანთი პასუხისმგებლობა უნდა იგრძნონ და არჩევანი არა გარეშე ძალებზე, არამედ საკუთარ ნებაზე დაყრდნობით უნდა გააკეთონ. ამიტომ იგი მოუწოდებს ყველას თავი შეიკავონ ისეთი

განცხადების გაკეთებისგან, რაც არჩევნების პროცესზე გავლენას იქონიებს.

მოსამართლეთა კონფერენციას იუსტიციის მინისტრი თეა წულუკიანიც გამოეხმაურა და აღნიშნა, რომ რეფორმა ხელისუფლებისთვის კი არა, მოსამართლეებისთვისაა და იმის მიხედვით, თუ როგორ განვითარდება მოვლენები 9 ივნისს გამოჩნდება, ხალხისთვისაც არის თუ არა იგი: „ჩვენ 9 ივნისს შორიდან ვაკვირდებით. მთავარია, მოსამართლეებმა იყოჩალონ.“

პოლიტიკოსთა, მოსამართლეთა და იურისტთა შეფასებით, 9 ივნისი ისტორიული დღეა, რადგან მოსამართლეებს შანსი ეძლევათ, საბჭოს წევრები გარეშე ძალებისგან დამოუკიდებლად აირჩიონ.

იუსტიციის უმაღლესი საბჭოს დაკომპლექტება პირდაპირ კავშირშია ქართულ მართლმსაჯულებასა და სასამართლო სისტემასთან, რადგან წევრებს ისეთ საკითხებს, როგორცაა – მოსამართლეთა თანამდებობებზე დანიშვნა/გათავისუფლება, საკვალიფიკაციო გამოცდების ორგანიზება, რეფორმებისთვის წინადადებების შემუშავება და სხვა საკითხები.

საბჭო 1997 წლის 13 ივნისს შეიქმნა, მაშინ, როდესაც პარლამენტმა „საერთო სასამართლოების შესახებ“ კანონი დაამტკიცა.

საბჭომ მრავალი საკანონმდებლო ცვლილება გაიარა. თავდაპირველად ის 12 წევრისგან შედგებოდა, 2004 წელს განხორციელებული ცვლილების თანახმად ეს რაოდენობა ცხრამდე შემცირდა, ერთი წლის შემდეგ თვრამეტამდე გაიზარდა, 2006 წელს კიდევ ერთი წევრი დაემატა, თუმცა წლის ბოლოს 15-მდე შემცირდა.

ხელისუფლების შეცვლის შემდეგ იუსტიციის სამინისტრომ „საერთო სასამართლოების შესახებ“ საქართველოს ორგანულ კანონში შესატან ცვლილებათა პროექტი მოამზადა. თავდაპირველად „ქართული ოცნება“ სამინისტროს ინიციატივის კანონად ქცევას ჩქარობდა, და 20 დეკემბერს პარლამენტმა ის პირველი მოსმენითაც კი მიიღო, თუმცა შემდგომი პროცედურები შეჩერდა. ხელისუფლება დათანხმდა, რომ ვენეციის კომისიის რეკომენდაციებს დალოდებოდა. კანონის ძალაში შესვლის შემდეგ იუსტიციის უმაღლესი საბჭოს მოქმედ წევრებს უფლებამოსილება შეუწყდათ. **□**

■ „ეს არასწორი მიდგომაა, რადგან პალატისა და კოლეგიის თავმჯდომარეთა საბჭოში ყოფნა არასწორია, ნებისმიერ მოსამართლეს წევრობის თანაბარი შესაძლებლობა უნდა ჰქონდეს. არავის უნდა მიენიჭოს უპირატესობა. ერთი ჯგუფისთვის ძალაუფლებისა და პრივილეგიების მინიჭებამ მიგვიყვანა იმ მდგომარეობამდე, რაშიც ვიყავით. ახლაც არის ამის გარკვეული საფრთხე“.

ბანაჰიხა სოფელი

მესამე კვირაა დედოფლისწყაროს საზღვრისპირა სოფელი, სამთაწყარო საზოგადოების ყურადღების ცენტრში მოექცა. ოფიციალური მედია და არსამთავრობო ორგანიზაციები სოფელში რელიგიურ დაპირისპირებაზე საუბრობენ. ლიბერალი გთავაზობთ რეპორტაჟს იმის შესახებ, რაც სოფელში 5 და 6 მაისს მუსლიმთა ტრადიციული პარასკევის ლოცვის წინ ვნახეთ. პარასკევის ლოცვა სამლოცველოს შენობაში არც 7 მაისს გამართულა. მედიაში მიზეზად იმას ასახელებენ, რომ იმამს, სულიკო ხოზრევანიძეს ორმა ადგილობრივმა ქალბატონმა არ მისცა მსახურების ჩატარების საშუალება, პოლიციამ კი იმამი სწორედ ლოცვის დროს წაიყვანა დაკითხვაზე. სოფლის მცხოვრებლები კი ლოცვის ჩაშლის მიზეზად სხვა რამეს ასახელებენ: პარასკევის ლოცვის შესასრულებლად მინიმუმ სამი მორწმუნის ერთად ლოცვაა საჭირო, პარასკევის კი სამლოცველოში იმამის გარდა არავინ მივიდა და ლოცვა ამის გამო ჩაიშალა.

ანი ჭანკოტაძე

სამთაწყარო ქვიან ფერდობზე შეფენილი საზღვრისპირა სოფელია. ამჟამად იქ 1600-მდე მოსახლე ცხოვრობს. დასახლება ალაზნის ქალამდე ეშვება. ალაზნის გაღმა მხარეს კი აზერბაიჯანია. სოფლამდე ვინრო, უასფალტო და ქვა-ლორლიანი გზა მიდის. ამიტომ, ტრანსპორტი იშვიათად მოძრაობს.

„აქ არ იგეგმებოდა და არ იგეგმება არანაირი მეჩეთის და მინარეთის მშენებლობა. საუბარია მხოლოდ ცალკე გამოყოფილ სამლოცველო სახლზე. თუ აქამდეც იკრიბებოდნენ სოფლელები და ერთ-ერთი მათგანის სახლში ლოცულობდნენ, რატომ არის პრობლემა, რომ ახლა უბრალოდ სხვა სახლში შეიკრიბონ, აუცილებელია, ვინმე ცხოვრობდეს შენობაში?“ – მიმართავს საქართველოს მუსლიმთა სამმართველოს წარმომადგენელი, ადამ შანთაძე სამთაწყაროში შეკრებილ აჭარელ მუსლიმებსა და სოფლის ხელმძღვანელებს.

შეკრებაზე მყოფი აჭარლები უკმაყოფილო ჩანან და ამტკიცებენ, რომ ცალკე სამლოცველოს ქონა სჭირდებათ, მით უფრო, თუ ეს სოფელში დაპირისპირებას გამოიწვევს. „არ გვინდა არაფრად ეს სამლოცველო, რო-

გორც აქამდე გვილოცია, ისე ვილოცებთ. თუ არადა, მაშინ ნაგვიყვანეთ თქვენ და თქვენ გვიპატრონეთ“, – ამბობს ერთ-ერთი მათგანი. სამმართველოს წარმომადგენელთან საუბრიდან ირკვევა, რომ სამლოცველოს გახსნა გარდაუვალია, თუ სოფელს იმიჯის შენარჩუნება სურს. წინააღმდეგ შემთხვევაში, არასამთავრობო ორგანიზაციები და ჟურნალისტები სოფელში ჩამოსვლას არ შეწყვეტენ და ყველა სამთაწყაროში არსებულ რელიგიურ დევნაზე ისაუბრებს. „ჩვენ თუ განვაცხადებთ დღეს ტელევიზიით, რომ სამლოცველო გაიხსნა და აქ არავის არაფერს უშლიან, მორჩება ყველაფერი. ეს ჩამოსვლებიც შეწყდება. თუ არ უნდა ხალხს, არ შევა, ხომ არ ვაძალებთ ვინმეს იქ ლოცვას?“ – ამბობს საქართველოს მუფტის მოადგილე.

„ეს ამბავი სხვანაირად არ მოკვდება,“ – მხარს უბამს შანთაძეს სამთაწყაროელი სერგო ჯაიანი: „ყველას ჰგონია, რომ ლოცვას გვიშლიან. მარტო ჩვენ ვიცით, რომ არავინ გვიშლის. სხვებიც რომ დარწმუნდნენ ამაში, იყოს ეს სამლოცველო და რომ არავინ შევა შიგნით, ხომ დაინახვენ?“

ფოტო: ანა ხანკოტაძე

სოფლის დეპუტატი შანთაძეს თხოვს, თუ მართლაც სიტუაციის განმუხტვა და სწორი ინფორმაციის გავრცელება უნდა, მაშინ ტელევიზიით განაცხადოს, რომ სოფლებს ლოცვა ერთმანეთისთვის არასდროს დაუშლიათ და არც ახლა უშლიან. ცალკე მუსლიმურ სამლოცველოს კი სოფელში მცხოვრები მუსლიმებიც არ ითხოვენ და მისი გახსნის მიზანი გაუგებარია.

სამთაწყაროში აჭარიდან ჩამოსახლებული ეკომიგრანტი მუსლიმები და ინგილო ქრისტიანები 30 წელიწადზე მეტია, ერთად ცხოვრობენ. სოფლის გამგებელი, გულო ნადირაშვილი იხსენებს, რომ პირველ წლებში მათ შორის კულტურულად მნიშვნელოვანი განსხვავება იყო, მაგრამ დაპირისპირება არც მაშინ ჰქონიათ. „ეგენი რომ ჩამოსახლეს მაშინ 18 წლის ვიყავი. სადმე დღეობაში ან ქორწილში თუ გამოვიცეკვებდით, არ გვეცეკვებოდნენ. ახლა რომ ვახსენებ-ხოლმე ბიჭებს, რად არ გვეცეკვებოდით მაშინ-მეთქი, გაიცინებენ-ხოლმე, ეჰ, სულელები ვიყავით, არ გვეგონა თუ ქრისტიანებთან ცეკვა შეიძლებოდაო“.

თავად ინგილოების უმეტესობა სამთაწყაროში 20-ე საუკუნის 30-იან წლებში ჩამოსახლდა კახიდან, რომელიც 1921 წლიდან აზერბაიჯანის ნაწილია. „1931 წელს ჩამოვიდნენ ჩვენი პაპები. მაშინ კახში მაჰმადიანობის მილებას აძლებდნენ და ამიტომ ღამით გამოიპარნენ და აქ დასახლების ნებართვა აიღეს“ – ყვება გულო ნადირაშვილი.

აჭარლების უმეტესობა კი ხულოს მაღალმთიანეთიდან ჩამოსახლეს ეკოლოგიური კატასტროფის შემდეგ. აჭარლები ყვებიან, რომ ინგილოებმა თბილად მიიღეს და რელიგიის გამო არასდროს უგრძნობიათ სოფელში ზიზღი ან ცუდი დამოკიდებულება.

„როცა ჩამოვედით, ინგილოებმა გვითხრეს, რომ ჩვენც ქედელები (ქედა – მეზობელი სოფელი) რაკი აზერბაიჯანში ვცხოვრობდით, თავიდან თათრებს გვეძახდნენ. ჩვენ ვიცით ეგ რასაც ნიშნავს, არ გვინდა რომ თქვენც იგივე გამოსცადოთ თქვენს თავზე და ჩვენგან ასეთი პრობლემა არ გექნებათო. მართლა გვერდში დაგვიდგნენ ძმურად და ახლა ჩვენც პატივი უნდა ვცეთ და გაუგოთ. ეს ხალხი იქიდან გამოექცა ისლამს და აქ მეჩეთი არ

სამთაწყაროებს არასაკმარისი მიწები აქვთ, რომ საკუთარი მეურნეობებიდან მიღებული შემოსავლით იარსებონ. ამიტომ სოფლის მცხოვრები ქალები და მამაკაცები მეზობელ სოფლებში მსხვილ ფერმერებთან დადიან დღიურ მუშებად. თუმცა ასეთი სამუშაოც შეზღუდული და რთულად საშოვნელია.

■ სოფლელების განსაკუთრებული გაღიზიანება მუსლიმთა სამმართველოს გამოყოფილ სამლოცველოში სხვა ორგანიზაციის, მუსლიმთა კავშირის წარმომადგენლების 31 მაისს ჩასვლამ გამოიწვია. მუსლიმთა კავშირის წარმომადგენლებს, სოფლელების მონათხრობით, სამარშუტო ტაქსებით მოყვავდათ მუსლიმები სალოცავად სხვა ქალაქიდან. მოსახლეობამ სამარშუტო ტაქსებს გზა გადაუკეტა და სოფელში არ შეუშვა. ერთ-ერთმა სოფელმა კი მანქანას ქვაც ესროლა. სოფელში ამბობენ, რომ ქვის სროლა არასწორი იყო და ეს ფორმა მათთვისაც არაა მოსაწონი, მაგრამ მედია მოვლენები არასწორად გააშუქა როცა სოფელში რელიგიურ დაპირისპირებაზე იყო საუბარი - თავად სოფლის მცხოვრებლები ერთმანეთს არ დაპირისპირებოდნენ.

უნდა ავუშენოთ.“ – ამბობს სერგო ჯაიანი.

ზოგადად, სამთაწყაროს მოსახლეობა რელიგიურობით არ გამოირჩევა. მუსლიმების უმეტესობა საკუთარ სარწმუნოებას ინერციით მიჰყვება. ზოგიერთი მათგანი სარწმუნოების შენარჩუნებას თავმოყვარეობის საკითხად განიხილავს, ნაწილი კი ქრისტიანების გარემოცვაში გარკვეულწილად თავს იმართლებს საკუთარი სარწმუნოების გამო – „მუსლიმებად დავიბადეთ. ვინ არ იცის ისტორია, ტერიტორიებიც წაგვართვეს და სარწმუნოებაც, თორემ აჭარა საქართველოში ქრისტიანობის უძველესი და ერთ-ერთი პირველი კერა იყო“, – ამბობს სოფლის მცხოვრები, ოთარ ფუტყარაძე. „57 წლის კაცი ვარ და ახლა რომ მოვინათლო, ჩემი თავის უპატივცემლობა იქნება, თორემ ჩემი შვილები და შვილიშვილები ქრისტიანებად მოინათლენ და იმას აგრძელებენ, რასაც ჭეშმარიტი სარწმუნოება ჰქვია“, – ამბობს კიდევ ერთი აჭარელი.

რელიგიური დოგმატიზმი არც ქრისტიანებს ახასიათებთ. მათთვის ქრისტიანად თვითაღქმა უმნიშვნელოვანესია, მაგრამ ინგილოები ქრისტიანობას ქართველობას უკავშირებენ, და სწორედ ამიტომ ანიჭებენ განსაკუთრებულ მნიშვნელობას. სხვა მხრივ, რელიგიურ ცხოვრებაში მონაწილეობა ამ წლების მანძილზე ძირითადად ნათლობებსა და ქრისტიანული დღესასწაულების აღნიშვნაში გამოიხატებოდა. სოფლელები ყვებიან, რომ ამ დღესასწაულებს ერთად ზეიმობდნენ. „გიორგობას ერთად ავდიოდით-ხოლმე ქედას ეკლესიაში, ერთად ვქეიფობდით მუსლიმებიც და ქრისტიანებიც, ბაირამობაზე ჩვენ გადავდიოდით ალსანიშნად“, - ყვება 18 წლის ზინა, რომელმაც სკოლა სამთაწყაროში დაამთავრა. „რელიგიაზე კონფლიქტი არასდროს გვექონია. ყველა რელიგია წმინდაა, პატივისცემას იმსახურებს და არც ერთის დაშლა არ შეიძლება“, – მიიჩნევს ის, თუმცა მეჩეთის აშენებას ან სამლოცველოს ცალკე გამოყოფას არ ეთანხმება.

სამთაწყაროში არც ეკლესიის შენობაა. ლეთისმსახურება კი ცოტა ხნის წინ დაიწყო. სამლოცველო კუთხე ამჟამად გაუქმებული საბავშვო ბაღის შენობაშია, რომელიც კულ-

ტურის სახლის ფუნქციასაც ითავსებს. როგორც ზინა იხსენებს, დაახლოებით ერთი წლის წინ მეზობელი სოფლის, ქედას მცხოვრებლების ინიციატივით იქაურმა მოძღვარმა სამთაწყაროში სიარული და წირვა დაიწყო: „ჯერ ისე ლოცულობდნენ-ხოლმე, მერე ნელ-ნელა ხატებიც მოიტანა, კანდელი ჩამოკიდა და ახლა სამლოცველო კუთხე გვაქვს. როგორც ჩანს, მუსლიმებსაც ამიტომ მოუნდათ თავისი სამლოცველოს გაკეთება თორემ აქამდე ქრისტიანებიც და მუსლიმებიც სახლში ლოცულობდნენ.“

მუსლიმებს სალოცავად შენობა „სრულიად საქართველოს მუსლიმთა სამმართველომ“ გადასცა. ორსართულიანი შეუღესავი შენობა კარებებისა და ფანჯრების გარეშეა, მორღვეული მავთულის მესერიითა და ჩამონგრეული კიბის საფეხურებით. პირველ სართულზე კი მანანალა ძალი მოკალათებულა თავისი ახალშობილი ლეკვებით. ადამ შანთაძე გვეუბნება, რომ ორგანიზაციას შენობა არ უყვია და მართლაც ადგილობრივმა მუსლიმმა აჩუქა. სამმართველოს წარმომადგენლები ამბობენ, რომ სამლოცველოს გახსნის მოთხოვნა სოფლიდან წამოვიდა. ორგანიზაციაში სოფლის მცხოვრები 100 მუსლიმის ხელმოწერა შევიდა, სადაც სამლოცველოს გახსნას ითხოვდნენ და მათ ამ განცხადების საპასუხოდ გადანიჭეს სოფლელების დახმარება.

სოფელში ხელმოწერები იმამის, სულიკო ხოზრევანიძის ინიციატივით შეგროვდა. „ლიბერალთან“ საუბრისას ის ამბობს, რომ ხელმოწერების შეგროვება მუსლიმთა სამმართველოდან სთხოვეს, რომ გაეგოთ რამდენი იყო მუსლიმური სამლოცველოს გახსნის მსურველი.

სოფლის მცხოვრებლები ამბობენ, რომ ცალკე სამლოცველოს მოთხოვნაზე არ მოუწერიათ ხელი. „ჩვენ გვითხრეს – აი, ასე სახლში როგორც ვლოცულობთ, ეს რომ გავაგრძელოთ გინდათ თუ არაო – ამაზე მოვანერე ხელი“, – ამბობს ოთარ ფუტყარაძე. სამთაწყაროელები სამმართველოს წარმომადგენლებს სთხოვენ, აჩვენონ ხელმოწერები, სადაც სოფლელები ცალკე სამლოცველოს მოითხოვენ.

ინგილოებსა და მონათლულ აჭარლებს კი არ უნდათ სამლოცველო სახლის ცალკე არ-

სებობა დაუშვან, რადგან შიშობენ, რომ მუსლიმთა სამმართველო თუ სხვა მუსლიმური რელიგიური ორგანიზაციები მის დაფინანსებას დაიწყებენ და ისლამს ნაახალისებენ, ახლა, ბოლო 10 წელია აჭარლები მასობრივად ინათლებიან ქრისტიანულად და თუ გარემო ფაქტორები არ ჩაერევა, ეს ტენდენცია სოფლისთვის ბუნებრივია. „სამლოცველო სახლი რომ გახსნან, მერე ამას გააფართოებენ. ახლა კიდევ 99% ქრისტიანულად ინათლება. პოლიტიკის ამბებს უფრო ჰგავს ეს ყველაფერი, თორემ ერთი კაცი ამას ვერ გააკეთებდა. მუსლიმთა სოფლები არსებობს და იქ არავის მოსვლია აზრად მეჩეთის და სამლოცველოს გაკეთება“, – ამბობს სოფლის მცხოვრები ახალგაზრდა.

სოფლელების განსაკუთრებული გაღიზიანება მუსლიმთა სამმართველოს გამოყოფილ სამლოცველოში სხვა ორგანიზაციის, მუსლიმთა კავშირის წარმომადგენლების 31 მაისს ჩასვლამ გამოიწვია. მუსლიმთა კავშირის წარმომადგენლებს, სოფლელების მონათხრობით, სამარშუტო ტაქსებით მოყავდათ მუსლიმები სალოცავად სხვა ქალაქიდან. მოსახლეობამ სამარშუტო ტაქსებს გზა გადაუკეტა და სოფელში არ შეუშვა. ერთ-ერთმა სოფელმა კი მანქანას ქვაც ესროლა. სოფელში ამბობენ, რომ ქვის სროლა არასწორი იყო და ეს ფორმა მათთვისაც არაა მოსაწონი, მაგრამ მედიამ მოვლენები არასწორად გააშუქა როცა სოფელში რელიგიურ დაპირისპირებაზე იყო საუბარი – თავად სოფლის მცხოვრებლები ერთმანეთს არ დაპირისპირებიან.

ზოგადად სოფლელები, მათ შორის, აჭარლები, მუსლიმთა ორგანიზაციებისადმი უნდობლად არიან განწყობილი. „ამდენი ხანია აჭარელი ხალხი აქ ვართ ჩასახლებული. თუ ჩვენი მოხედვა უნდოდათ, ამ დროის მანძილზე სად იყვნენ, გაეგოთ რა გვიჭირდა. ახლა რომ მოდიან და ვითომ გვაპროტონობენ, დაგვანებონ თავი,“ – ამბობს ირმა ათაბაგი. ის მარტოხელა დედაა და მეუღლის დაღუპვის შემდეგ ორ მცირეწლოვან შვილს ზრდის. სხვა აჭარლებიც საყოფაცხოვრებო პრობლემებზე საუბრობენ და უკვირთ, რომ მედიის და საზოგადოების ყურადღება სოფელმა ისეთი თემით მიიქცია, რასაც თავად არ მიიჩნევენ პრობლემად. „2

წლის წინ ვენახები დაგვეწვინა და ჰაერში დავრჩი. ერთი შვილი ავადა მყავს, 28 წლის გოგოს ხერხემალი დაუზიანდა და დამინვლიდა, მეორეს ფარმაცევტულზე ვასწავლიდი. ვენახის დაწვის მერე ველარ გადავიხადე სწავლის გადასახადი და შევანწყვეტინე სწავლა. დედა ვარ ახლა მე? მაგრამ რა ვქნა...“ „არავინ არ გვჩაგრავს და არ გვაგინროებს, არც ლოცვას გვიშლიან ქრისტიანები და პატივს სცემენ ჩვენ სარწმუნოებას. სხვა პრობლემები კი თავზე საყარია“ „მაშინ სად იყვნენ ჟურნალისტები, 2011-ში 300 ჰექტარი მიწები რო გაგვიყიდეს უცხოელებზე, გზა არ გვაქვს, წყლის პრობლემებია“, – მხარს უბამენ სოფლელები ერთმანეთს. თუმცა იმასაც ყველა განიცდის, რომ მედიის ობიექტივში სოფელი „რელიგიური დაპირისპირების“ სახელით მოექცა. ქრისტიანები და მუსლიმები სოფლის გზაჯვარედინზე საღამომდე არიან შეკრებილები და მსჯელობენ, როგორ აირიდონ თავიდან სკანდალი. მუსლიმები ამბობენ, რომ მუსლიმთა სამმართველოს გადაცემულ შენობაში თავად არ შევლენ სალოცავად, მაგრამ რა გააკეთონ თუ სოფელში ისევ ჩამოვლენ სხვა მუსლიმური ორგანიზაციების წარმომადგენლები და მლოცველებს ჩამოიყვანენ, როგორც 31-ში?! ზოგი მიიჩნევს, რომ ჩამოსულებს გზა უნდა გადაუღობონ და სალოცავამდე არ შეუშვან, სხვები ამბობენ, რომ ამას მედია სკანდალისთვის გამოიყენებს, ვიბიბი შევიდნენ სამლოცველოში და თავისი თვალთ ნახონ, რომ ცარიელია. აღლევებული სოფლელები მხოლოდ შებინდებისას იშლებიან და თავიანთ ყოველდღიურ პრობლემებს უბრუნდებიან.

დღით 6 საათზე, როცა დილის ბინდში ჯერ კიდევ მოჩანს ალაზნის გადაღმა ზაქათალას მოციმციმე ელექტრონათურები, სოფელში უკვე გადაძახილება – სამუშაოდ წასასვლელად ემზადებიან. რაკი საკმარისი მიწები და ვენახები ყველას არ აქვს, სამთაწყაროელები წინასწარი შეთანხმებით მეზობელ სოფლებში მსხვილ ფერმერებთან დადიან დღიური სამუშაოდ. ქალები და კაცები, ქრისტიანები და მუსლიმები საგანგებოდ მონარაგებული საგზლითა და თოხებით შეიარაღებული, სატვირთო მანქანის ზურგზე ძვრებიან და სამუშაოდ ერთად მიდიან. **■**

■ „ამდენი ხანია აჭარელი ხალხი აქ ვართ ჩასახლებული. თუ ჩვენი მოხედვა უნდოდათ, ამ დროის მანძილზე სად იყვნენ, გაეგოთ რა გვიჭირდა. ახლა რომ მოდიან და ვითომ გვაპროტონობენ, დაგვანებონ თავი,“ – ამბობს ირმა ათაბაგი. ის მარტოხელა დედაა და მეუღლის დაღუპვის შემდეგ ორ მცირეწლოვან შვილს ზრდის. სხვა აჭარლებიც საყოფაცხოვრებო პრობლემებზე საუბრობენ და უკვირთ, რომ მედიის და საზოგადოების ყურადღება სოფელმა ისეთი თემით მიიქცია, რასაც თავად არ მიიჩნევენ პრობლემად.

იღნაპოზის ხიზისდნ "თუხუდ ბაზაფხუდნაძე"

ავტორი: ვასო კუჭუხიძე, ფოტო: სეიმურ ქაზიმოვი

სტამბულში ტაქსიმის მოედანზე გეზის სკვერის გაჩევის წინააღმდეგ ეკოლოგისტების მიერ გამართული აქციის დარბევა სახალხო მღელვარებაში გადაიზარდა და პროცესებმა უმართავი სახე მიიღო. მართალია, ხელისუფლება უკანასკნელი წლების განმა-

ვლობაში წარმატებით ახერხებდა არასასურველი დემონსტრაციების ძალის გამოყენებით დაშლას, მაგრამ ამჯერად ბუნებისდამცველთა მხარდასაჭერად გამოსული 200-მდე დემონსტრანტის დარბევამ ასობით ათასი მოქალაქე გამოიყვანა თურქეთის სხვადასხვა

ქალაქის ქუჩებში. საპროტესტო აქციები და შეტაკებები პოლიციასთან უკვე ერთ კვირაზე მეტია გრძელდება და სულ უფრო ემსგავსება ტაჰირის მოედანზე მიმდინარე პროცესებს. შესაბამისად, მსოფლიოს სხვადასხვა კუთხეში უკვე დაუფარავად ალაპარაკდნენ „თურქულ გაზაფხულზე“.

არაბული გაზაფხულის მსგავსად თურქეთში მიმდინარე პროცესი კომპლექსური ხასიათის მატარებელია და ძირითადად პოლიტიკური, ეკონომიკური თუ სოციალური უკმაყოფილებით არის გამოწვეული, თუმცა ასევე მძლავრად შეიცავს იდენტობების შეჯახებისა და ფასეულობების შეუთავსებლობის ელემენტებს.

დაპირისპირებას თურქეთის საზოგადოებრივ-პოლიტიკურ ცხოვრებაში საკმაოდ ღრმა ფესვები აქვს და პირდაპირ უკავშირდება ეროვნული იდენტობის ფორმირების პროცესს. დასავლურ და აღმოსავლურ ცივილიზაციებს შორის მომწყვედი ქვეყანა დღემდე განიცდის იდენტობის კრიზისს. მთელი მეოცე საუკუნის განმავლობაში ორი რადიკალურად განსხვავებული ძალა, სეკულარისტ-ნაციონალისტები და კონსერვატორ-ისლამისტები ებრძოდნენ ერთმანეთს ახალი ეროვნული იდენტობის ფორმირებისთვის და ეს ბრძოლა ჯერ კიდევ არ დასრულებულა. კონფრონტაცია მოიცავს საზოგადოებრივი ცხოვრების ყველა სფეროს, მაგრამ ძირითადი ხაზი გადის რელიგიასა და პოლიტიკაზე.

ახალი თურქული იდენტობის შექმნის პროცესში ათა თურქმა აქცენტი დასავლურ სეკულარიზმზე გააკეთა, რადგანაც მისი აზრით, ისლამი თურქეთს აღმოსავლეთით ექაჩებოდა. თანამედროვე „ლაიკ თურკ“ (ლაიცისტი თურქი), იგივე „ჰომო-ქემალიკუსი“, უნდა ყოფილიყო ურელიგიო ადამიანი, რომლისთვისაც მთავარი ღირებულებები იქნებოდა პროგრესიზმი, მოდერნიზმი და ნაციონალიზმი. 1924 წელს ათა თურქის ბრძანებით გაუქმდა ხალიფატი და სულთნატი. ასევე გაუქმდა რელიგიური სასამართლოები და ტიტულები. თურქეთი კონსტიტუციურად გამოცხადდა სეკულარულ

სახელმწიფოდ. გარდა ამისა, დამწერლობის არაბულიდან ლათინურზე გადაყვანამ მოსახლეობა მონყვიტა ყურანსა და ისლამურ გავლენას.

ახალი იდენტობის სადარაჯოზე სამხედრო და სასამართლო სისტემაში მომძლავრებული ქემალისტები იდგნენ. თუკი ისინი ჩათვლიდნენ, რომ ხელისუფლებაში მოსულმა პოლიტიკურმა პარტიამ ათა თურქის გზას გადაუხვია, სახელმწიფო გადატრიალებაზეც არ იხევდნენ უკან, როგორც ეს მოხდა 1960, 1971, 1980 და 1997 წლებში. თუმცა ქემალისტები ერთ რამეში შეცდნენ, მათი გათვლებით, კულტურულ სეკულარიზაციას პოლიტიკური ისლამისთვის სოციალური დასაყრდენი სამუდამოდ უნდა გამოეცალა, მაგრამ პირიქით მოხდა, ხელოვნურად გავრცელებული არაფორმალური (ტრადიციები) თუ ფორმალური (კანონები) ნორმები თურქული მოსახლეობის დიდი ნაწი-

ლისთვის მხოლოდ შიშის გამო აღმოჩნდა მისაღები. პოლიტიკურმა ისლამმა კი იატაკქვეშეთში იწყო გაძლიერება. ახალი იდენტობის მამად კი ისლამისტი მქადაგებელი ფეტულა გულენი იქცა.

2002 წელს ხელისუფლებაში მოსულმა ისლამისტურმა „სამართლიანობისა და განვითარების პარტიამ“ ყველა წინამორბედი მთავრობის შეცდომები გაითვალისწინა და გულენის მხარდაჭერაც მოიპოვა. მათ მიერ შექმნილი პოლიტიკური ისლამის თურქული მოდელი უარს არ ამბობდა მოდერნიზმზე, თუმცა არც რელიგიურ კონსერვატივს შორდებოდა. ისინი იმდენად კარგად ახერხებდნენ რელიგიის ლიბერალიზმთან შეთავსებას, რომ „ისლამისტ კალენისტებადაც“ კი მოინათლნენ, რამაც ავტორიტარი ქემალისტების წინააღმდეგ ბრძოლაში უამრავი მხარდამჭერი შესძინათ.

■ 2002 წელს ხელისუფლებაში მოსულმა ისლამისტურმა „სამართლიანობისა და განვითარების პარტიამ“ ყველა წინამორბედი მთავრობის შეცდომები გაითვალისწინა და გულენის მხარდაჭერაც მოიპოვა. მათ მიერ შექმნილი პოლიტიკური ისლამის თურქული მოდელი უარს არ ამბობდა მოდერნიზმზე, თუმცა არც რელიგიურ კონსერვატივს შორდებოდა. ისინი იმდენად კარგად ახერხებდნენ რელიგიის ლიბერალიზმთან შეთავსებას, რომ „ისლამისტ კალენისტებად“ კი მოინათლნენ, რამაც ავტორიტარი ქემალისტების წინააღმდეგ ბრძოლაში უამრავი მხარდამჭერი შესძინათ.

„სამართლიანობისა და განვითარების პარტია“ ხელისუფლებაში მოსვლის შემდეგაც საკმაოდ ფრთხილი ნაბიჯებით მოქმედებდა და მხოლოდ მას შემდეგ გადავიდა შეტევაზე, რაც ძალაუფლების მთავარი მონოპოლისტი გახდა ქვეყანაში. 2007 წელს შეთქმულების ბრალდებით ერდოლანის პარტიამ მონინალმდეგე ძალის 300-მდე წევრი დააკავა, მათ შორის არმიის 27 გენერალი. ამით სერიოზული დარტყმა მიაყენა ქემალისტებს. 2010 წლის რეფერენდუმში გამარჯვებით კი სასამართლო სისტემაზეც გაავრცელა საკუთარი გავლენა. ძალაუფლების ხელში სრულად ჩაგდების შემდეგ კი ერდოგანის გუნდი არანაკლებ ავტორიტარულ ძალად იქცა, ვიდრე ქემალისტები.

სწორედ აქედან დაიწყო ის პროცესები, რაც დღეს ტაქსიმის მოედანზე მინდინარეობს. ავტორიტარული მართვის სისტემა და ისლამისტური ღირებულებები არ არის ის, რასაც თურქული საზოგადოება ხელისუფლებისგან ელოდა. 11 წლის განმავლობაში მმართველმა გუნდმა უამრავ ადამიანს გაუცრუა იმედი და შექმნა ნიადაგი მონი-

ნალმდეგე საზოგადოებრივ-პოლიტიკური ჯგუფების შექმნა-გაძლიერებისა. იდეოლოგიური განსხვავების გამო დღემდე ეს ძალები გაერთიანებას ვერ ახერხებდნენ, თუმცა ხელისუფლების მიერ გამოყენებულმა ძალობამ ისინი ტაქსიმის ბარიკადებზე გვერდიგვერდ დააყენა და რეჟიმისთვის საშიშ ძალად აქცია.

დემონსტრანტებს შორის რამდენიმე ძალის გამოყოფა შეიძლება, მათ შორის არიან მემარცხენე თურქები, რომლებიც აღმფოთებით ადევნებდნენ თვალყურს უკანასკნელ წლებში ქვეყანაში კლასობრივი უთანასწორობის ზრდას, რაც თვალშისაცემი არ იყო ქემალისტების „უკლასო საზოგადოების“ დროს. ისინი ასევე ეწინააღმდეგებოდნენ სამოქალაქო ცხოვრებაში რელიგიური ელემენტების გაძლიერებას, თუმცა საკუთარი რიგების სიმცირისა და რეჟიმის მხრიდან დიდი ზეწოლის გამო მასობრივ პროტესტს ვერ გამოხატავდნენ. დღეს კი, რადგანაც გეზას სკვერის ადგილას სავაჭრო ცენტრის აგება იგეგმება, მემარცხენეებმა ხელისუფლება მსხვილი ბიძნესის სასარგებლოდ

■ დემონსტრანტებს შორის ასევე მრავლად არიან წარმოდგენილი თურქი ლიბერალებიც, რომლებიც არ აპირებენ შეურიგდნენ უკანასკნელი წლების განმავლობაში საზოგადოებრივ ინსტიტუტებზე ხელისუფლების მხრიდან განხორციელებულ ზეწოლას, ადამიანის უფლებების დარღვევის ტენდენციის ზრდას, პოლიტიკურ დევნას და ჟურნალისტთა დაპატიმრებებს. ჟურნალისტთა დაცვის საერთაშორისო კომიტეტის მონაცემებით დღეს თურქეთში მეტი ჟურნალისტია დაპატიმრებული, ვიდრე ჩინეთსა და ირანში.

რთული სათქმელია, რა განვითარება ექნება ექნება მოვლენებს და რითი დასრულდება ეს ყველაფერი, თუმცა ერთი რამის თქმა დანამდვილებით შეიძლება, თურქული საზოგადოების დიდი ნაწილი ჯერ კიდევ არ არის მზად „თურქული გაზაფხულისთვის“, რადგანაც იდენტობის კრიზისში მყოფმა უბრალოდ არ იცის მხარი რომელ ძალას დაუჭიროს.

საკუთარი მოსახლეობის დარბევაში დაადასტურეს და საკმაოდ აქტიურად ჩაებნენ საპროტესტო გამოსვლებში.

დემონსტრანტებს შორის ასევე მრავლად არიან წარმოდგენილი თურქი ლიბერალებიც, რომლებიც არ აპირებენ შეურიგდნენ უკანასკნელი წლების განმავლობაში საზოგადოებრივ ინსტიტუტებზე ხელისუფლების მხრიდან განხორციელებულ ზენოლას, ადამიანის უფლებების დარღვევის ტენდენციის ზრდას, პოლიტიკურ დევნას და ყურნალისტთა დაპატიმრებებს. ყურნალისტთა დაცვის საერთაშორისო კომიტეტის მონაცემებით დღეს თურქეთში მეტი ყურნალისტია დაპატიმრებული, ვიდრე ჩინეთსა და ირანში.

აქვე არიან სეკულარისტ-ქემალისტთა მხარდამჭერები, რომლებიც დიდი ქალაქების მოსახლეობის საშუალო ფენის ძირითად ნაწილს წარმოადგენენ. ხელისუფლების მხრიდან დევნის მიუხედავად, ისინი ინარჩუნებენ გავლენას ჯარის საშუალო და ქვედა იერარქიებზე. ამის ნათელი მაგალითია, რამდენიმე დღის წინ მომხდარი შემთხვევა, როდესაც ქალაქ შატაიში დემონსტრანტების გარშემო სამხედროები განლაგდნენ და პოლიციას მათი დარბევის საშუალება არ მისცეს. ცრემლსადენი გაზის გამოყენების შემთხვევაში კი პოლიციას ცეცხლის გახსნით დაემუქრნენ.

დემონსტრანტებს შორის ასევე არიან ეთნიკური და რელიგიური უმცირესობების წარმომადგენლები. ისინი ეწინააღმდეგებოდნენ ათა თურქის „ჰომოგენური თურქული საზოგადოების“ შექმნის იდეას და ცვლილებების მოლოდინით მათმა დიდმა ნაწილმა სწორედ „სამართლიანობისა და განვითარების პარტიას“ დაუჭირა მხარი, მაგრამ ერდოლანის მთავრობამ არანაკლები რეპრესიები დაატეხა თავს.

და რაც მთავარია, მათ შორის იყო ბევრი სტუდენტი და უბრალო მოქალაქე, რომლებიც არცერთ პოლიტიკურ ძალას არ მიეკუთვნებიან, მაგრამ ალელვებთ ქვეყანაში მიმდინარე პროცესები, ხელისუფლებიდან მომდინარე ძალადობა, პოლიტიკური ისლამის გაძლიერება, ცენზურა, ალკოჰოლის მონმარებაზე შეზღუდვების დაწესება და ა.შ.

დღეს უკვე დემონსტრანტთა მთავარ მოთხოვნას ხელისუფლების გადადგომა წარმოადგენს და სოციალური ქსელების წყალობით ანტისახელისუფლებო მუხტი ქვეყანაში ყოველდღიურად ძლიერდება, რასაც თავის მხრივ მმართველი რეჟიმის მიერ გატარებული არაადეკვატური ზომებიც უწყობს ხელს. სამართალდამცავების მიერ გადამეტებული ძალის გამოყენება, რამაც რამდენიმე დემონსტრანტის სიცოცხლეც კი შეინირა, თურქულ საზოგადოებაში გამომსვლელთა მიმართ სოლიდარობას ზრდის. ათასობით მოქალაქე ამარაგებს დემონსტრანტებს საკვებითა და თავშესაფრით, გარდა ამისა, ბარიკადებზე მდგომთა რიგები დღითიდღე ივსება.

თავის მხრივ, უკან დახევას არც ხელისუფლება აპირებს და ამას რამდენიმეჯერ საჯაროდ გაუსვა ხაზი ერდოლანმა. დემონსტრანტთა წინააღმდეგ ბრძოლაში რეჟიმის ერთ-ერთ მთავარ იარაღს მის ხელში მოქცეული სატელევიზიო მედია წარმოადგენს, რომელიც მაქსიმალურად ცდილობს გამოსვლებს ანტისახელმწიფოებრივი ხასიათი შესძინოს და პარალელურად ხაზს უსვამს უკანასკნელი წლების განმავლობაში ქვეყანაში წარმატებით მიმდინარე ეკონომიკური ზრდისა და მოდერნიზაციის პროცესს, რადგანაც სწორედ რომ ეკონომიკური აღმასვლაა ის, რაც ჯერ კიდევ ბევრ თურქს ხელისუფლების მხარდამჭერთა რიგებში ამყოფებს. დემონსტრანტთა ხელში არსებულ მთავარ იარაღს, სოციალურ ქსელებს, კი რეჟიმი მკაცრი კონტროლისა და შეზღუდვის რეჟიმში ამყოფებს, ასევე დიდ ზენოლას განიცდის პრესის დამოუკიდებელი საშუალებებიც.

რთული სათქმელია, რა განვითარება ექნება მოვლენებს და რითი დასრულდება ეს ყველაფერი, თუმცა ერთი რამის თქმა დანამდვილებით შეიძლება, თურქული საზოგადოების დიდი ნაწილი ჯერ კიდევ არ არის მზად „თურქული გაზაფხულისთვის“, რადგანაც იდენტობის კრიზისში მყოფმა უბრალოდ არ იცის მხარი რომელ ძალას დაუჭიროს. ■

გაუზიარე თაობებს...

ანზორ ერქომაიშვილი, ლექსო თორაძე და ვანო ჩხარტიშვილი ფონდი „ქართული გალობა“ დააფუძნეს

ახლადდაარსებული ფონდი „ქართული გალობა“ ხალხური შემოქმედების პოპულარიზაციას ემსახურება. მის საქმიანობაში განსაკუთრებული ადგილი ექნება ტრადიციული გალობისა და სიმღერის მეცნიერულ კვლევას, უძველესი ნიმუშებისა და ჩანაწერების მოძიება-აღგენას. ამის შემდეგ კი შესაბამისი აუდიო, ვიდეო და ელექტრონული ვერსიები გამოიცემა. ფონდი ხელს შეუწყობს ამ მიმართულებით კონფერენციების, სემინარებისა და სხვა სამუშაო შეხვედრების გამართვას.

ფონდისთვის პრიორიტეტული იქნება ტრადიციული მუსიკის შესწავლა, ლოტბართა და რეგენტთა დასაქმებისთვის ხელშეწყობა, განსაკუთრებით, საზღვარგარეთ ქართულ ეკლესიებთან სამრევლო სკოლებისა და გალობის ცენტრების შექმნა. ქართული ხალხური სიმღერისა და გალობის პოპულარიზაციისთვის ფონდი საქართველოსა და უცხოეთში კონცერტების, საღამოებისა და ფესტივალების ორგანიზებას შეუწყობს ხელს, რომელშიც ქართული გუნდები მიიღებენ მონაწილეობას. ფონდი ანალოგიური ფესტივალების გამართვას საქართველოში გეგმავს. იგი ხელს შეუწყობს რეგიონებში ტრადიციული მუსიკის აღორძინებას.

ფონდი „ქართული გალობა“ ტრადიციული მუსიკით დაინტერესებულ ყველა ორგანიზაციასთან და პირთან ითანამშრომლებს, როგორც საქართველოში, ისე მის ფარგლებს გარეთ.

ფონდი სრულიად საქართველოს კათალიკოს-პატრიარქის, უწმინდესისა და უნეტარესი ილია II-ის ლოცვა-კურთხევით ბიზნესმენმა ვანო ჩხარტიშვილმა დააფუძნა. იგი

წლების განმავლობაში ხელს უწყობს ტრადიციული გალობისა და სიმღერის პოპულარიზაციას. მისი თანადგომით 2006 წელს დაფუძნდა საეკლესიო გალობისა და ხალხური სიმღერის უმაღლესი სასწავლებლები, რომლებიც მაღალკვალიფიციურ რეგენტებსა და ლოტბარებს ამზადებს. გაიხსნა - სკოლები ოზურგეთსა და სტეფანწმინდაში, ტიხრული მინანქრის სახელოსნო - სნოში, სამრევლო სკოლა - ლონდონში, აიგო ტაძარი ოზურგეთში. ასევე, დაფინანსდა არაერთი კონცერტი და ფესტივალი, გამოიცა არაერთი წიგნი და აუდიო პროდუქცია ტრადიციული მუსიკის, საქართველოს ისტორიისა და კულტურის საკითხებზე.

ფონდის საბჭოს წევრები ლექსო თორაძე და ანზორ ერქომაიშვილი არიან. ფონდის საპატიო პრეზიდენტია სრულიად საქართველოს კათალიკოს-პატრიარქი, უწმინდესი და უნეტარესი ილია II. მისი აღმასრულებელი დირექტორი ნანა გოთუაა. ფონდის პროგრამების ხელმძღვანელები კი - გიორგი დონაძე, სვიმონ ჯანგულაშვილი და ბადრი ბერაია.

ფონდის შექმნასთან დაკავშირებით 2013 წლის 11 ივნისს რუსთაველის თეატრში საზეიმო კონცერტი „ქართული ხალხური სიმღერა - კაცობრიობის საგანძური“ გაიმართება. ეს ფონდის პირველი ღონისძიებაა და მასში მონაწილეობას საქართველოს სხვადასხვა კუთხიდან მოწვეული ქართული ტრადიციული შემოქმედების ყველაზე გამორჩეული ოსტატები მიიღებენ. ფონდი „ქართული გალობა“ ღვაწლმოსილ ადამიანებს საპატიო ჭილდოებსა და ფულად პრემიებს გასცემს.

სამნაციო პატივსაცემი ინტერნეტ-პატივსაცემი

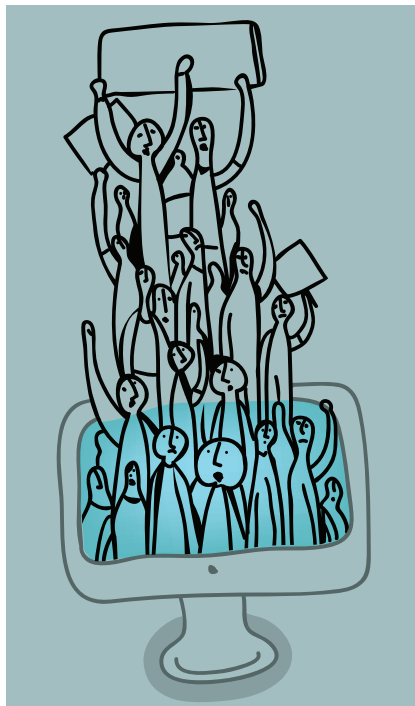
4 ივნისს პრეზიდენტმა ილჰამ ალიევმა ხელი მოაწერა პარლამენტის მიერ მიღებულ კანონპროექტს, რომელიც ინტერნეტით გამოთქმულ ცილისმამბებლურ თუ შეურაცხყოფელ განცხადებებს და ფრაზებს კანონსაწინააღმდეგოდ აცხადებს.

სეიმურ ქაზიმოვი

აზერბაიჯანის პარლამენტმა ქვეყნის კანონმდებლობაში ცვლილებები შეიტანა, რომელთა თანახმად, ინტერნეტით გამოთქმულ მოსაზრებებსა და კომენტარებში, თუ ისინი ცილისმამბების ელემენტებს შეიცავს, სისხლის სამართლის სასჯელია გათვალისწინებული. ოპოზიციის აქტივისტები ამ ცვლილებაში ოქტომბრის არჩევნების დებატების კონტროლირების მცდელობას ხედავენ.

აზერბაიჯანში ცილისმამბება სისხლის სამართლის დანაშაულადაა მიჩნეული, რაც იმას ნიშნავს, რომ ადამიანები შეიძლება საკუთარი კომენტარებისათვის დაისაჯონ. სოციალურ ქსელებზე ამგვარი კონტროლის დანერგვა ძალზე აშფოთებთ აქტივისტებს, რომლებიც ფეისბუქს და სხვა საიტებს საპროტესტო მოძრაობის სამართავად და მისი ორგანიზებისთვის იყენებენ.

პარლამენტში განსახილველად შეტანილი პროექტი სასჯელის ოთხ დონეს ითვალისწინებს: 100-500 მანათის ოდენობის ჯარიმას, 240 საათიან საზოგადოებრივი სამუშაოს შესრულებას, შრომა-გასწორებითი სამუშაოებს ერთი წლის ვადით, და ბოლოს, ექვსთვიან პატიმრობას. პარლამენტმა ასევე დაადგინა „ადმინისტრაციული სასჯელის“ პერიოდის ხანგრძლივობა

ისეთი „მცირე შეურაცხყოფისთვის“, როგორცაა უნებართვო დემონსტრაციებში მონაწილეობა – 15 დღიდან სამ თვემდე.

ზიიფათ ასკაროვი, პარლამენტის ვიცე-პრემიერი ამბობს, რომ ეს ცვლილებები ძალზე მნიშვნელოვანია. „ჩვენს ქვეყანაში შეურაცხყოფა ადამიანის ღირსების საქმეა“, თქვა მან, – „თუ პირი, ვინც სხვებს შეურაცხყოფს, არ დაისაჯა, შეიძლება

სისხლიც კი დაიღვაროს.“ ამ მოსაზრებას არ ეთანხმებიან ჟურნალისტები და აქტივისტები. ისინი აცხადებენ, რომ კანონმდებლობაში შეტანილი დანართები არანაირ ლოგიკას არ ექვემდებარება და საზიანოა სიტყვის თავისუფლებისთვის.

„თუ ერთი ადამიანი მეორეს შეურაცხყოფს, მაგრამ სხვა ქვეყანაში ცხოვრობს, მაშინ ასეთი პიროვნება როგორ უნდა დაისაჯოს? მაშასადამე, დაისჯება მხოლოდ ის, ვინც ბაქოში ცხოვრობს. კანონის წინაშე პასუხს ის აგებს, ვინც აქ ცხოვრობს, უცხოეთში მცხოვრები პირი კი დაუსჯელი რჩება,“ – ამბობს ჩინგიზ სულთანსოი, „რადიო თავისუფლების“ თანამშრომელი, „ესეც რომ არა, არის ხალხი, ვინც სოციალურ ქსელებში საკუთარი სახელით არაა დარეგისტრირებული და არც საკუთარ ფოტოებს აქვეყნებს. მაშინ ისმის კითხვა, ასეთების მოხელთებას როგორ აპირებენ?“ მისი თქმით, კანონში ამგვარი ცვლილების შეტანის ნამდვილი მიზეზი ინტერნეტში გამოთქმული კრიტიკული შეხედულებების შეზღუდვაა. „ვილაცისთვის ეს ჩვეულებრივი კრიტიკაა, ვილაცას კი მისდამი მიმართულ შეურაცხყოფად მოეჩვენება და კრიტიკული ფრაზის ავტორი დაისჯება. მაგრამ საინტერესოა, როგორ აპირებს სახელმწიფო ამ-

დენი ნანერის კონტროლირებას, როცა ინტერნეტმომხმარებლების ოდენობა დღითიდღე იზრდება?“ – კითხულობს სულთანსოი.

„რეპორტიორების თავისუფლები-სა და უსაფრთხოების ინსტიტუტმა“ (IRFS), რომელიც ჟურნალისტების უფლებებს იცავს, მძაფრად დაგმო ახალი ცვლილებები. ინსტიტუტის განცხადებაში ნათქვამია, რომ მათი დაკანონება საარჩევნო დებატების ჩაცხრობისთვის იყო გამიზნული. „სისხლის სამართლის კანონმდებლობაში ამ დანართების შეტანა, რომლებიც დღეს პარლამენტმა დააკანონა, აღმამფოთებელი პოლიტიკური ნაბიჯი იყო, ადამიანებისთვის ინტერნეტით სარგებლობის თავისუფლების ნართმევის სულმდაბალი მცდელობა წინასწარ ვითარების ხელოვნურად ჩაწყნარების ფონზე“, – განაცხადა ინსტიტუტის დირექტორმა ემინ ჰუსეინოვიჩმა.

„რეპორტიორების თავისუფლებისა და უსაფრთხოების ინსტიტუტი“ და სიტყვის თავისუფლების სხვა დამცველები დიდი ხანია აზერბაიჯანის ხელისუფლებას მოუწოდებენ, ევროპის ბევრ სხვა სახელმწიფოებს მიბაძონ და ცილისწამების დეკრიმინალიზაცია მოახდინონ, ამგვარად, ადამიანებს საშუალება მისცენ, ერთმანეთთან ურთიერთობა სახელმწიფოსა და პროკურატურის ჩაურევლად მოაგვარონ. ევროპულ სახელმწიფოებს შორის მხოლოდ ბელორუსს აქვს მსგავსი კანონი, რომლის ძალითაც ცილისწამება სისხლის სამართლის დანაშაულადაა მიჩნეული. „ეს საკითხი სომხეთმა და საქართველომაც კი მოაგვარა, მაშინ რატომ გვგონია, რომ ჩვენი საზოგადოება არაა ამისთვის მზად?“ კითხულობს არიფ ალიევი, ორგანიზაციის „ახალი თაობის ჟურნალისტები“-ის ხელმძღვანელი. „აზერბაიჯანის მთავრობა აცხადებს, რომ ინტერნეტის თავისუფლების შეზღუდვას არ აპირე-

ბს, მაგრამ სინამდვილეში სულ სხვაგვარადაა საქმე.“

ბლოგერი ემილ ბალიროვი კი ამბობს, რომ ახალ ცვლილებებს არ შეუშინდება. „სულ ცოტა ხანია, ადამიანებმა ინტერნეტის და სოციალური ქსელების შესაძლებლობების გამოყენება დაიწყეს და მთავრობას სწორედ ეს ადარდება“, – თქვა მან. „შეურაცხყოფის მომხრე არ ვარ, არც ინტერნეტით და არც ცხოვრებაში, მე თვითონაც, ჩემს ბლოგებში ადამიანებს არასდროს შეურაცხყოფ, მაგრამ თუკი ამ ცვლილებებით შეგულისწინებული ზოგი მოხელე ამიერიდან

■ აზერბაიჯანში ცილისწამება სისხლის სამართლის დანაშაულადაა მიჩნეული, რაც იმას ნიშნავს, რომ ადამიანები შეიძლება საკუთარი კომენტარებისათვის დაისაჯონ. სოციალურ ქსელებზე ამგვარი კონტროლის დაწესება ძალზე აშფოთებთ აქტივისტებს, რომლებიც ფეისბუქსა და სხვა საიტებს საპროტესტო მოძრაობის სამართავად და მისი ორგანიზებისთვის იყენებენ.

კრიტიკას შეურაცხყოფად აღიქვამს, მე ვერაფერს გავანყო.“

აზერბაიჯანის საერთაშორისო პარტნიორობის ჯგუფი, გაერთიანება, რომელიც ისეთ ორგანიზაციებს მოიცავს, როგორებიცაა საერთაშორისო პენ-ცენტრი, „მე-19 მუხლი“, ნორვეგიის ჰელსინკის ჯგუფი, „ფრიდომ ჰაუსი“ და სხვანი საერთაშორისო თანამეგობრობას მოუწოდებენ, კანონმდებლობაში შეტანილი ამ ცვლილების

გამო ბაქოზე ზენოლა მოახდინონ.

„ახლა, როცა ოქტომბრის არჩევნებამდე სულ რამდენიმე თვე დარჩა, ხელისუფლებას, როგორც ჩანს, გადანწყვეტილი აქვს, რეჟიმის კრიტიკა, მათ შორის ინტერნეტით განცხადებული კრიტიკა ისე აღკვეთოს, როგორც აქამდე არასდროს გაუბედავს. ჟურნალისტებისთვის გამოხატვის თავისუფლების სივრცე დღითიდღე იზღუდება და მცირდება, ბლოგერები და ოპოზიციის აქტივისტები სულ უფრო მეტად ექცევიან წნეხქვეშ, რისთვისაც გამოიყენება სულ უფრო და უფრო რეპრესიული კანონები, ხელისუფლება არ ერიდება დაპატიმრებას, ფიზიკურ თავდასხმას და ცილისწამების კამპანიებს,“ – ნათქვამია ორგანიზაციის განცხადებაში, „საერთაშორისო თანამეგობრობამ სასწრაფოდ უნდა აიძულოს აზერბაიჯანის მთავრობა, დაიცვას სიტყვისა და გამოხატვის – მათ შორის, ინტერნეტითაც, თავისუფლება, და ისეთი საკანონმდებლო რეფორმები გაატაროს, რომლებიც ამ ამოცანებს შეესატყვისება.“

4 ივნისს პრეზიდენტმა ილჰამ ალიევიმა ხელი მოაწერა პარლამენტის მიერ მიღებულ კანონპროექტს, რომელიც ინტერნეტით გამოთქმულ ცილისწამებულ თუ შეურაცხმყოფელ განცხადებებს და ფრაზებს კანონსწინამდებოდ აცხადებს. ამ კანონის თანახმად შესაძლებელი ხდება სისხლის სამართლის დევნის დაწყება იმ აქტივისტების წინააღმდეგ, რომლებიც მსგავს გამოწვევებს ინტერნეტით გაავრცელებენ. კანონი მათთვის მაქსიმალურ სასჯელად სამწლიან პატიმრობას ითვალისწინებს.

სტატია მომზადებულია ჰაინრიხ ბოლის ფონდის მხარდაჭერით. ამ პუბლიკაციაში გამოთქმული შეხედულებები და მოსაზრებები არ არის აუცილებელი გამოხატავდეს ჰაინრიხ ბოლის ფონდის შეხედულებებს.

ფოტო ლევან სარიანოვიძე

13 მაისს ავღანეთში დაღუპული სამი მეომრის სამოქალაქო პანაშვიდი ქაშუეთის ტაძარში, თბილისი, 16 მაისი 2013

ჩვენი სხვისი ოში

ავღანეთში ქართულ სამხედრო ბაზაზე განხორციელებული ტერაქტის შესახებ 6 ივნისის საღამოს გავრცელებულმა ცნობებმა უსწრაფესად დაიპყრო საინფორმაციო სივრცე. ამ დღეს ავღანეთში დაღუპულ სამხედროთა რიცხვი 29-მდე გაიზარდა. ISAF-ის მისიაში დღეისთვის 1560-ზე მეტი ქართველი მონაწილეობს.

ირაკლი აბსანძე

ავღანეთში 6 ივნისს დაღუპული 7 ქართველი ჯარისკაცის ოჯახებს ყველაზე პირველად ჯეიმს აპატურაიმ საკუთარი ფეისბუქის ოფიციალურ გვერდზე მიუსამძიმრა. ქართულ მედიაში ამ მოკლე სამძიმრის სწრაფმა გავრცელებამ თავდაცვის სამინისტრო ცაიტნოტში ჩააყენა – მათ 21.00 საათზე საგანგებო ბრიფინგი დააანონსეს.

შეიარაღებული ძალების გაერთიანებული შტაბის უფროსმა, ირაკლი ძნელაძემ ავღანეთის ჰელმანდის პროვინციაში 7 ქართვე-

ლი ჯარისკაცის დაღუპვისა და 9-ის დაჭრის შესახებ ოფიციალური ინფორმაცია მხოლოდ 21.44 საათზე გაავრცელა. მანამდე ყველა ქართული სააგენტო წერდა სავარაუდო ტერაქტის და 5-დან 7-მდე მსხვერპლის თაობაზე.

ძნელი წარმოსადგენი არ არის, რა ჯოჯოხეთური წუთები გადაიტანეს ამ გაურკვეველობაში ავღანეთში მებრძოლი ჯარისკაცების ოჯახის წევრებმა და ახლობლებმა. ექვსში სალამოსვე გაირკვა, რომ ტრაგედია თვითმკვლელი ტერორისტის მიერ ბაზასთან სატვირთო მანქანის აფეთქებას მოჰყვა. თავდაპირველად სამინისტრო 6 დაღუპულ ჯარისკაცზე საუბრობდა, თუმცა მოგვიანებით დააზუსტა, რომ კიდევ ერთი ჯარისკაცი, რომელსაც ნანგრევებში ეძებდნენ, გარდაცვლილი იპოვეს.

პრეზიდენტმა სააკაშვილმა იმავე საღამოს პირდაპირ ეთერში მიუსამძიმრა დაღუპულთა ოჯახებს და 7 ივნისი გლოვის დღედ გამოაცხადა. პრემიერმა ივანიშვილმა ჯერ წერილობითი მიმართვა გაავრცელა, მეორე დღეს კი ტელევიზიითაც მიმართა მოსახლეობას. ტერაქტზე პასუხისმგებლობა მოძრაობა თალიბანმა აიღო.

6 ივნისის თავდასხმის დროს დაიღუპნენ საქართველოს შეიარაღებული ძალების მეოთხე ქვეითი ბრიგადის 42-ე მსუბუქი ქვეითი ბატალიონის სამხედრო მოსამსახურეები: კაპრალი – თეიმურაზ ორთავიძე (25 წლის); კაპრალი – გიორგი ადამოვი (23 წლის); პირველი კლასის რიგითი – ზურაბ გურგენაშვილი (32 წლის); რიგითი – მიხეილ ნარინდოშვილი (26 წლის); კაპრალი – ბორის ცუგოშვილი (29 წლის); პირველი კლასის რიგითი – ზვიად სულხანიშვილი (22 წლის); პირველი კლასის რიგითი – გიორგი ლუჭაშვილი (21 წლის, ამ უკანასკნელის ცხედარი ნანგრევებში აღმოაჩინეს).

ამით ISAF-ის მისიაში დაღუპული ქართველი ჯარისკაცების რიცხვი 29-მდე გაიზარდა. ბოლოს 3 ქართველი ჯარისკაცი 13 აპრილს, იმავე ჰელმანდის პროვინციაში, სამხედრო ბაზაზე თვითმკვლელი ტერორისტისა და მეამბოხეთა ჯგუფის მიერ განხორციელებული იერიშის შედეგად გარდაიცვალა.

■ ძნელი წარმოსადგენი არ არის, რა ჯოჯოხეთური წუთები გადაიტანეს ამ გაურკვეველობაში ავღანეთში მებრძოლი ჯარისკაცების ოჯახის წევრებმა და ახლობლებმა. ექვსში სალამოსვე გაირკვა, რომ ტრაგედია თვითმკვლელი ტერორისტის მიერ ბაზასთან სატვირთო მანქანის აფეთქებას მოჰყვა. თავდაპირველად სამინისტრო 6 დაღუპულ ჯარისკაცზე საუბრობდა, თუმცა მოგვიანებით დააზუსტა, რომ კიდევ ერთი ჯარისკაცი, რომელსაც ნანგრევებში ეძებდნენ, გარდაცვლილი იპოვეს.

რადიო „თავისუფლების“ საერთაშორისო მიმომხილველი კობა ლიკლიკაძე გახშირებული მსხვერპლს ასე ხსნის: „მთავარი მიზეზი მაინც ის მგონია, რომ თალიბანმა ზუსტად აპრილის დასაწყისში გამოაცხადა კოალიციურ ძალებზე ნადირობის ახალი სეზონი. ამ დროს კი 600 კაცით გაზრდილი ქვედანაყოფი ჩავიდა ჰელმანდის პროვინციაში, ყველაზე ცხარე ბრძოლების ეპიცენტრში. თან ჩავიდა ხელისუფლების გაუთავებელი ტრაზახის ფონზე. მე მგონი ამ ჰიპერაქტიულობა, მეტწილად საკუთარი თავის წარმოჩენისკენ მიმართულმა პიარმა, თუ „სპინმა“ მიაქცევინა ყურადღება ავღანელ ექსტრემისტებს, რომლებმაც ნადირობის ობიექტთა სიაში აშკარაა რომ ქართველი სამხედროებიც შეიყვანეს. ღირს აღინიშნოს, რომ 6 ივნისს მომხდარ სისხლიან თავდასხმაზე პასუხისმგებლობა პარასკევს თალიბანმა აიღო.“

„ – აეტომბატი მოარტყი პირდაპირ? – ჰო.
– და ეგრევე ორი დაანვინე თუ სამი?
– ოთხნი იყვენენ სულ.
– არა, არა, ოთხნი იყვენენ თავიდან, მაგრამ შენ რამდენი დაანვინე? შენ სამი დაანვინე?
– ჰო.
– მეოთხე ვინ მოკლა?
– ბავშვებმა ესროლეს. აი, ამან ესროლა.“

პრეზიდენტ სააკაშვილსა და სამხედრო ოფიცერს შორის შემდგარი ეს დიალოგი რუსთავი 2-ის გადაცემა P.S.-ში 26 მაისს გავრცელდა. კადრში მიხეილ სააკაშვილი და მისი უფროსი ვაჟი ჩანან. სუფრა, რომელსაც ისინი სამხედროებთან ერთად უსხედან, თეთრი გადასაფარებლით, წითელი ხელსახოცებითა და საქართველოს სახელმწიფო დროშებითაა მორთული. პრეზიდენტის ვაჟი ჰამბურგერს მიირთმევს. სააკაშვილთან ახალგაზრდა ჯარისკაცს თავზე ხელს უსვამს და ამით პასუხობს სააკაშვილის შეკითხვას – ვინ მოკლა ბაზაზე შემოჭრილი მეოთხე თალიბანი.

„საქართველოს ჟურნალისტური ეთიკის ქარტია მიიჩნევს, რომ ავღანეთში მყოფი ქართველი სამხედროების უსაფრთხოებიდან გამომდინარე მსგავსი ვიდეო ფრაგმენტის

ეთერში გაშვება დაუშვებელია, რადგან ის ამჟღავნებს სამხედრო ოპერაციის დეტალებს მასში უშუალოდ მონაწილე პირების იდენტიფიცირებით. ამას დაადასტურებენ ქართველი სამხედრო ჟურნალისტებიც, ვისაც უკვე ჰქონია ავღანეთში მუშაობის პრაქტიკა. მითუმეტეს იმ პირობებში, როდესაც ბოლო პერიოდის გახშირებული თავდასხმების შედეგად ქვეყანამ კიდევ 3 სამხედრო დაკარგა, – ვკითხულობთ საქართველოს ჟურნალისტური ეთიკის ქარტიის საბჭოს მიერ 27 მაისს გავრცელებულ განცხადებაში.

მას შემდეგ, რაც გასულ შემოდგომაზე ავღანეთში მივლინებული სამხედროების რიცხვი თითქმის გააორმაგა (ISAF-ის მისიაში დღეისათვის 1560-ზე მეტი ქართველი მონაწილეობს) საქართველო სამხედრო ძალების კონტრიბუტორი ყველაზე მსხვილი ქვეყანა გახდა ნატოს არანევრ სახელმწიფოებს შორის. საქართველოს ორი ბატალიონი ჰყავს ჰელმანდის პროვინციაში და დაახლოებით 50-მდე ჯარისკაცი – ქაბულში.

ბოლო ტრაგედიამ სოციალურ ქსელებში ანტი-ნატო რიტორიკის მორიგი ტალღა ააგორა. პარასკევს ფეისბუქზე ქუთაისსა და თბილისში დაანონსდა აქცია ავღანეთიდან ქართველი სამხედროების გამოყვანის მოთხოვნით. საღამომდე გაირკვა, რომ პარლამენტის ძველ და ახალ შენობებთან თითო ორგანიზატორის გარდა, არავინ მისულა.

კობა ლიკლიკაძე „ლებარალის“ შეკითხვას საზოგადოებაში ნატოს სანინალმდევო განწყობაზე ასე პასუხობს: „ეს არ იქნება სწორი ვექტორი! ნატოს სარდლობა არაფერ შუაში არ არის. საქართველოს ყოფილი ხელისუფლება 2007 წლიდან სხვადასხვა საერთაშორისო ტრიბუნლიდან თავად მოითხოვდა ჯარისკაცების გაგზავნას ჰელმანდში. წინა ხელისუფლების ცალმხრივი გადაწყვეტილებით მოხდა ქვედანაყოფის გაზრდა 1600-ჯარისკაცამდე. ამიტომ პროტესტის სამიზნე, მე ვფიქრობ, ხელისუფლება უნდა იყოს. ისე კი, გლოვას პროტესტი არ უხდება. ჯერ დაღუპული ჯარისკაცები უნდა დაიკრძალოს ღირსეულად. შემდეგ კი მშვიდად და აკადემიურ ვითარებაში და სტრატეგიულ მოკავშირეებთან კონსულტაციებით უნდა მოხდეს იმის

„რისკები შემცირდება მხოლოდ მაშინ, როდესაც თავისუფალი სამყარო, დემოკრატიული სამყარო, გაიმარჯვებს ტერორიზმზე, ტერორისტებზე, მოძალადეებზე, ადამიანებზე, რომლებსაც არც საკუთარ ისიცოცხლე უღირთ არაფრად... ჩვენ იმიტომ ვიმყოფებით ავღანეთში, სწორედ იმიტომ მონაწილეობს ამოპერაციაში დემოკრატიული სამყარო, რომ ტერორიზმი და ის იდეოლოგია, რომელიც მას კვებავს და მარცხდება, სხვა შემთხვევაში რისკები იქნება გაცილებით დიდი... ჩვენ გვაქვს ორი არჩევანი, ან თავისუფალ მსოფლიოსთან ერთად ვებრძოლოთ ტერორიზმს ან ალვმოჩნებით თავად ჩართული და ჩართული ამ უბედურებაში... ეს არც რუსეთთან ურთიერთობაში და გვეხმარება. თუ ჩვენ ნატოსკენ სწრაფვაზე უარი ვთქვით, რუსეთი მთელ დანარჩენ ტერიტორიას მიითვისებს.“

გარკვევა, თუ რა დამატებითი ზომები უნდა იქნას მიღებული, შემდგომში მსხვერპლის თავიდან ასაცილებლად. ქვედანაყოფის შემცირება უკვე ალბათ აღარ გამოვა. ეს ძალიან გაართულებს აისაფის სარდლობის ამოცანებს. მაგრამ შეიძლება კორექტირება, მაგალითად იმავე ბატალიონის თუნდაც უფრო უხიფათო ზონაში გადაყვანა, რაც არაერთხელ გაუკეთებიათ ანალოგიურ ვითარებაში ბრიტანული თუ ამერიკული ჯარების სარდლობას ავღანეთში.“

პარასკევს საღამოს, ეკა ბერიძის „მთავარ კითხვაში“ საქართველოს პარლამენტის თავმჯდომარემ დავით უსუფაშვილმა დაადასტურა, რომ სახელმწიფო ISAF-ის მისიაში მონაწილეობას კითხვის ნიშნის ქვეშ არ აყენებს:

„რისკები შემცირდება მხოლოდ მაშინ, როდესაც თავისუფალი, დემოკრატიული სამყარო, გაიმარჯვებს ტერორიზმზე, ტერორისტებზე, მოძალადეებზე, ადამიანებზე, რომლებსაც არც საკუთარი სიცოცხლე უღირთ არაფრად... ჩვენ იმიტომ ვიმყოფებით ავღანეთში, სწორედ იმიტომ მონაწილეობს ამ ოპერაციაში დემოკრატიული სამყარო, რომ ტერორიზმი და ის იდეოლოგია, რომელიც მას კვებავს, უნდა დამარცხდეს, სხვა შემთხვევაში რისკები იქნება გაცილებით დიდი... ჩვენ გვაქვს ორი არჩევანი, ან თავისუფალ მსოფლიოსთან ერთად ვებრძოლოთ ტერორიზმს ან ალვმოჩნებით თავად ჩართული და ჩართული ამ უბედურებაში... ეს არც რუსეთთან ურთიერთობაში და გვეხმარება. თუ ჩვენ ნატოსკენ სწრაფვაზე უარი ვთქვით, რუსეთი მთელ დანარჩენ ტერიტორიას მიითვისებს.“

ამ საკითხთან მიმართებაში კატეგორიულია პრემიერი ივანიშვილიც. „ჩვენი ჯარისკაცები საქართველოდან შორს, უცხო მიწაზე, საკუთარი სიცოცხლის ფასად ჩვენს ქვეყანას, ჩვენს სამშობლოს იცავენ. ეს ბიჭები ჩვენი სახელმწიფოს სტაბილურობის, ჩვენი შვილების, ჩვენი მომავალი თაობების უსაფრთხოების სადარაჯოზე დგანან. მიუხედავად ამ თავზარდამცემი ტრაგედიისა, ჩვენ ვერაფერი გაგვტყის, უკან ვერავინ დაგვახეივებს“, – ამბობს ბიძინა ივანიშვილი 7 ივნისს გავრცელებულ ვიდეომიმართვაში. □

ხოჯოფსიასთან ბიძოცის სახელით

სოფლის მეურნეობის სამინისტროს დაპატიმრებული მაღალჩინოსნებისა და მეცნიერების საქმის განხილვა ახლოვდება. „ლიბერალის“ მიერ მოპოვებული საქმის მასალებიდან ირკვევა, რომ გამოძიების თავდაპირველი ვერსია შესაძლოა თავდაყირა დადგეს. მასალები საქმეში არსებულ უამრავ თეთრ ლაქაზე მიუთითებს

ზურაბ ვარდიაშვილი

2013 წლის 1 მაისს შინაგან საქმეთა სამინისტროს ანტიკორუფციული სააგენტოს, ანუ ყოფილი კუდის თანამშრომლებმა რვა პირი – შპს „მექანიზატორის“ გენერალური დირექტორი – ვაჟა ნახუცრიშვილი, მისი მოადგილეები – მამუკა ივანიძე და ბესიკ თეთვაძე; სოფლის მეურნეობის სამინისტროს ტექნოლოგიების სამმართველოს უფროსი – ომარ თედორაძე, ტექნიკურ მეცნიერებათ დოქტორები – ოთარ ქარჩავა, ზაზა მახარობლიძე, თეო ურუშაძე და გივი ქაიხოსროშვილი დააკავეს.

შინაგან საქმეთა სამინისტროს ცნობით შპს „მექანიზატორისა“ და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს მაღალჩინოსნები „სახელმწიფოს კუთვნილი განსაკუთრებით დიდი ოდენობით თანხების გაფლანგვის, სამსახურებრივი გულგრილობისა და ექსპერტებზე ზენოლისთვის“ დააპატიმრეს. სასამართლომ შვიდ მათგანს ორთვიანი წინასწარი პატიმრობა შეუფარდა. გირაოს სანაცვლოდ მხოლოდ აგრარული უნივერსიტეტის აკრონომიური ფაკულტეტის დეკანი თეო ურუშაძე გაათავისუფლეს.

ამ ფაქტის გამო, ორ მაისს სოფლის მეურნეობის მინისტრი თანამდებობიდან გადადგა. მან უფლებამოსილების შეჩერება გამოძიების დასრულებამდე ითხოვა.

ფაქტობრივი ბარემოცებები

გასულ წელს „სოფლის მეურნეობის პროექტების მართვის სააგენტომ“ მთავრობის განკარგულებით, შეიმუშავა პროექტი, რომელსაც მცირემინიან ფერმერთათვის საგაზაფხულო სამუშაოებში დახმარება უნდა გაენია.

სააგენტო 2011 წლის 26 დეკემბერს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტროს

ტრომ დააფუძნა, თუმცა ყველა უფლებამოსილება სოფლის მეურნეობის სამინისტროს გადაეცა. მისი დირექტორია გიორგი ჩხეიძე, გამგეობას კი პრემიერ-მინისტრი ხელმძღვანელობს. ეს სააგენტო თავის მხრივ შპს „მექანიზატორის“ 100%-იანი წილის მფლობელია. „შპს“ მცირე თუ მსხვილ ფერმერებს სასოფლო-სამეურნეო ტექნიკით ამარაგებს.

სასოფლო-სამეურნეო ტექნიკის შესაძენად სახელმწიფო ბიუჯეტიდან 50 მილიონ 41 ათასი ლარი გამოიყო. ამ თანხის განსაკარგად სოფლის მეურნეობის მინისტრის, დავით კირვალიძის 2012 წლის 7 დეკემბრის N2-232 ბრძანებით „სასოფლო-სამეურნეო ტექნიკის ნომენკლატურისა და სფეციფიკის დამდგენი ჯგუფი“ შეიქმნა.

„მექანიზატორმა“ ორმოცდაათი 117 ცხენისძალის „Zetor proxima power 120“ – მარკის და ასი 136 ცხენისძალის „Zetor fortera 140“-ის მარკის ტრაქტორი შეიძინა

ჯგუფში რამდენიმე დაკავებულ პირთან ერთად შედიოდნენ – სოფლის-მეურნეობის განვითარების დაპარტამენტის უფროსი კონსტანტინე ხუცაიძე; (ხუცაიძე ჯგუფს ხელმძღვანელობდა) სასოფლო-სამეურნეო ტექნოლოგიების მთავარი სპეციალისტი – ხვიჩა გოჭოშვილი; იურიდიული დეპარტამენტის სახელმწიფო და სასამართლო ორგანოებთან ურთიერთობის სამმართველოს უფროსის მოადგილე – გიორგი გაგუა; შპს მექანიზატორის აგროსერვისის სამსახურის უფროსი – ივანე ბოკუჩავა და შპს მექანიზატორის მექანიზაციისა და ელექტროფიკაციის ინსტიტუტის დირექტორი – გიორგი მარდალეიშვილი. სხდომებს მინისტრის მოადგილეები – დავით შერვაშიძე, შალვა ფიფია და დავით გალგაშვილი, ასევე სოფლის მეურნეობის ფონდის დირექტორი გიორგი ჩხეიძე რეგულარულად ესწრებოდნენ.

ჯგუფმა 2012 წლის 11, 12 და 13 დეკემბრის სხდომებზე ტექნიკის შეძენის კრიტერიუმები დაადგინა. მისი რეკომენდაციით ორი სახის თვლიანი, სახნავი ტრაქტორები იყო საჭირო. ტრაქტორების ერთი ნაწილი – არანაკლებ 115, მეორე ნაწილი კი – არანაკლებ 130 ცხენის ძალის სიმძლავრის უნდა ყოფილიყო.

ჯგუფის წევრთა გადაწყვეტილება რამდენიმე ნიუანსს ეფუძნებოდა. დასავლეთი და აღმოსავლეთი საქართველო ნიადაგის ტიპებით ერთმანეთისგან განსხვავდება და ნაკვეთების დამუშავება სხვადასხვა სიმძლავრის ტექნიკას მოითხოვს. ჯგუფის წევრებმა, მათ შორის მეცნიერებმა, მიიჩნიეს, რომ 115 ცხენისძალის ტრაქტორს მისი წვეთი მახასიათებლებიდან გამომდინარე ნიადაგის დამუშავება 3+1 ფრთიანი გუთნით შეუძლია, რაც საქართველოს მიწის ნაკვეთების დაყოფის პრინციპზე ყველაზე მეტადაა მორგებული. 130 და მეტი ცხენისძალის ტრაქტორი კი უნივერსალური ტრაქტორების კლასს მიეკუთვნება და ყველა სახის სასოფლო სამეურნეო საქმიანობის შესრულება შეუძლია.

გადაწყვეტილებას მხარი ჯგუფის ყველა წევრმა დაუჭირა, ეს ფაქტი სპეციფიკაციების დამდგენი ჯგუფის სხდომის ოქმებით დასტურდება.

აღსანიშნავია, რომ ჯგუფი მხოლოდ შესა-

ძენი ტექნიკის სარეკომენდაციო პარამეტრებს განიხილავდა და ამა თუ იმ მარკის ტრაქტორის თუ სხვა ტექნიკის შესყიდვასთან კავშირი არ ჰქონია.

პარამეტრების დადგენის შემდეგ, გასული წლის 25 დეკემბერს ტექნიკის შესყიდვის კომისია შეიქმნა, რომელმაც ორი თვის განმავლობაში თოთხმეტი სხდომა გამართა. კომისიის წევრები მოლაპარაკებებს არანაკლებ 115 და 130 ცხენის ძალის თვლიანი, და არანაკლებ 90 ცხენისძალიანი მუხლუხოიანი ტრაქტორის შესაძენად ანარმობდნენ. ისინი ტექნიკის პოტენციურ მომწოდებლებთან ფასებს, მოწოდების ვადებსა და სხვადასხვა პირობებს განიხილავდნენ. მომწოდებლებს კომისია სასოფლო-სამეურნეო ტექნიკის უკვე განსაზღვრულ კრიტერიუმებს უგზავნიდა, საპასუხო წინადადებებს ლებულობდა და მათ მართებულობაზე მსჯელობდა.

კომისია მოლაპარაკებებს ტექნიკის უშუალო მწარმოებლებთან მართავდა და მათ წარმომადგენლებსა თუ დილერებს გვერდს უვლიდა, ამით საშუაშალო ფასის მატებას გამორიცხავდა.

2013 წლის 14 იანვრის სხდომის ოქმში მითითებულია, რომ მოლაპარაკებების შედეგად თვლიანი ტრაქტორების ორი მომწოდებელი „zeto tractors“ და „claas global sales gmbh“ გამოიკვეთა. კომისიის წევრები მიიჩნევდნენ, რომ ამ კომპანიების წარმომადგენლებმა სხვებთან შედარებით უკეთესი წინადადებები წამოაყენეს. მუხლუხოიანი ტრაქტორების შესყიდვის საკითხში უპირატესობა კომპანია CNH (new hollad)-ის ტრაქტორებს მიენიჭა.

საბოლოოდ კომისიამ შემდეგი კომპანიების ტრაქტორების ყიდვა გადაწყვიტა:

1. claas – არანაკლებ 115 ცხენისძალის 110 ტრაქტორი, ერთი ერთეულის ფასი 39 850 ევრო, ჯამური ფასი 4 383 500 ევრო.
2. claas – არანაკლებ 130 ცხენისძალის 30 ტრაქტორი, ერთი ერთეულის ფასი 42 600 ევრო. ჯამური ფასი 1 278 000 ევრო.
3. zeto – არანაკლებ 115 ცხენისძალის 50 ტრაქტორი. ერთი ერთეულის ფასი 35 989 ევრო. ჯამური ფასი 1 799 450 ევრო.
4. ზეტორ – არანაკლებ 130 ცხენისძალის

100 ტრაქტორი. 1 ერთეულის ფასი 41 740 ევრო. ჯამური ფასი 4 174 000 ევრო.

5. CNH (new holland) – არანაკლებ 90 ცხენისძალის 24 მუხლუხიანი ტრაქტორი, ერთი ერთეულის ფასი 40 400 ევრო, ჯამური ფასი 969 600 ევრო.

ბრალდება კომპანია zetor-თან გაფორმებულ ხელშეკრულებას უკავშირდება. „მექანიზატორმა“ ორმოცდაათი 117 ცხენისძალის „zetor proxima power 120“ – მარკის და ასი 136 ცხენისძალის „zetor fortera 140“ – ის მარკის ტრაქტორი შეიძინა. ხელშეკრულების მთლიანი ღირებულება 5 973 450 ლარი იყო.

Zetor-მა ქართულ მხარეს ტრაქტორები სამ ეტაპად მოაწოდა, და 2013 წლის 12 აპრილისთვის ხელშეკრულების პირობები მთლიანად შეასრულა.

ბრალდება

დაკავებულებს პროკურატურამ ბრალი სამ მათს წაუყენა. ვაჟა ნახუცრიშვილს ბრალი „სამსახურებრივი თანამდებობის გამოყენებით მართლზომიერ მფლობელობაში არსებული სხვისი ნივთის, დიდი ოდენობით გაფლანგვაში“, „მძიმე ან განსაკუთრებით მძიმე დანაშაულის საქმეზე მტკიცებულების ფალსიფიკაციაში“ და „ექსპერტზე განხორციელებულ ზემოქმედებაში“ ედება. ივანიძეს, თეთვაძეს, თედორაძეს, ქარჩავას და მახარობლიძეს გამოძიება გაფლანგვაში დახმარებას ედავება. ქაიხოსროშვილს მტკიცებულებების ფალსიფიკაცია და ექსპერტზე განხორციელებული ზენოლა ბრალდება, ექსპერტებზე ზენოლაში ადანაშაულებენ თეო ურუშაძესაც.

ბრალდების თანახმად, დაკავებულთა ნაწილმა იცოდა, რომ მიწის დასამუშავებლად, 110 ცხენისძალის სიმძლავრის „new holland TD-110“ მარკის ტრაქტორებიც საკმარისი იქნებოდა, რომლის ფასი შექცნილ ტრაქტორზე ნაკლები, 28 500 ევრო ღირდა. და მიუხედავად იმისა, რომ new holland-ისგან კომისიამ შეთავაზება არაერთხელ მიიღო, „მათ უგულვებელყვეს შეთავაზებული წინადადება და არამართლზომიერად მიიღეს გადაწყვეტილება შეეძინათ არანაკლებ 115 ცხენისძალის სიმძლავრის ტრაქტორები.“ პროკურატურის მონაცემებით

ამით სახელმწიფოს კუთვნილი 1 055 450 ლარი გაიფლანგა.

რაც შეეხება მტკიცებულებათა ფალსიფიკაციას: კომპანია Zetor-ის ოფიციალურ ვებ-გვერდზე განთავსებული „zetor proxima 120“-ის ძრავის, „Z-145“-ის სიმძლავრე სპეციფიკაციების დამდგენი კომისიის განსაზღვრულ ოდენობას არ ემთხვეოდა და „სამართალდაცავი ორგანოების მიერ მტკიცებულებად იქნებოდა გამოყენებული“. ბრალდების მხარის თქმით, ქაიხოსროშვილი და ნახუცრიშვილი 2013 წლის 20 აპრილს მობილური ტელეფონით ზეტორის წარმომადგენელს, ვინმე ვლადისლავს ესაუბრნენ და ვებ-გვერდზე ტრაქტორის სიმძლავრის შეცვლა მოსთხოვეს. „რაც განხორციელდა კიდევ.“

გამოძიებამ სამხარაულის სახელობის ექსპერტიზის ეროვნულ ბიუროში ტრაქტორ zetor proxima 120 და ტრაქტორ „new holland TD-110“-ის მონაცემების შესადარებლად ავტოტექნიკური ექსპერტიზა დანიშნა. პროკურატურა მიიჩნევს, რომ ექსპერტიზამ ტრაქტორების შესყიდვის დროს ფულის გაფლანგვის ფაქტი გამოკვეთა.

სწორედ ამ ექსპერტიზას უკავშირდება მესამე ბრალდება. პროკურატურის მტკიცებით, ქაიხოსროშვილი, ნახუცრიშვილი და ურიშაძე სამხარაულში მიმდინარე შედარებაში მონაწილე ერთ-ერთ ექსპერტს, ელგუჯა შაფაქიძეს დაუკავშირდნენ და სთხოვეს, ნიუ ჰოლანდის ზეტორთან უპირატესობა არ დაეფიქსირებინა. გამოძიების აზრით, დაკავებულებმა ამით სისხლის სამართლის კოდექსი 372-ე მუხლით გათვალისწინებული დანაშაული ჩაიდინეს – განახორციელეს ექსპერტზე ზემოქმედება.

თითრი ძაფიბი საქმეში

1. ადვოკატ სოსო ბარათაშვილის თქმით, ბრალდების მხარის მიერ სასამართლოში წარდგენილი არც ერთი მტკიცებულებით არ დასტურდება, რომ სპეციფიკაციების დამდგენი ჯგუფის წევრებმა იცოდნენ, თითქოს ნიუ ჰოლანდის 110 ცხენისძალიანი ტრაქტორი მიწის დასამუშავებლად საკმარისი იყო.

2. თავის მხრივ არ არსებობს არგუმენტები, რომლებიც პროკურატურის ამ დაშვებას დაადასტურებს. ამასთან თუ ზოგადად 110

■ სოსო ბარათაშვილი მიიჩნევს, რომ დაკავებულებს აღმკვეთი ღონისძიება ყოველგვარი საფუძვლის გარეშე შეეფარდათ. ის „ლიბერალთან“ საუბრისას განმარტებული საქმეებს, მაგალითად გივი უგულავას ბრალდებას იხსენებს, სადაც ანალოგიური და უფრო მოტივირებული ბრალდებებით თბილისის მერი სასამართლო დარბაზიდან ყოველგვარი აღმკვეთი ღონისძიების, მათ შორის გირაოს გარეშეც კი გათავისუფლდა.

ცხენისძალიანი ტრაქტორი შეესაბამება მიწის დამუშავების მოთხოვნებს. გაუგებარია, რატომ აპელირებს პროკურატურა მხოლოდ ნიუ ჰოლანდის ტრაქტორებზე.

3. ბრალდების მხარის შუამდგომლობაში არაფერია ნათქვამი, თუ რა შეიძლებოდა ყოფილიყო ფულის გაფლანგვის მოტივი. ეს კი უმნიშვნელოვანესი ფაქტორია, რადგან სახელმწიფოს ფულის გაფლანგვა სარგებლის გარეშე დამაჯერებლობას მოკლებულია.

4. ბრალდების ის ნაწილი, რომელშიც გამოიძიება მტკიცებულების ფალსიფიკაციაზე საუბრობს, რომლის მიხედვითაც, ვინმე ვლადისლავ ქაიხოსროშვილმა და ნახუცრიშვილმა საიტზე მონაცემები შეასწორებინეს, გულუბრყვილოდ გამოიყურება, ვინაიდან ერთია რაწერია საიტზე, და მეორეა ჩამოყვანილი ტრაქტორი, რომლის სიმძლავრის შემოწმება რთული არ არის.

5. ცალკე აღნიშვნის ღირსია არითმეტიკული გაუგებრობა, რაც პროკურატურის გათვლებში ერთი შეხედვითვე იკვეთება. ბრალდება დაკავებულებს 1 055 450 ლარის გაფლანგვას ედავება. ფასთა შორის სხვაობა 117 ცხენისძალიანი „zator proxima power 120“ და თურქული წარმოების „new holand TD-110“-ის მარკის ტრაქტორებს შორის 7489 ევროა. ვინაიდან ზეტორისგან 117 ცხენისძალიანი მხოლოდ 50 ტრაქტორია ნაყიდი, გაფლანგვის დადასტურების შემთხვევაშიც კი თანხის ოდენობა 7489 X 50 -ზე, ანუ 374 450-ზე მეტი არ შეიძლებოდა ყოფილიყო.

ადვოკატის აზრით, ასეთი შეცდომები გამოიძიების ნაჩქარევად და არაობიექტურად წარმართვაზე მიუთითებს.

რაც შეეხება ექსპერტიზის დასკვნას: ექსპერტებმა შაფაქიძემ და ბედიამ მთელი რიგი პარამეტრების შედარების შემდეგ დაადგინეს რომ „გამოსაკვლევად მოცემულ ორივე ტრაქტორს გააჩნია დაახლოებით ერთი და იგივე ტექნიკური მახასიათებლები, ერთი და იგივე დანიშნულება და დაახლოებით ერთნაირად შეძლებენ ტექნოლოგიური ოპერაციების შესრულებას“.

ადვოკატ ბარათაშვილის თქმით, ექსპერტებს გამომძიებლებმა ტრაქტორების არასწორი მონაცემები მიაწოდეს. წონა, მატრუნი მომენ-

ტი და კიდევ რამდენიმე პარამეტრი. ნიუ ჰოლანდის მონაცემები გაზარდეს, ზეტორის კი – შეამცირეს.

თუმცა, მიუხედავად ამისა, ამავე დასკვნაში ვკითხულობთ: „არსებული თეორიული გამოკვლევები ვერ იძლევა ერთი ტრაქტორის მეორის მიმართ უპირატესობის დამტკიცების საშუალებას. ამის დასადაგენად საჭიროა სავლესე, საექსპლუატაციო გამოცდების ჩატარება. მით უმეტეს, რომ დამატებით მოძიებული მასალების მონაცემები არ ემთხვევა წარმოდგენილ პარამეტრებს (განსაკუთრებით ტრაქტორების მასების შემთხვევაში), რაც გავლენას მოახდენს ტრაქტორების ნევით თვისებებზე და ბუქსაობაზე“.

ჩვენ ვნახეთ ვიდეოჩანაწერი, სადაც ექსპერტი შაფაქიძე სამხარაულის ბიუროს წარმომადგენელს ეუბნება, რომ მათ თავდაპირველად არასწორი მონაცემები მიაწოდეს, მათ შორის ტრაქტორების წონა და მათ მიერ ბალასტის დამატების შესაძლებლობები. ამ საკამოდ დაძაბულ დიალოგში იკვეთება, რომ გამომძიება ტრაქტორების მონაცემებს შეგნებულად აყალბებდა და ნიუ ჰოლანდის ზეტორზე უპირატესობის წარმოჩენას ცდილობდა. რითაც გამოიძიება თანხის გაფლანგვის დადასტურებას გეგმავდა.

სოსო ბარათაშვილი მიიჩნევს, რომ დაკავებულებს აღმკვეთი ღონისძიება ყოველგვარი საფუძვლის გარეშე შეეფარდათ. ის „ლიბერალთან“ საუბრისას გახმაურებული საქმეებს, მაგალითად გიგი უგულავას ბრალდებას იხსენებს, სადაც ანალოგიური და უფრო მოტივირებული ბრალდებებით თბილისის მერი სასამართლო დარბაზიდან ყოველგვარი აღმკვეთი ღონისძიების, მათ შორის გირაოს გარეშეც კი გათავისუფლდა.

აღკვეთის ღონისძიების შეფარდების ერთ-ერთი საფუძველი ისაა, თუ რამდენად შეუძლია გათავისუფლებულ ბრალდებულს მოწმეებზე ზემოქმედება. „როგორ შეიძლება ამ ადამიანების და გიგი უგულავას გავლენების შედარება?“ – კითხვას სვამს ადვოკატი.

„მრჩება შთაბეჭდილება, რომ არსებობს ორი სხვადასხვა სასამართლო, ერთი – რაღაც კატეგორიის ადამიანებისთვის, სადაც მაღალ სტანდარტებს იცავენ, და მეორე – სადაც ზუსტად იგივე ვითარებაა, როგორც 2012 წლის 1

ოქტომბრამდე, არჩევნებამდე არსებობდა“. – ასკენის ბარათაშვილი.

დაკავებულები გლდანის საპრობილეში საიას იურისტმა ნათია კაციტაძემ მოინახულა. იურისტის თქმით, პატიმრებმა მას განუცხადეს, რომ პროკურორი და გამომძიებლები მათზე ფსიქოლოგიურ ზეწოლას ახორციელებდნენ და სიტყვიერ შეურაცხყოფას აყენებდნენ. დაკითხვა იწყებოდა საღამოობით და ზოგჯერ 8 საათის განმავლობაშიც კი გრძელდებოდა. პატიმრების განცხადებით, მიუხედავად იმისა, რომ მათ მოდულის შენობაში დიდი ხნის განმავლობაში უწევდათ ყოფნა, უშუალოდ დაკითხვის პროცესი მხოლოდ საათი ან საათნახევარი გრძელდებოდა.

დაკავებულებმა საქმეში მონაწილე პროკურორ შოთა რიჭამაძის მხრიდან ზეწოლაზე სასამართლოს წინაშეც განაცხადეს და მისი საქმიდან აცილებაც მოითხოვეს, რაც მოსამართლემ არ დააკმაყოფილა.

პოლიტიკური კვალი

რამდენადაც მოტივის გარეშე თანხის გაფლანგვა დამაჯერებლობასაა მოკლებული, იმდენადვე გულუბრყვილობაა იმაზე ფიქრი, რომ თუ სოფლის მეურნეობის სამინისტროს მაღალჩინოსნების და მეცნიერების საქმე „იკერება“, ამაში პოლიტიკური ინტერესები ჩართული არ იყოს.

სისხლის სამართლის ამ კონკრეტულმა საქმემ პოლიტიკური ელფერი თავიდანვე შეიძინა. მინისტრმა დავით კირვალიძემ თანამდებობა დატოვა და განაცხადა, რომ გამოძიების შედეგებს დაელოდება. საქმეს გამოეხმაურა პრემიერ-მინისტრი, რომლის თქმითაც, მინისტრის თანამდებობაზე დაბრუნების საკითხი გამოძიების შედეგებზეა დამოკიდებული.

კირვალიძე სოფლის მეურნეობის მინისტრის თანამდებობას ჯერ კიდევ 2003 წლიდან 2004 წლის თებერვლამდე იკავებდა. 2008 წელს კირვალიძე ნინო ბურჯანაძის მიერ დაფუძნებული დემოკრატიული განვითარების ფონდის 19-კაციან მრჩეველთა საბჭოს წევრი იყო. რამდენიმე წლის წინ კირვალიძეს ჰუმანიტარული ტვირთების არამიზნობრივ გადანაწილებაში დასდეს ბრალი და 250 ათასი ლარის გადახდა დააკისრეს. ყოფილი მინისტრის საცხოვრებელ

ბინაში ჩხრეკა ჩაატარეს, თუმცა სამართალდამცავებმა რაიმე დოკუმენტს ვერ მიაკვლიეს.

როგორც ჩანს, ის კოლეგების ნდობას იმსახურებდა. მის სიმართლეში ეჭვი არ ეპარება იუსტიციის მინისტრ თეა წულუკიანს, საგარეო საქმეთა მინისტრ მაია ფანჯიკიძეს, განათლების მინისტრ გიორგი მარგველაშვილს...

როგორც „ლიბერალს“ სოფლის მეურნეობის სამინისტროს ერთ-ერთმა მაღალჩინოსანმა კონფიდენციალურად განუცხადა, მინისტრის გადადგომის შემდეგ სამინისტროზე ზეგავლენის მოხდენის პერმანენტული მცდელობები მიმდინარეობს. რაც საბოლოოდ სასოფლო-სამეურნეო პროდუქციის იმპორტის ბიზნესის კონტროლს უკავშირდება. „ლიბერალის“ წყარო ერთ-ერთ დაინტერესებულ მხარედ პრემიერ-მინისტრის მრჩეველ გია ხუბაშვილს, მთავარი პროკურორის მოადგილე ლაშა ნაცვლიშვილს და შინაგან საქმეთა მინისტრის ყოფილ მოადგილეს გელა ხვედელიძეს ასახელებს.

თავად ხუბაშვილი „ლიბერალთან“ საუბრისას ამ დაინტერესებას გამორიცხავს და აბსურდს უწოდებს.

საინტერესოა, რომ გარკვეული, მათ შორის კვერცხის ბიზნესის ლობირებაში ხუბაშვილს, ნაცვლიშვილს და ხვედელიძეს ბრალი ჟურნალისტმა გიორგი ფარესიშვილმაც დასდო, რასაც მისი პირადი ცხოვრების ამსახველი ვიდეოს გავრცელება მოჰყვა. გამოძიების კვალი შსს მინისტრის მოადგილე გელა ხვედელიძემდე მივიდა. აღსანიშნავია, რომ ვიდეოს გავრცელების ფაქტს ლაშა ნაცვლიშვილი, ანუ ჟურნალისტის მიერ მისი დისკრედიტირების მცდელობაში ხვედელიძესთან ერთად დადანაშაულებული პირი, იძიებდა. ხვედელიძე სასამართლომ გირაოთი ისე გაათავისუფლა, რომ ბრალდებული პროცესზე არც კი გამოცხადებულა. აღსანიშნავია, რომ ხვედელიძის, ისევე როგორც სოფლის მეურნეობის სამინისტროს წარმომადგენელთა და მეცნიერთა აღმკვეთი ღონისძიების საკითხზე გადანყვეტილება, ერთმა და იმავე მოსამართლემ, ზვიად ესებუამ გამოიტანა

დაკავებულთა საქმის წინასასამართლო სხდომა 21 ივნისსაა ჩანიშნული. როგორც ჩანს, ამ პროცესს საზოგადოებისა და მედიის ყურადღება არ მოაკლდება. ■

■ „მრჩევა შთაბეჭდილება, რომ არსებობს ორი სხვადასხვა სასამართლო, ერთი – რაღაც კატეგორიის ადამიანებისთვის, სადაც მაღალ სტანდარტებს იცავენ, და მეორე – სადაც ზუსტად იგივე ვითარებაა, როგორც 2012 წლის 1 ოქტომბრამდე, არჩევნებამდე არსებობდა“. – ასკენის ბარათაშვილი.

"პოლიტიკა მავთუნაჩთებო" დისჷ

გიორგი ჭეიშვილი

გორის რაიონის სოფელი დიცი გასულ კვირას მთელი ქვეყნის ყურადღების ობიექტად იქცა. ოკუპირებული სამხრეთ ოსეთის მოსაზღვრე სოფელში რუსმა სამხედროებმა მათეულხლართების გასავლებად საჭირო სამუშაოების ჩატარება დაიწყეს. ქართული მხარის მიერ რუსეთის ფედერაციისთვის საპროტესტო ნოტის გაგზავნისა და ინციდენტზე საერთაშორისო გამოხმაურების შემდეგ ე.წ. ადმინისტრაციული საზღვრის გავლების პროცესი რამდენიმე დღეა რაც შეჩერებულია.

ფოტო: ანდრეა ჯივინი

„უცბად გადაიღე ფოტოები და უკან გავბრუნდეთ, დღეს რაღაც გააქტიურებული არიან“, – გვეუბნება ქართველი გუშაგი და მწვანე აბრიდან ასიოდ მეტრში გვაჩერებს, გვისხნის რომ ე.წ. ადმინისტრაციულ საზღვართან მეტად მიახლოება მხოლოდ ჩვენთვის კი არა, მათთვისაც სახიფათოა.

ქარელის რაიონის სოფელ დვანის მსგავსად, გორის რაიონის სოფელ დიცსა და ოკუპირებული ტერიტორიის გამყოფ ე.წ. ადმინისტრაციულ საზღვართან ჩაბეტონებულ მწვანე ბანერზე სავარაუდოდ – „Республикае Хуссар Ирыстон“, „Республика Южная Осетия“ – წერია, შეუიარაღებელი თვალთ ნარნერის გარჩევა შორი მანძილიდან შეუძლებელია.

„ძაღლებით პატრულირებენ რუსები, ამ პერიმეტრზე 10 საგუშაგო აქვთ, თუმცა მავთულხლართები აქ ჯერ არ გაუბამთ. ბოძების ჩასმა სადაც დაიწყეს იქ ვერ მივალთ, სახიფათოა“, – გვეუბნება მეგზური და გვთხოვს, უკან გავბრუნდეთ.

ე.წ. ადმინისტრაციული საზღვრიდან რამდენიმე ასეული მეტრის მოშორებით, საფიხვნოში დიცელები არიან შეკრებილნი. ამბობენ, რომ ბოლოდროინდელ მოვლენებზე საუბარი აღარ სურთ, რადგან აქამდე მათი პრობლემებით არავინ ინტერესდებოდა.

„სანამ რამე არ მოხდება, მანამდე რატომ არავინ მოდის? ხალხი შიმშილით იხოცება აქ. ახლა რუსები რომ გააქტიურდნენ, მაშინ გაეახსენდით. რა უნდა ვქნათ? ან რას ფიქრობენ, როგორ გონიათ, გავალთ და რუსებს შევებრძოლებით მავთულხლართებს ნუ აგებთ-თქო?“, „საზღვირსპირას ნაკვეთი გვაქვს, ჩემი შვილი ავიდა გუშინ გვიან და იმ ტერიტორიაზე 25-მდე რუსი სამხედრო დახვდა“, „წყლის სათავეები იქით არის, თუ წყალი არ გვექნა ვერაფერსაც ვერ მოვიყვანთ, მერე კიდევ, რამდენიც იქით გადავიდა, იმდენი დაიჭირეს. პატრონი არ ჰყავს ამ სოფელს, პატრონი!“, – ამბობენ ადგილობრივები.

„მე არ ავსულვარ საზღვრამდე, მაგრამ, ამბობენ 300 მეტრითაა გადმონეულიო.

■ „მე არ ავსულვარ საზღვრამდე, მაგრამ ამბობენ, 300 მეტრითაა გადმონეულიო. ჩვენი სარწყავი მილი იქით მხარეს აღმოჩნდა და შეიძლება ნაკვეთების მორწყვის საშუალება არ მოგვცენ. სოფლის ბაღები, სათავსოები და ეზოებიც მოხვდა იქით, საქონელი თუ გადავიდა, მის დაბრუნებაზე ზედმეტია საუბარი. ერთი ნაბიჯის გადადგმის საშუალება აღარ გვაქვს, ხალხი განიცდის ამ ყველაფერს“.

ჩვენი სარწყავი მილი იქით მხარეს აღმოჩნდა და შეიძლება ნაკვეთების მორწყვის საშუალება არ მოგვცენ. სოფლის ბაღები, სათავსოები და ეზოებიც მოხვდა იქით, საქონელი თუ გადავიდა, მის დაბრუნებაზე ზედმეტია საუბარი. ერთი ნაბიჯის გადადგმის საშუალება აღარ გვაქვს, ხალხი განიცდის ამ ყველაფერს“, – წუხს ნოდარ ჯარიმელაშვილი.

დიცის მკვიდრის, თამაზ გულისაშვილის თქმით, რამდენიმე დღეა, რაც რუსმა სამხედროებმა ორი კვირის წინ დაწყებული სამუშაოები შეაჩერეს – „სადაც ვიცოდით რომ საზღვარი გადავიდა, იმის აქეთაა ახლა გადმოწეული. აქამდე წყალი სადაც იყო იქ გადავიოდით, ახლა უკვე გვეკრძალება. ჩვენებური ბიჭიც მაგიტომ დაიჭირეს, როსტომ სოსიაშვილი ბაღში წლის გადასაგდებად იყო ასული და იქ დააკავეს. 3-4 სახლიც მოხვდა საზღვრის იქით, კაცმა არ იცის, როდის რა მოუვლით რუსებს თავში, მაგათგან ყველაფერია მოსალოდნელი.“

სამუშაოების შეჩერებაზე სოფლის ერთ-ერთი მცხოვრები ტელეკომპანია „თრიალეთთან“ საუბრობს. ილია ბერუაშვილის თქმით, რუს ოფიცერთან საუბრისას შეიტყო, რომ სასაფლაოსა და სოფლის მიმართულებით სამუშაოები ბრძანების მიღებამდე შეჩერებულია.

დიცის ტერიტორიული ორგანოს რწმუნებული, ზაქარია ვატიტაძე ამბობს, რომ მავთულხლართების გასაბმელად საჭირო სამუშაოები ორი კვირის წინ დაიწყო, თუმცა მას შემდეგ, რაც ეს ამბავი გახმაურდა და მომხდარს საერთაშორისო ორგანიზაციებიც გამოეხმაურნენ, პროცესი შეჩერდა.

„ამ პროცესის გაგრძელების შემთხვევაში სასაფლაოც იქით მხარეს მოყვებოდა. ეს ამბები რომ ატყდა, რუსებმა მუშაობა დასავლეთის მიმართულებით განაგრძეს – ერედვის გზის მეორე მხარეს რასაც ეძახიან იქ საზღვრავენ ოკუპირებულ ტერიტორიას. ბოძების ჩარჭობამდე ამ ადგილიდან სამასი მეტრის მოშორებით სათვალთვალ კამერები დააყენეს და

აფიქსირებენ რა ხდება პერიმეტრზე, შეიძლება ამიტომაც ფიქრობს მოსახლეობა, რომ ე.წ. საზღვრები გადმოწეულია. რუკა გვაქვსო ამბობენ და იმის მიხედვით საზღვრავენ ტერიტორიას“, – ყვება ზაქარია ვატიტაძე.

27 მაისს სოფელ დიცში ე.წ. ადმინისტრაციულ საზღვართან რუსი სამხედროების მიერ დაწყებულ სამუშაოებს საქართველოს საგარეო საქმეთა მინისტრი გამოეხმაურა. მაია ფანჯიკიძის თქმით, საზღვრის თვითნებურად გადაწევა საერთაშორისო ნორმების დარღვევაა, რუსეთის ფედერაციას კი საპროტესტო ნოტა გადაეგზავნება – „ეს იქნება ჩვენი საუბრის თემა, როდესაც ამ კვირაში შევხვდები საქართველოში აკრედიტირებულ დიპლომატიურ კორპუსს. ეს ასევე იქნება შენევის მოლაპარაკებების თემა. ჩვენ მოვითხოვთ ამ ფაქტამდე არსებული მდგომარეობის აღდგენას“.

ამ თემაზე კომენტარი საქართველოს პრემიერ-მინისტრმაც გააკეთა – „მთავრობის სხდომაზე ისიც კი განვიხილეთ, რომ ვითხოვთ მონიტორების გაზრდას, არ გამოვრიცხავთ პოლიციელების რაოდენობის გაზრდასაც, თუ ეს არ გამოიწვევს საერთაშორისოების უკმაყოფილებას. მათთან შეთანხმებით და მოთმინებით მგონი ყველაფერს დავალაგებთ. რაც მთავარია, ვეხმარებით მათ, ვინც დაზარალდა, მაქსიმალურად დავუდგებით გვერდით, ვისაც შეეზღუდა ეს უფლებები, მაგრამ არ შეიძლება ემოციურად და აგრესიულად. ჩვენ ყველა საერთაშორისო ორგანიზაციას გავაცანით სიტუაცია, ყველა ჩავაყენეთ საქმის კურსში, ყველანაირი ტიპის განცხადება გავაკეთეთ. მონიტორების გაზრდას შევძლებთ, შეიძლება პოლიციაც დავამატოთ და გავამაგროთ ადგილობრივი მოსახლეობა... პოლიტიკურად ამაზე მეტი დღეს საჭირო არაა, დაველოდოთ მოვლენებს, ვნახოთ საიდან მოდის და რა დონეზეა ეს გადაწყვეტილება მიღებული“.

ინფორმაცია სოფელ დიცის მახლობლად ღობეების ჩადგმის მიუღებლობის შესახებ ევროკავშირის სადამკვირვებლო

მისია ოფიციალურ ვებ-გვერდზეც გამოქვეყნდა.

ე.წ. ადმინისტრაციულ საზღვარზე შექმნილ დაძაბულ ვითარებას რუსეთის საგარეო საქმეთა მინისტრის მოადგილე გრიგორი კარასინიც გამოეხმაურა და აღნიშნა, რომ ყველაფერი, რასაც სამხრეთ ოსეთის ტერიტორიაზე დისლოცირებული რუსი მესაზღვრეები აკეთებენ, ქვეყნის ხელისუფლების პირდაპირი მითითებით ხდება, რადგან ისინი სამხრეთ ოსეთის ტერიტორიაზე ორმხრივი სახელმწიფო შეთანხმების თანახმად იმყოფებიან.

ამავე საკითხზე ისაუბრა დე-ფაქტო სამხრეთ ოსეთის უშიშროების სამსახურის საზღვრის დაცვის განყოფილების უფროსმა სერგეი კოლბინმა, მისი თქმით – „რუსულმა მხარემ მიიღო უფლებამოსილება სახელმწიფო საზღვრის დასაცავად და ამ უფლებამოსილების განხორციელების ფარგლებში სამხრეთ ოსეთის საზღვრის დაცვის კუთხით საჭირო კომპლექსურ ღონისძიებებს ატარებს. ამ ჩამონათვალში შედის საინჟინრო ხასიათის თავდაცვითი ღონისძიებებიც, რაც თავდაცვითი ხასიათის შენობების აშენებას თავისთავად გულისხმობს, სიმართლეს არ შეესაბამება ფაქტი, რომ ეს ნაგებობები სამხრეთ ოსეთის საზღვრებს სცდება“.

დიცსა და დვანში რუსი სამხედროების მიერ დაწყებული სამუშაოებისა და ე.წ. ადმინისტრაციული საზღვრის გადაკვეთის ბრალდებით ადამიანების დაკავების საკითხებზე 31 მაისს ერგნეთში ინციდენტების პრევენციისა და მათზე რეაგირების ჯგუფის სამუშაო შეხვედრაზე იმსჯელეს.

შინაგან საქმეთა სამინისტროს ანალიტიკური დეპარტამენტის ხელმძღვანელის მოადგილის, კახა ქემოკლიძეს თქმით, რეგიონში არსებულ პრობლემებზე ქართულმა მხარემ დეტალური ინფორმაცია წარადგინა, თუმცა ვერც რუსეთის ფედერაციის და ვერც დე-ფაქტო ცხინვალის წარმომადგენლების მხრიდან აღნიშნული პროცესების გამამართლებელი ვერც ერთი ლეგიტიმური არგუმენტი ვერ მოისმინა.

შეხვედრაზე განხილული საკითხების შესახებ ოსური დელეგაციის ხელმძღვანელმაც ისაუბრა – „საუბარი იყო იმის შესახებ, რომ დაკავებების რიცხვმა იმატა, თუმცა ჩვენ აღვნიშნეთ, რომ ერთ-ერთი მთავარი მიზეზი ქართული მხრიდან არაინფორმირებულობა იყო. მინდა გითხრათ, რომ ქართული მხარის მიერ გადაჭარბებულია ბრალდება, თითქოს სახელმწიფო საზღვარმა 300 მეტრით გადმოინია. ეს თემა დღევანდელ შეხვედრაზე საერთოდ არ წამოჭრილა“, – განაცხადა ხოხვაგალოვმა.

კონფლიქტის ზონაში მიმდინარე პროცესები განიხილა ჟურნალ „ლიბერალისთვის“ მიცემულ ინტერვიუში რეინტეგრაციის საკითხებში სახელმწიფო მინისტრმა პაატა ზაქარეიშვილმა. მისი განცხადებით, რუსეთი მის მიერ ოკუპირებულ ტერიტორიას ითვისებს – აფიქსირებს, აზუსტებს იმ ტერიტორიას, რომელსაც თვითონ თავისად, ქართული მხარე კი – ოკუპირებულად თვლის.

„განსაკუთრებულ ვნებათაღელვებს მხოლოდ პოლიტიკური საფუძველი გააჩნია. რეალურად ეს იმის გაგრძელებაა, რაც 2008 წლის აგვისტოში დაიწყო. რუსებს უნდათ ქართველები ჩაითრიონ დისკუსიაში, სად გადის ეს არარსებული საზღვარი. საიდან გადმოვიდნენ 300 მეტრით? რა არის ის, საიდანაც 300 მეტრით გადმოვიდნენ? ანუ შენ უკვე შენს ცნობიერებაში რაღაც ხაზი გაავლე, ამას აღიარებ და ამბობ, რა სამინელებაა, რომ 300 მეტრით გადმოვიდნენ? რუსებს სწორედ ის უნდათ, რაზეც “ნაციონალური მოძრაობა” საუბრობს. რუსებს უნდათ, რომ ჩაგვითრიონ. ამიტომაც მათი ქცევა საკმაოდ უტიფარი და თავხედური, რათა საზოგადოებრივი მლელვარება გამოიწვიონ და ვილაცამ გვითხრას, ბოლოს და ბოლოს რაღაც გააკეთეთ, რამე მოიმოქმედეთ“, – განაცხადა პაატა ზაქარეიშვილმა.

რუსეთის მხრიდან საუბრის ორმხრივ ფორმატში გადაყვანასა და ამ საკითხთან დაკავშირებულ საფრთხეებზე საუბრობს პოლიტოლოგი კორნელი კაკაჩია. მისი

■ რუსეთის მხრიდან საუბრის ორმხრივ ფორმატში გადაყვანასა და ამ საკითხთან დაკავშირებულ საფრთხეებზე საუბრობს პოლიტოლოგი კორნელი კაკაჩია. მისი თქმით, როგორც კი რუსეთის მთავრობა დარწმუნდება, რომ საქართველო უარს არ ამბობს დასავლურ საგარეო და უსაფრთხოების პოლიტიკაზე, შეგვახსენეს, რომ არც ისინი ცვლიან არაფერს და ამის შედეგია ე.წ. ადმინისტრაციული საზღვრზე განვითარებული მოვლენები.

■ „გარდა იმისა, რომ ეს ზიანის მომტანია, ვერ ვხედავ რა პოზიტიური შედეგი შეიძლება მოიტანოს, მით უმეტეს, რომ რუსეთს ფაქტიურად მეტი მანევრის საშუალებას ვაძლევთ. უნდა გავაყლეროთ მკაფიო შეფასება, რომ გვინდა დიალოგი რუსეთთან, მაგრამ ამ პროცესში თამაშის წესებს ყველამ უნდა სცეს პატივი. ასევე, შეგვეძლოს აბაშიძე-კარასინის შეხვედრის გადადება, არა დიალოგზე უარის თქმა, უბრალოდ გზავნილი, რომ მოდით ჯერ საერთაშორისო ფორმატში განვიხილოთ მომხდარი ინციდენტი და შემდეგ გავგრძელოთ ეს შეხვედრები. აუცილებელია საერთაშორისო ზენოლის მოხილვებზე რუსეთზე. თუ ვიტყვი, რომ ეს რაღაც პროვოკაცია იყო, ვერც სხვა გააკეთებს ისეთ განცხადებას, რომ კრემლზე ზენოლა მოახდინოს. ეფექტური იქნებოდა საერთაშორისო მრავალმხრივი ფორმატების საგანგებოდ მოწვევა. ეს ყველაფერი საქართველოს მხრიდან განგაშის ზარს გამოიწვევდა და ყენევის მოლაპარაკებებისთვის ამ ზენოლის მაქსიმალურად აკუმულირება იქნებოდა შესაძლებელი“.

თქმით, როგორც კი რუსეთის მთავრობა დარწმუნდა, რომ საქართველო უარს არ ამბობს დასავლურ საგარეო და უსაფრთხოების პოლიტიკაზე, შეგვახსენეს, რომ არც ისინი ცვლიან არაფერს და ამის შედეგია ე.წ. ადმინისტრაციული საზღვრზე განვითარებული მოვლენები.

„მათ სურთ, ქართულ-ოსური ურთიერთობები იმ სიბრტყეში გადაიყვანონ, სადაც საუბარი არა ტერიტორიული მთლიანობის აღდგენაზე, არამედ შედარებით უმნიშვნელო საკითხებზეა. აქ ორი დილემაა – ერთი, რომ ავყვეთ ამას, ეს არ შეიძლება და არც ის იქნება სწორი საერთოდ რომ არ გვეკონდეს რეაქცია. სამუხაზოდ საქართველოს არავითარი ბერკეტი არ აქვს, რომ რეალობა შეცვალოს. აქ ძალისმიერი პოზიციიდან საუბარი არ გამოდის. მოგვწონს თუ არ მოგვწონს ერთადერთი გამოსავალი ისევე საერთაშორისო თანამეგობრობასთან აპელირება გვრჩება. ახლახან რუსეთში რამდენიმე კონფერენციას დავესწარი, ვესაუბრე ე.წ. ექსპერტებს და მათი რიტორიკიდან მთლიანობაში რაც შევამჩნიე ისაა, რომ რუსეთი საქართველოს მიმართ ამ პოლიტიკას ისევე არ შეცვლის, როგორც საქართველო არ ცვლის თავის ევრო-ატლანტიკურ მიმართულებას“, – ამბობს კორნელი კაკაჩია.

მისივე თქმით, რუსეთ-საქართველოს პრობლემა საერთაშორისო პოლიტიკის ნაწილია და რუსეთთან ერთი ერთზე დარჩენით ეს კერძო პრობლემა გახდება, რაც ქართული მხარისათვის წამგებიანია – „ჩვენთვის მნიშვნელოვანია, რომ არსებობს ყენევის მოლაპარაკებების ფორმატი. აქ სხვადასხვა საერთაშორისო ფაქტორია ჩართული და რუსეთს ამ ფორმატიდან გამოსვლას და საქართველოსთან მოლაპარაკებების ერთი ერთზე გადაყვანა სურს. ამას არ უნდა წამოეგოს ახალი ხელისუფლება. თუ ერთ ან მეორე მხარეს რაიმე მნიშვნელოვანი ცვლილებები, ან საოცარი გეოპოლიტიკური ტრანსფორმაცია არ მოხდა და ამან არ შეცვალა დინამიკა, არ მოხდა, ორი ქვეყნის ურთიერთობაში სერიოზული ცვლილებები ვერ წარმოიშობება“.

ნია, რადგან ორი სახელმწიფოს ხედვა და ინტერესი ერთმანეთთან წინააღმდეგობაში მოდის“.

რუსეთის მოქმედებაში ხარისხობრივ სიახლეს ვერ ხედავს „საქართველოს რეფორმების ასოციაციის“ ერთ-ერთი დამფუძნებელი, ელენე ხომტარია. მისი თქმით, დიციის ინციდენტთან დაკავშირებით მნიშვნელოვანი იყო გრიგორი კარასინის პოლიტიკური განცხადება, რომელმაც მკაფიოდ აღნიშნა, რომ პროცესი კრემლისგან იყო მართული.

„ეს იყო მიზანმიმართული აქტი და რაც მთავარია ეს ახალი მთავრობის პირობებში ხდება. ახალმა მთავრობამ რუსეთთან პოლიტიკური დიალოგის დასაგება სცადა, ამას კი რუსეთის ასეთი ქმედება მოჰყვა საპასუხოდ. ერთი მხრივ, რუსეთის ქმედებები საქართველოს ახალ მთავრობასთან თამაშის ახალი წესების მოსინჯვას ემსახურება – ამონებენ, რამდენი გაუვათ ამ მთავრობის პირობებში, როგორი იქნება საერთაშორისო საზოგადოების რეაქცია, როგორ იმოქმედებს ეს ყველაფერი ყენევის პროცესზე, გაგრძელება თუ არა დიალოგის მცდელობა, დათმობს თუ არა რამეს ქართული მხარე რუსეთის პოზიციის შესაცვლელად და ა.შ. მეორე მხრივ, სავარაუდოა, რომ რუსეთის ეს ნაბიჯი საქართველოსთვის დასავლურ კურსზე უარის თქმის მცდელობაა.“

ელენე ხომტარია აღნიშნავს, რომ განცხადებების ფორმით საქართველოს მკაფიო შეფასება უნდა ჰქონდეს, რაც ბოლომდე არ ჩანს პრემიერისგან ჯერ კიდევ ისმის გზავნილები, რომ ამას კრემლი არ აკეთებს და ეს ადგილობრივი პროვოკაციაა – „გარდა იმისა, რომ ეს ზიანის მომტანია, ვერ ვხედავ რა პოზიტიური შედეგი შეიძლება მოიტანოს, მით უმეტეს, რომ რუსეთს ფაქტიურად მეტი მანევრის საშუალებას ვაძლევთ. უნდა გავაყლეროთ მკაფიო შეფასება, რომ გვინდა დიალოგი რუსეთთან, მაგრამ ამ პროცესში თამაშის წესებს ყველამ უნდა სცეს პატივი. ასევე, შეგვეძლოს აბაშიძე-კარასინის შეხვედრის გადადება, არა

დიალოგზე უარის თქმა, უბრალოდ გზავნილი, რომ მოდით ჯერ საერთაშორისო ფორმატში განვიხილოთ მომხდარი ინციდენტი და შემდეგ გავაგრძელოთ ეს შეხვედრები. აუცილებელია საერთაშორისო ზენოლის მობილიზება რუსეთზე. თუ ვიტყვით, რომ ეს რალაც პროვოკაცია იყო, ვერც სხვა გააკეთებს ისეთ განცხადებას, რომ კრემლზე ზენოლა მოახდინოს. ეფექტური იქნებოდა საერთაშორისო მრავალმხრივი ფორმატების საგანგებოდ მონვევა. ეს ყველაფერი საქართველოს მხრიდან განგაშის ზარს გამოიწვევდა და შენევის მოლაპარაკებებისთვის ამ ზენოლის მაქსიმალურად აკუმულირება იქნებოდა შესაძლებელი“.

ცხინვალის რეგიონის საოკუპაციო ხაზის გასწვრივ ბოლო პერიოდში განვითარებულ მოვლენებზე 5 ივნისს პრალაში გამართულ შეხვედრაზე საქართველოს პრემიერ-მინისტრის სპეციალურმა წარ-

მომადგენელმა ზურაბ აბაშიძემ და რუსეთის საგარეო საქმეთა მინისტრის მოადგილე გრეგორი კარასინმაც ისაუბრეს.

„ბატონ გრიგორი კარასინს დავუდასტურე ქართული მხარის ღრმა შეშფოთება ბოლო ხანს ცხინვალის რეგიონში ადმინისტრაციულ საზღვარზე განვითარებულ მოვლენებთან დაკავშირებით, რაც მძიმე ჰუმანიტარულ პრობლემებს უქმნის ადგილობრივ მოსახლეობას და უაღრესად უარყოფითად აღიქმება საქართველოს მთელი მოსახლეობის მიერ. ბატონმა კარასინმა განაცხადა, რომ ვითარების შესასწავლად ზომები იქნება მიღებული და საკითხი საგნობრივად შენევის საერთაშორისო კონსულტაციების მორიგ რაუნდზე განიხილება“, – განაცხადა შეხვედრის შემდეგ ზურაბ აბაშიძემ.

შენევის საერთაშორისო მოლაპარაკებების მორიგი 24-ე რაუნდი 25-26 ივნისს არის დაგეგმილი.

Radio Commersant

marketing@commersant.ge
+995 32 2505 955

ბიზნესის პერსონალური რადიო

Commersant.ge

ჩეჩენის სვლა ჩუსეთში

ვლადიმირ პუტინის მესამე საპრეზიდენტო ვადის პირველი წლის შეჯამებისას ცხადად ჩანს, რომ ჩეჩენის ბუნება იცვლება. „მართული დემოკრატიის“ თორმეტწლიანი მმართველობის პერიოდი დასრულდა. ახალი სისტემა უფრო მკაცრია და დაუდნობელი, თუმცა ამასთანავე უფრო მონყლვადი.

კადრი ლიიკი

პუტინის ხელისუფლებას აქამდე ჰქონდა პოლიტიკური მხარდაჭერა სხვადასხვა ყაიდის ამომრჩევლისგან, ქვეყნის ამა თუ იმ სფეროს ელიტათა ლოიალობა, კონტროლი უხვ ეკონომიკურ რესურსებზე, ახლა კი პოლიტიკური მხარდაჭერაცა და რუსეთის ეკონომიკური ძლევამოსილებაც შეკვეცილია, რაც პუტინს აიძულებს, საკუთარ პრიორიტეტებსა და ამა თუ იმ, ხშირად ურთიერთგამომრიცხავ დასაყრდენს შორის გააკეთოს არჩევანი უწინდელივით ყველაფრის ერთად ქონა დღეს უკვე

შეუძლებელია, და არჩევანი, რომელსაც პუტინი გააკეთებს, მხოლოდ მისი ჩეჩენის სიცოცხლისუნარიანობასა და ხანგრძლივობას კი არ განაპირობებს, არამედ მნიშვნელოვანი იმპლიკაციების შემცველიც იქნება პოსტპუტინისეული რუსეთის რაგვარობის გამოსაკვეთად.

პუტინის რუსეთში შექმნილი ახალი რეალობისადმი დღეს ევროპის საბჭოს ახალი პოლიტიკა აქვს მისასადაგებელი, მაგრამ ამაზე მეტადაც კი, რუსეთში მიმდინარე ცვლილებათა ბუნებისა თუ მასშტაბების გააზრება ესაჭირო-

ება, რათა რეჟიმის ცვლილებას ამ ქვეყანაში მომზადებული შეხვდეს.

დღეს ცხადად ჩანს, რომ ვლადიმირ პუტინის ხელახლა გაპრეზიდენტების პირველივე წელს ქვეყანა ფუნდამენტურ ცვლილებებს განიცდის. რუსული „მართული დემოკრატის“ ხანა, რომლის დროსაც კრემლი პოლიტიკური სცენის მანიპულირებას „მართულთა“ თანხმობით ახერხებდა, 12 წელს გაგრძელდა და დასრულდა. ეს გადასვლა იმდენად მკაფიოდ იკვეთება, რომ უკვე შეიძლება ითქვას: რუ-

სეთში რეჟიმის ცვლა მიმდინარეობს. ახალი და უფრო მკაცრი სისტემა მრავალ შინაგან წინააღმდეგობას შეიცავს, რომელიც მისსავე სიმყარეს უთხრის ძირს. უახლოესი რამდენიმე წელიწადი სწორედ ამ ნიშნით იქნება აღნიშნული.

„მართული დემოკრატია“, ზოგადად, რუსული პოლიტიკა განსაკუთრებული, ილუზორული, იმიტირებული სისტემა იყო, მისი ზედაპირული სიდიადე მაგიურ ხრიკზე იდგა: პოლიტიკური ლანდშაფტი, მასმედია, საჯარო დისკუსიები – ყველაფერი, რაც იდეოლოგიის სფეროს განეკუთვნება, ზემოდან, კრემლის სპინით იმართებოდა და სცენასავით იდგმებოდა. ეს ვითარება შესაძლებელს ხდიდა, პოლიტიკური პარტიები უცბად შექმნილიყო და ასევე უცბად დაშლილიყო. მედია მძაფრ ცენზურას ემორჩილებოდა, რეალური დისკუსიები ხელოვნურით იყო ჩანაცვლებული, პირველნი კი — აღკვეთილი. კეთილსინდისიერად მომუშავე არასამთავრობო ორგანიზაციების მარგინალიზაციისთვის რუსული სახელმწიფო საკუთარ „არასამთავრობო“ ორგანიზაციებს აარსებდა. ამ ვირტუალური სისტემის არსი კარგად მოიხელთა ალექსანდრ დუგინმა, რუსული ნაციონალიზმის იდეოლოგმა და პუტინის მხარდამჭერმა, რომელმაც თქვა: „ყველაფერი ძალიან ეფექტური იყო, მაგრამ, ამავე დროს, სრულიად მნიშვნელობაგამოცლილი. ამ გამოცლილობამ გიგანტური მასშტაბები შეიძინა და მუქარის შემცველი გახდა“.

ეს ანალოგია რომ განვავრცოთ, პუტინის სისტემა ერთგვარი ოპერატიული სისტემა იყო, რომელიც მართულ დემოკრატის იმით „ამუშავებდა“, რომ მის „სოფთვეარს“ და „ჰარდვეარს“ ერთმანეთთან აკავშირებდა. ამას პუტინის უზარმაზარი პოპულარობაც აადვილებდა, რომელიც, თავის მხრივ, თავს ხელოვნურად შექმნილი პარტიებით იმყარებდა. პუტინი იყენებდა ერთმანეთის მკაფიოდ გამომრიცხავ „მესიჯებს“ – მაგალითად, ლიბერალური ეკონომიკური რეფორმები საბჭოთა სიმბოლიზმის რესტავრაციის პარალელურად მიმდინარეობდა, რამაც მას საზოგადოების განსხვავებული ჯგუფების გაერთიანება მოახერხებინა, რომელთაც შემდეგ პუტინის მხარდაჭერა იმ ფიგურებსა და ძალებზე გადაიტანეს, ვინც მათთვის მისაღებ ხაზს უფრო მკაფიოდ ატარებდა.

■ ლიბერალური ეკონომიკური რეფორმები საბჭოთა სიმბოლიზმის რესტავრაციის პარალელურად მიმდინარეობდა, რამაც მას საზოგადოების განსხვავებული ჯგუფების გაერთიანება მოახერხებინა, რომელთაც შემდეგ პუტინის მხარდაჭერა იმ ფიგურებსა და ძალებზე გადაიტანეს, ვინც მათთვის მისაღებ ხაზს უფრო მკაფიოდ ატარებდა.

დაიტანეს, ვინც მათთვის მისაღებ ხაზს უფრო მკაფიოდ ატარებდა.

„მართულ დემოკრატია“, როგორც სისტემას, წყალი პუტინის პოპულარობის კლებისთანავე შეუდგა. მისი ეროზიის მასშტაბები 2011 წლის სექტემბერშივე გამოაშკარავდა - ეს ის პერიოდი, როცა პუტინის, როგორც საპრეზიდენტო კანდიდატის დაბრუნება დაანონსეს.

ძალზე მნიშვნელოვანია ის ცვლილება, რომელიც ვლადიმერ პუტინის მხარდამჭერთა შორის შეინიშნება: იმ ადამიანთა ოდენობის მძაფრი კლება, რომლებიც პუტინის ფიგურას მომავლის ოპტიმისტურ ხედვას უკავშირებდნენ. იმათ მოტივაციას, ვინც მას მხარს ახლავ უჭერს, სანდო ალტერნატივის უქონლობა (რაც თავისთავად „მართული დემოკრატია“ პირობებში რუსულ პოლიტიკაში განვითარებული კრიზისის მოტანილია) განსაზღვრავს.

დროის მსვლელობასთან ერთად, თაობათა ცვლაც ხდება იმის მიზეზი, რომ ადამიანები მეტი და მეტი გალიზიანებით ეკიდებიან იმ მომენტს, რომ პუტინის მმართველობა შეგნებულად ინვესტს საბჭოთა ხანის მოგვიანო პერიოდის ასოციაციებს. ახალგაზრდა რუსები კი, რომელთაც საბჭოთა წარსულთან უშუალო მოგონებები არ აკავშირებთ, პუტინის ამ მიზანმიმართულ ალუზიებს უბრალოდ ვერ აღიქვამენ.

პუტინი, რომელსაც ერთ დროს ყველა ძირითადი სოციალური ჯგუფის მხარდამჭერა ჰქონდა და რომლის რიტორიკაშიც ნებისმიერი რუსი ადამიანის მოთხოვნები ნაწილობრივ მაინც იყო ინკორპორირებული, ახლა სრულიად მკაფიოდ კარგავს ქალაქებში მცხოვრებ ინტელექტუალურ კლასს. როგორც წესი, ამ ჯგუფებში მომნიშვნელო უკმაყოფილება წარმოშობს-ხოლმე იმ მუხტს, რომელიც მოსახლეობას ქუჩის საპროტესტო გამოსვლებისკენ უბიძგებს. მათ საპირწონედ ახლა პუტინი საკუთარი ძალაუფლების მობილიზებას რუსეთის პროვინციულ უმრავლესობაში ცდილობს, მაგრამ ცხოვრებით არც ადამიანების ეს კატეგორიაა კმაყოფილი: მართალია, პოლიტიკური თავისუფლებების მოპოვება მათთვის ნაკლებად აქტუალურია, მაგრამ, სამაგიეროდ, სისტემის „ჩავარდნებს“ - კორუფციას, ძირითადი სერვისების უზარისხობასა და ხელ-

მიუწვდომლობას, ჯანდაცვისა და განათლების სისტემების ნაკლოვანებებს ისენი უფრო მძაფრად შეიგრძნობენ.

რაც შეეხება „სისტემურ ცდომილებებს“, სიტუაცია ეკონომიკურმა სირთულეებმა კიდევ უფრო დაამძიმა. ადრინდელი ეკონომიკური ზრდა, რომელმაც პუტინის მმართველობას ძირი გაუმაგრა, შენელებულია: 2012 წლის პირველ კვარტალში მისი ნიშნული 4,8% იყო, წლის გასრულებისთვის კი 2,1%-მდე დაეცა, ხოლო 2013 წლის პირველი კვარტლისთვის - 1,1%-მდე.

ათწლეულების განმავლობაში, რუსეთის ეკონომიკა ნავთობის ფასებზე იყო დამოკიდებული და პუტინს ნამდვილად გაუმართლა, როცა მისი ხელისუფლებაში მოსვლის ათწლეული ამ ფასების ზრდით აღინიშნა. ნავთობის ფასებზე ამგვარი დამოკიდებულების საფრთხე ცხადად 2009 წლის კრიზისის დროს გამოჩნდა, რომელსაც რუსეთი დიდწილად წინა ათი, სიუხვის წლის განმავლობაში დაგროვილი ფულადი რეზერვების წყალობით გადაურჩა. თუმცა ეკონომიკური ზრდის ახლანდელ შენელებას უფრო მეტად შიდა ფაქტორები განაპირობებს, ვიდრე საერთაშორისო ვითარება. რუსეთის ეკონომიკა სრული სიმძლავრით მუშაობს: უმუშევრობა მართლაც არაა დიდი, მაგრამ ქვეყნის შიდა მოთხოვნილებები და მომარაგება არადამაკამყოფილებელია. კორუფცია, რენაციონალიზაციისა და პოლიტიკური ჩარევის შიში, კაპიტალის გადინება ვითარების დამამძიმებელი ფაქტორებია. მიმდინარეობს არაფექტურად მომუშავე სახელმწიფო კორპორაციების მიერ უფრო ეფექტური ოლიგარქული კომპანიების შესყიდვა, რომლებიც, თავის მხრივ, მწყობრად მომუშავე საშუალო ბიზნესებს ყიდულობენ. „ასე ეკონომიკის სფეროს მართვა წარმოუდგენელია,“ - ამბობს ამასთან დაკავშირებით პეტერსონის ინსტიტუტის ეკონომისტი ანდერს ოსლუნდი. რევოლუციური ცვლილებების გამო თხევადი ბუნებრივი გაზის სფეროს გაზარდვის პოზიციები პირველად შეირყა 2001 წლის შემდეგ. ამ ვითარების მომყოლი შედეგები რუსეთის ბიუჯეტზე ამ რამდენიმე წლის განმავლობაში აისახება, და სურათს დღედა ვერც ნავთობის ფასების ამჟამინდელი სტაბილურობა შეცვლის.

სწორედ ეკონომიკური კეთილდღეობის ზრდა შეიძლება ყოფილიყო ის ფაქტორი, რომელსაც დაეყრდნობოდა პუტინის ერთგვარი კონტრაქტი საკუთარ მოსახლეობასთან – ცხოვრების მზარდი სტანდარტები პოლიტიკური ლოიალობის სანაცვლოდ – მაგრამ ამგვარი კონტრაქტი ორივე მხარისთვის რისკის შემცველია. ეჭვქვეშ ახლა მხოლოდ პუტინის უნარი კი არ დგას, შეძლებს თუ ვერა ის მოქალაქეებისთვის კეთილდღეობის ზრდის გარანტირებას – დღეს მოსახლეობის ერთი ნაწილიც სათუოდ ხდის ამგვარი კეთილდღეობის სიკეთეებს. ამგვარ გარიგებაში კორუფციისა და ძირითადი სერვისების უკმარობაზე თვალის დახუჭვა დღეს ბევრს ზედმეტად მაღალ ფასად ეჩვენება.

მიუხედავად იმისა, რომ პოლიტიკური და ეკონომიკური მიზეზებით უკმაყოფილებას სულ უფრო და უფრო ნოციერი ნიადაგი ექმნება, რუსული ოპოზიცია ამ ფაქტორის გამოყენებას თავის სასარგებლოდ სრულად ჯერ ვერ ახერხებს. ამას რამდენიმე მიზეზი აქვს. პირველი: მოსახლეობის უკმაყოფილება და ელექტორალური ციკლი ერთმანეთს არ ემთხვევა. პროტესტის მძლავრი ტალღა ქვეყანაში მხოლოდ 2011 წლის დეკემბერში, სახელმწიფო დუმის არჩევნების შემდეგ წამოიშალა, მაგრამ საპრეზიდენტო არჩევნებისთვის, რომელიც მომდევნო წლის მარტში უნდა გამართულიყო, ვერ მოესწრო საპროტესტო ძალების მობილიზება და ოპოზიციის ისეთი ერთიანი კანდიდატის წამოწევა, რომელსაც მოქალაქეებისთვის მძლავრი მესიჯი ექნებოდა გამზადებული.

მეორე: რუსული ოპოზიცია დაქსაქსულია და ნაირგვარი, ამის გამო კი ერთიანი სტრატეგიის ჩამოყალიბებასა თუ კანდიდატის დასახელებას ვერ ახერხებს. ახლანდელი ეგრეთ წოდებული არასისტემური ოპოზიცია, ნაციონალისტებიდან დაწყებული და სოციალისტებით დამთავრებული, სხვადასხვა პოლიტიკური და სოციალური სპექტრის წარმომადგენელთა ნაზავს წარმოადგენს, ამიტომ საერთო „პოზიტიური“ სტრატეგიის განსასაზღვრად ნიადაგი არასაკმარისია, „ნეგატიური“ სტრატეგია კი მხოლოდ პუტინის ფიგურის საყოველთაო მიუღებლობას ეფუძნება. თითოეული იდეოლოგიურ ბანაკს საკუთარი რადიკალები

და ზომიერი ფიგურები ჰყავს, და ხანდახან სხვადასხვა ბანაკის რადიკალებს უფრო მეტი აქვთ ერთმანეთთან საერთო, ვიდრე საკუთარ, მაგრამ ზომიერ თანამოაზრებთან. ამ ძალებს შორის ცალკე დისკუსიის საკითხია, მთლიანადაა არსებული სისტემა დასანგრევი, თუ მხოლოდ ლიდერების შეცვლაც იკმარებს, ხოლო სისტემის ძირითადი ნიშან-თვისებები უნდა შენარჩუნდეს. ეს განხეთქილებები ქმნის იმ სიძნელეებს, რომელთა გამო რუსულ ოპოზიციას მოსახლეობამდე საკუთარი მესიჯის მიტანა ვერ მოუხერხებია. ამ ეტაპზე ოპოზიციის ლიდერები საპროტესტო მოძრაობის შენარჩუნებას ახერხებენ, მაგრამ მოქმედების წარმმართველი ხაზი დღეს ოპოზიციას დაკარგული აქვს.

ამ ყველაფრის მიუხედავად, პუტინი საკუთარი ძალაუფლების განმტკიცებას მცდელობას არ აკლებს. „2011 წლის ბოლოს პუტინმა მართლაც შიში ჭამა“, – ამბობს ოპოზიციის ერთ-ერთი ლიდერი ვლადიმირ მილოვი, „ამიტომ ახლა ცდილობს, მათზე, ვინც მაშინ შეაშინა: გამპროტესტებლებზე, დამოუკიდებელ არასამთავრობო ორგანიზაციებზე და მისთვის არასაკმარისად სანდო ელიტებზე შური იძიოს“. პუტინი ახლა 2000-იანების გამოცდილებას იხსენებს, როცა ხელისუფლებისადმი არაკეთილგანწყობილი ძალების განადგურება მიზანმიმართულად დაიწყო, რისთვისაც კანონიერს მიმსგავსებულ ხერხებს იყენებდა. პარალელები ბევრია: ხერხები, რომლებითაც მაშინ მონინალმდეგეებს არაკეთილგანწყობილ ბიზნეს-ელიტაში იშორებდა, ახლა სურს, პოლიტიკური ელიტის მიმართ გამოიყენოს, ან მას „თამაშის ახალი წესების“ გაზიარება აიძულოს.

თანდათანობით პუტინის ახალი რეჟიმის კონტურები იკვეთება და ელიტებთან და ამომრჩევლებთან შეთანხმებული „მართული დემოკრატიის“ ნაცვლად ახლა უფრო მკაცრი სისტემა იკვეთება, რომელიც თავის მომადგრებას მეტ-ნაკლებად იმპლიციტური მუქარის, შანტაჟისა და კონტროლის მეშვეობით ცდილობს.

რუსეთის ეს საშინაო გამოწვევები ევროპის საბჭოს დიდ თავსატეხს უჩენს. როცა პუტინი ხელისუფლებაში პირველად მოვიდა, მისი საგარეო პოლიტიკა დასავლეთისადმი კეთილ-

■ რაც შეეხება „სისტემურ ცდომილებებს“, სიტუაცია ეკონომიკურმა სირთულეებმა კიდევ უფრო დაამძინა. ადრინდელი ეკონომიკური ზრდა, რომელმაც პუტინის მმართველობას ძირი გაუმავრა, შენელებულია: 2012 წლის პირველ კვარტალში მისი ნიშნული 4,8% იყო, წლის გასრულებისთვის კი 2,1%-მდე დაეცა, ხოლო 2013 წლის პირველი კვარტლისთვის – 1,1%-მდე.

■ სწორედ ეკონომიკური კეთილდღეობის ზრდა შეიძლება ყოფილიყო ის ფაქტორი, რომელსაც დაეყრდნობოდა პუტინის ერთგვარი კონტრაქტი საკუთარ მოსახლეობასთან – ცხოვრების მზარდი სტანდარტები პოლიტიკური ლოიალობის სანაცვლოდ – მაგრამ ამგვარი კონტრაქტი ორივე მხარისთვის რისკის შემცველია. ეჭვქვეშ ახლა მხოლოდ პუტინის უნარი კი არ დგას, შეძლებს თუ ვერა ის მოქალაქეებისთვის კეთილდღეობის ზრდის გარანტირებას – დღეს მოსახლეობის ერთი ნაწილიც სათუოდ ხდის ამგვარი კეთილდღეობის სიკეთეს. ამგვარ გარემოებაში კორუფციისა და ძირითადი სერვისების უკმარობაზე თვალის დახუჭვა დღეს ბევრს ზედმეტად მაღალ ფასად ეჩვენება.

განწყობას ავლენდა: მაშინ მან ამჯობინა, ნატოს გაფართოების მეორე რაუნდისთვის ხელი არ შეეშალა, 2001 წელს შეერთებულ შტატებში მომხდარი ცნობილი ტერორისტული აქტის კვალდაკვალ ტერორიზმის საფრთხეებს იზიარებდა, ევროპის ქვეყნებთან, განსაკუთრებით კი გერმანიასთან მონდომებით თანამშრომლობდა. მაგრამ მომდევნო წლებში დასავლეთისადმი ეს კეთილგანწყობა დაიკარგა: დასავლეთში შექმნილმა ეკონომიკურმა პრობლემებმა იგი რუსეთისათვის ნაკლებ საინტერესო პარტნიორად აქცია: ლიბერალური ინტერვენციონიზმის დოქტრინა დიდად ეწინააღმდეგება მსოფლიო წესრიგის პუტინისეულ ხედვას: ევროპის საბჭოსა და ნატოს მიერ უკრაინის, საქართველოს და მოლდოვას ინტერესების დაცვას ვლადიმირ პუტინი მისი პრივილეგირებული ინტერესების სფეროში შემოჭრად აღიქვამს. დასავლეთის იმედგაცრუებას ამ მიდგომით კარგად ახასიათებს ამერიკელი ექსპერტი, რუსეთის მცოდნე რობერტ ნიურიკი: „პუტინმა კარგად უნდა გაიაზროს, რომ „დასავლეთისკენ სწრაფვა“ საგარეო პოლიტიკის პროექტი ვერ იქნება; ეს შინ გამოსაყენებელი პროექტია.“

რაც უნდა ძალიან ცდილობდნენ დასავლელი ლიდერები რუსეთის ნაკლოვანებებზე თვალის დახუჭვას, დემოკრატიული პოლიტიკური ქცევის ნორმების უგულვებელყოფა მათ ურთიერთობაში მუდმივი დაძაბულობის მიზეზად რჩება. აშშ თეორიულად მაინც ახერხებს მოსკოვთან სტრატეგიულ კავშირებზე დიალოგის წარმოებას. ევროპა უფრო მეტად ზარალობს ამგვარი „ხახუნის“ გამო, თუნდაც ევროპის ნორმატიული კულტურის, რუსეთთან მისი სიახლოვის და ურთიერთდამაკავშირებელი ძაფების ნაირგვარობის გამო.

ევროპის ქვეყნებში რუსეთი წლების განმავლობაში განსხვავებულად აღიქმება. ზოგიერთი ქვეყანა მასთან უფრო მჭიდრო ურთიერთობის მომხრეა, ზოგი – ამ მხრივ მეტ თავშეკავებას ემხრობა, მაგრამ სხვაობა მხოლოდ მის მიმართ პოლიტიკის შემუშავებაში არ მდგომარეობს: ევროპაში რუსეთის მიმდინარე პროცესებსაც განსხვავებული ანალიზი უკეთდება. დღეს, როგორც ევროპის საბჭოს საგარეო პოლიტიკის საკითხებზე მომუშავე პროგრამის 2013 წლის შეფასებითმა დოკუმენტმა

ცხადყო, ევროპის საბჭომ რუსეთის მეტწილად საერთო ხედვა შეიმუშავა, თუმცა, როცა საქმე მისი შიდა პოლიტიკის შეფასებაზე მიდგება, აქ იდეების ნაკლებობა შეინიშნება.

ევროპის საბჭოს ბევრი ხერხი არ აქვს, რომ შიდა პოლიტიკურ თავისუფლებებთან დაკავშირებული სიტუაციის გამოსასწორებლად მოსკოვზე ზეწოლა მოახდინოს, მაგრამ გარკვეული შესაძლებლობები მაინც გააჩნია. ამას გარდა, ევროპის საბჭოს ხელახლა აქვს გასააზრებელი, როგორ შეიძლება დაეხმაროს რუსეთის სამოქალაქო საზოგადოებას, რომელიც უცხოური გრანტებით ფინანსირების გამო წნეხქვეშაა მოქცეული. საჭიროა ფიქრი რუსული არასამთავრობო ორგანიზაციების დაფინანსების გაზრდაზეც. ამას გარდა, ევროპის საბჭოს მუდმივად უნდა ეჭიროს თვალი იქითკენ, თუ როგორ იცვლება რუსეთის პოლიტიკური ლანდშაფტი. ევროპელმა დიპლომატებმა ხელი უნდა შეუწყონ იმ საბჭოურ პრაქტიკას, როცა არასისტემურ ოპოზიციას სახელისუფლებო სისტემის ზომიერი ან ლიბერალური ელემენტები, ასევე დამოუკიდებელი, მაგრამ სახელმწიფო სისტემის მიმართ ტოლერანტულად განწყობილი ინტელიგენცია უერთდებოდა. პირები, რომლებიც ევროპის პოლიტიკის ჩამოყალიბებაში განმსაზღვრელ როლს თამაშობენ, რუსულ საპროტესტო ძალებს უნდა დაუახლოვდნენ, და არა მხოლოდ მას, არამედ სისტემით უკმაყოფილო ელიტების წარმომადგენლებსაც.

ევროპის საბჭომ პრიორიტეტად უნდა აირჩიოს რუსეთის მეზობელ სახელმწიფოებში დემოკრატიული განვითარების ხელისშეწყობა, განსაკუთრებით, აღმოსავლეთ პარტნიორობის ქვეყნებში. რუსეთისათვის მოქმედებების შეზღუდვა შესაძლებელია მსოფლიო სავაჭრო ორგანიზაციის შეთანხმებების ძალით, ხოლო ბრიუსელმა იგი უნდა აიძულოს, იმ შეთანხმებებს მისდოს, რომლებზეც ხელი აქვს მონერილი. ■

თარგმნა ქეთი ქანთარია
პირველად გამოქვეყნდა: http://ecfr.eu/page/-/ECFR81_PUTIN_MEMO_AW.pdf
იბეჭდება შემოკლებით.

იოტა iOS-ისთვის

ლიბერალი - ახლა უკვე თქვენს iPhone, iPad და iPod Touch-ზე

იპითხე ყველგან!

იპითხე კომფორტულად!

www.lit.ge

იოტა iOS-ისთვის ხაშვალაშას გაძღვნი მარტივად იპითხოთ lit.ge-ს ნიშნები და პერიოდულად თქვენს iPhone, iPad და iPod Touch-ზე

აპლიკაციის გადმოტანებად, თქვენი მონეტარიზაციისთვის iTunes-ზე მოძიებენთ „IOTA READER“

ბაღენყვაში ბძოდა საქართველოსთვის

ზვიად დევდარიანი

ფოტო ბორბა ბოზა

ქართველი ჯარისკაცები ავღანეთში

ხალხი, რომელიც ბრძოლისგან იღლება, გადაშენებისთვისაა განწირული.

მერძოლი ხალხის მიერ არჩეული ბრძენი ხალხით მართული სახელმწიფო – შემდგარი სახელმწიფოა.

ხშირად მიფიქრია, რამ გამოგვატარა ეს საუკუნეები: რამე მისია გვაქვს (ნატოს მისიაში არ აგერიოთ), წერილი გვაქვს ვინმესთვის გადასაცემად გამოტანებული, ზეციური წილხვედრობის თემა, თუ რა ხდება?

აღბათ, მაინც ბრძოლაა. ოღონდ არამარტო მტერთან ბრძოლა. ბრძოლა ყველასთან და ყველაფერთან. მათ შორის, – საკუთარ თავთან. ამიტომაცაა, რომ

თან გადავრჩით და თან – ისე რა. თან ვართ და თან ვერ ვართ.

ნეტავ, ისე კარგად ვიცნობდეთ საკუთარ თავს, როგორც მტრები გვიცნობენ. სასაცილოა ჩვენი მცდელობები – ამოვხსნათ რა სურთ, რა ზრახვები აქვთ ჩვენთან მიმართებით მაშინ, როდესაც ვერ გაგვირკვევია – ჩვენ რა გვინდა.

ირანი, თუ ოსმალეთი, ოსმალეთი თუ რუსეთი, „ჩრდილოეთი“ თუ „დასავლეთი“. დავსდევთ ამ სანყალ მზეს და ხან საიდან ამოგვყავს და ხან საით ჩაგვყავს.

ერთმანეთი არ გვიხოცია თუ არ ვხოცავთ ამ არჩევანში?

გადმოუღაბავთ კიდეც საზღვარი და არაერთხელ დავუპყრივართ! აგერ, საზღვარი 300 მეტრით გადმონიეს წინა კვირას. მაგრამ რამდენი ფეხსაცმელი გაგვიცვეთია „პატრონის“ ძებნაში? ტაქტიკურ სვლებს არ ვგულისხმობთ ოღონდ, როცა ჩათრევას ჩაყოლა ჯობს. უფრო, იმ პოლიტიკურ სვლებს ვგულისხმობთ, როცა ხალხი ფეხებზე გკიდია და საკუთარი კეთილდღეობისთვის, ერთი და იმავე საუკუნის ერთი და იმავე წლის ერთსა და იმავე დღეს ჯგუფებად იყოფოდი, იყოფი და გარბოდი და გარბიხარ „პატრონის“ საშოვნელად.

გადამწყვეტი ბრძოლაა საქართველოსთვის!

და ეს ბრძოლა ცხინვალისა და სოხუმის საოკუპაციო საზღვრებთან არ არის. შეცდა ის, ვინც ამგვარად ჩათვალა. ეს ბრძოლა დღეს, 21 საუკუნეში, ყველგანაა გაჩაღებული. საქართველოს გადასარჩენად საბრძოლველია ნიუ-იორკში, ათენში, სტამბულში, მოსკოვში, სტრასბურგში, ჟენევაში. ვარშავასა და ვილნიუსშიც.

გადამწყვეტი ბრძოლაა და ეს ბრძოლა არ დანყებულა 2008 წელს – ერთი-ორი საუკუნით ადრე დაიწყო. საუკუნეები გრძელდებოდა ბიზანტიის, მონღოლების, ირანისა და ოსმალეთის გავლენა საქართველოზე. ახლა რუსეთის ჯერია. ის თუ დაგამშვიდებს ადამიანს, რომ კაცობრიობა განვითარდა. ინტერნეტით რეგულაციები ხდება და 30-40 წლიანი ერთმმართველები მარცხდებიან ხალხთან ბრძოლაში. გლობალიზაციამ, პროგრესმა, ღირებულებებმა შესაძლებელი გახადა ერთდროულად მცირე სახელმწიფოს დიდი მტერიც ყავდეს და დიდი მეგობარიც და როგორღაც აკავებდნენ ერთმანეთს.

ასე იყო 2008 წელსაც. დიდ მტერს – რუსეთს, დიდი მეგობარი დაუპირისპირდა – „დასავლეთის“ სახით. ამერიკის პრეზიდენტმა და სახელმწიფო მდივანმა ბრიფინგი მოაწვეეს, სადაც გაცხადდა, რომ აშშ ჰუმანიტარულ ოპერაციას იწყებდა საქართველოში. სამხედრო სატვირთო თვითმფრინავები, სამხედრო ფლოტი. მერე ევროპაც გამოცოცხლდა (რომელიც

■ ასე იყო 2008 წელსაც. დიდ მტერს - რუსეთს, დიდი მეგობარი დაუპირისპირდა - „დასავლეთის“ სახით. ამერიკის პრეზიდენტმა და სახელმწიფო მდივანმა ბრიფინგი მოაწვეეს, სადაც გაცხადდა, რომ აშშ ჰუმანიტარულ ოპერაციას იწყებდა საქართველოში. სამხედრო სატვირთო თვითმფრინავები, სამხედრო ფლოტი. მერე ევროპაც გამოცოცხლდა (რომელიც 1921 წელს ვერ გამოცოცხლდა სათანადოდ) და საქართველო იმ მომენტისთვის გადარჩა, მაგრამ გრძელვადიან პერსპექტივაში თითქოს გაიწირა 200-300 მეტრობით ოკუპაციისთვის. გაიწირა გლობალური პოლიტიკის ინტერესებისთვის. რა ვქნა, ასე მგონია, რომ გაიწირა იმიტომ, რომ იმასაც ვხედავ, რომ ღირებულებებზე წინ დიდი ევროპული მოთამაშეები ეკონომიკას აყენებენ.

1921 წელს ვერ გამოცოცხლდა სათანადოდ) და საქართველო იმ მომენტისთვის გადარჩა, მაგრამ გრძელვადიან პერსპექტივაში, თითქოს გაიწირა 200-300 მეტრობით ოკუპაციისთვის. გაიწირა გლობალური პოლიტიკის ინტერესებისთვის. რა ვქნა, ასე მგონია, რომ გაიწირა, იმიტომ, რომ იმასაც ვხედავ, რომ ღირებულებებზე წინ დიდი ევროპული მოთამაშეები ეკონომიკას აყენებენ.

ჩვენ კი გვეუბნებიან: ევროკავშირის და ნატოს წევრები გახდებითო. ერთი დღეც მოვა და გახდებითო.

მე რომ მკითხო, არ მგონია, რომ ნატოს წევრი ქვეყნების ნაწილი დემოკრატიის სტანდარტით, თავდაცვის ინფრასტრუქტურით, მოსახლეობის 70%-იანი მხარდაჭერით, საკუთარი წვლილით ნატოს ეგიდით განხორციელებულ ოპერაციებში, დასავლური კურსის ერთგულებით, საქართველოს აღემატებოდეს.

გამიჭირდება სხვა სახელმწიფოს დასახლება ჩვენს რეგიონში, რომელიც ნატოს წევრობას საქართველოზე მეტად იმსახურებდეს.

თუ ნატოზე რუსეთი რეალურად ვერ ახდენს გადამწყვეტ გავლენას გაფართოების გადამწყვეტილებისას, საქართველო იმსახურებს წევრობას და ეს ნატოს ინტერესებშია და არა ქველმოქმედება საქართველოსთან მიმართებაში.

მაგრამ თუ დასავლეთი ჩვენ დემოკრატიისა და თავდაცვის ინფრასტრუქტურის დასავლეთ ევროპულ სტანდარტს გვინებს და არა სამხრეთ თუ აღმოსავლეთ ევროპულს, მაშინ არც სურს ჩვენი წევრობა და განცხადება – „საქართველო გახდება ნატოს წევრი“ – მითია.

თუ არ ვართ საერთაშორისო შეთქმულების (როგორ ვერ ვიტან ამ თეორიებს) მსხვერპლი და 1 ოქტომბრის არჩევნებზე ამის ნაწილი არაა, მაშინ დასავლეთის მხრიდან უფრო ნათელ პერსპექტივას და თამამ მხარდაჭერას ვიმსახურებთ.

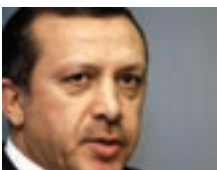
საქართველოსთვის ვიბრძოდით ერაყში და საქართველოსთვის ვიბრძოდით ავღანეთშიც.

მაგრამ გადამწყვეტი ბრძოლა თბილისშია! ასე რომ, დალლა დაივინყეთ! **■**

„ჩვენ სწორედ იმიტომ ვიმყოფებით ავღანეთში, რომ ტერორიზმი და ის იდეოლოგია, რომელიც ტერორიზმს კვებავს, დამარცხდეს“.

პარლამენტის თავმჯდომარე, დავით უსუფაშვილი.

„აქციები დაუყოვნებლივ უნდა შეწყდეს, ჩვენ ვერ მივესალმებით სისასტიკეს.“

რეჯევ ტაიპ ერდოღანი – თურქეთის პრემიერ-მინისტრი.

„ტერორიზმი 21-ე საუკუნის უდიდესი გამოწვევაა, მასთან ბრძოლა ურთულესი და ამავე დროს მეტად საპატიო მისიაა, რომელსაც ქართველი სამხედროები ღირსეულად ასრულებენ. ეს ბიჭები უცხო მიწაზე, ჩვენ სამშობლოს იცავენ, ჩვენი სახელმწიფოს სტაბილურობის, ჩვენი უსაფრთხოების სადარაჯოზე დგანან. ჩემი დავალებით, საქართველოს თავდაცვის მინისტრი უკვე ავღანეთშია. ჩვენ გავაგრძელებთ ბრძოლას მშვიდობიანი მსოფლიოსა და მშვიდობიანი საქართველოსთვის.“

საქართველოს პრემიერ მინისტრი ბიძინა ივანიშვილი.

„ამ თემაზე მიმდინარეობს სერიოზული დისკუსია, მათ შორის, სამოქალაქო საზოგადოების მონაწილეობით, და არის ორმაგი აზრი – განადგურდეს ეს ჩანაწერები თუ გარკვეული დროით შეინახოს, თუნდაც იმისთვის, რომ დავადგინოთ, ვინ აწარმოებდა ამ ჩანაწერებს და რამდენად კანონიერი იყო. თუ გვინდა, რომ მომავალში აღარ განმეორდეს მსგავსი ჩანაწერების გაკეთება, პასუხი უნდა აგონ მათ, ვინც ამას აკეთებდა“.

სასჯელალსრულების მინისტრი, სოზარ სუბარი.

www.ucnobifm.ge

ნიუსი და ინფორმაცია

www.tv9.ge